

A
COMPLETE GLOSSARY
OF
ALL THE WORDS AND PHRASES
OCCURRING IN
MACMILLAN'S NEW ENGLISH
READERS NO. II

KARSANDAS NARANDAS & SONS.

Book-sellers & Publishers.

Nanavat, SURAT.

1939

Price 11 Annas.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજગતી કાપોગાટ્ટ કિમ્બાળ]

અન્ક્રમાલ

૨૧૫૦૨

કિમત

૧.૧૧૦.

મલમલ

મોડમલમલ ન્યુ ઇસ્ટમલ

૨૧૬૨.૨

દસાલ

મોડમલમલ : ૫૧૧૧૧ ૨૫

NEW ENGLISH READER NO. 2

I. God

God (ગોડ) પરમેશ્વર.

Made (મેઈડ) બનાવ્યો.

Loves (લવ્ઝ) ચાહે છે.

Gives (ગિવ્ઝ) આપે છે.

Good (ગુડ) સારી.

Things (થિંગ્ઝ) ચીજો.

Many good things=ઘણી
સારી ચીજો.

Air (એર) હવા.

To breathe (બ્રીથ) શ્વાસ
લેવ ને.

He gives me the air to
breathe=તે મને શ્વાસ લેવાને
હવા આપે છે.

Food (ફુડ) ખોરાક.

To eat (ઈટ) ખાવાને.

Clothes (ક્લોઝ્ઝ) કપડાં.

To wear (વેર) પહેરવું.

Home (હોમ) ઘર.

To live in (લિવ) રહેવાને.

Dear (ડીયર) વહાલા.

Friends (ફ્રેન્ડ્ઝ) મિત્રો.

Gave (ગેવ) આપ્યા.

Ears (ઈઅર્સ) કાનો.

To hear (હીઅર) સાંભળવાને.

Eyes (આઇઝ) આંખો.

To see (સી) જોવાને.

Nose (નોઝ) નાક.

To smell (સ્મેલ) સુંઘવાને.

Mouth (માઉથ) મોં.

Can taste (ટેસ્ટ) સ્વાદ લઈ
શકું.

(Can) speak (સ્પીક) બોલી
શકું.

Hands (હૅન્ડ્ઝ) હાથ.

So that=જેથી કરીને.

Can feel (ફીલ) અડકી શકું.

Can work (વર્ક) કામ કરી શકું.

Legs (લેગ્ઝ) પગો.

Feet (ફીટ) ધુટી નીચેના પગ-
ના ભાગ.

Can walk (વૉલ્ક) ચાલી શકું.

Has given=આપ્યું છે.

Mind (માઇન્ડ) મન.

Can think (થિંક) વિચાર
કરી શકું.

Right (રાઇટ) ખરું.

Wrong (રોંગ) ખોટું.

(Can) know=મણી શકું.

Know right from wrong

=ખરું ખોટું સમજી શકું.

Sun (સન) સૂર્ય.

Moon (મૂન) ચંદ્ર.

Stars (સ્ટાર્સ) તારા.

Beasts (બીસ્ટ્સ) પશુઓ.

Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન.

All the beasts that walk

on the ground=સઘળા

પશુઓ જે જમીન ઉપર ચાલે છે તે.

Birds (બર્ડ્ઝ) પક્ષીઓ.

Fly (ફ્લાઈ) ઉડે છે.

Fishes (ફિશીઝ) માછલીઓ.

Live (લિવ) રહે છે.

Water (વૉટર) પાણી.

Worms (વર્મ્ઝ) જીવંતુ; કીડા.

Insects (ઇન્સેક્ટ્સ) જીવડાં.

Every thing (એવરિ થિંગ)

દરેક ચીજ.

That we do=જે આપણે કરીએ છીએ તે.

Takes care of us=આપણી સંભાળ લે છે.

Kind (કાઇન્ડ) માયાળુ.

He is kind to every

thing=તે દરેક ચીજ ઉપર દયા રાખે છે.

Has made=બનાવી છે.

Should try=કોશીશ કરવી જોઈએ.

To please (પ્લીઝ) ખુશ કરવાને.

To lie (લાઇ) જીકું ખોલવું.

Steal (સ્ટીલ) ચોરવું.

We should not lie or

steal=આપણે જીકું નહીં ખોલવું

અથવા ચોરી કરવી નહીં.

Anything else (એનિથિંગ એલ્સ) બીજું કંઈ.

Hates (હેઇટ્સ) ધિક્કારે છે.

Or do anything else

that he hates=અથવા જે

બીજું કંઈ તે ધિક્કારે છે તે

આપણે કરવું જોઈએ નહીં.

How (હાઉ) કેવો.

Good (ગુડ) ભલો.

Must love=સ્હાવો જોઈએ.

Praise (પ્રેઇઝ) વખાણ કરવા; સ્તુતિ કરવી.

To pray (પ્રે) પ્રાર્થના કરવી.

Will pray=પ્રાર્થના કરીશ.

To keep from=બચાવવાને;

દૂર રાખવાને.

Sin (સિન) પાપ.

To keep me from all sin
=અધા પાપમાંથી મને અચાવવાને.

Happy (હૅપિ) સુખી.

Then I shall be happy
and good=ત્યારે હું સુખી
અને બલો થઈશ.

Grammar

Grammar (ગ્રામર) વ્યાકરણ.

Composition (કૉમ્પોઝીશન)
નિબંધ.

Sentences (સેન્ટેન્સીસ) વાક્યો.

Use (યુઝ) વાપરવું.

Make up=થી અને છે; થી થાય છે.

Short (શૉર્ટ) ટુંકા.

Long (લૉન્ગ) લાંબા.

Every (એવરિ) દરેક.

Paragraphs (પૅરગ્રાફ્સ)
પેરેગ્રાફ.

Para (પૅરા) પારેગ્રાફ.

Instead of (ઇનસ્ટીટ ઓફ)
ને બદલે.

Number (નમ્બર) આંકડો.

Lesson (લેસન) પાઠ.

Are numbered=આંકડા
નાખેલા છે.

Noun (નાઉન) નામ.

Picture (પિક્ચર) ચિત્ર.

To count (કાઉન્ટ) ગણવું.

2. God Made All Things.

પરમેશ્વરે સઘળા વસ્તુઓ બનાવી.

Pretty (પ્રિટિ) સુંદર.

Colours (કલર્સ) રંગ.

Tiny (ટાઈની) નાનુક.

Wings (વિંગ્ઝ) પાંખો.

Every (એવરિ) દરેક.

Flower (ફ્લાવર) ફૂલ.

Opens (ઓપન્સ) ખીલે છે.

Sings (સિંગ્ઝ) ગાય છે.

Hill (હિલ્) ટેકરી.

Lofty (લૉફ્ટિ) ઉંચો.

Mountain (માઉન્ટન) પહાડ.

River (રિવર) નદી.

Running by (રનિંગ) ચઇને
વહેતી.

Evening (ઈવનિંગ) સાંજ.

Morning (મૉર્નિંગ) સહવાર.

Brightens (બ્રાઈટન્સ) પ્રકાશિત
કરે છે; શોભા આપે છે.

Sky (સ્કાઈ) આકાશ.

Cool (કુલ) ઠંડો.

Gentle (જેન્ટલ) મંદમંદ.

Breezes (બ્રીઝિઝ) પવનની લહેરો.

Moon (મૂન) ચંદ્ર.
 Stars (સ્ટાર્સ) તારા.
 Sun (સન) સૂર્ય.
 Ripe (રાઇપ) પાકા.
 Fruits (ફ્રુટ્સ) ફળો.
 Garden (ગાર્ડન) વાડી; બાગ.
 Every one=દરેક જણ.

Grammar

Verses (વર્સીઝ) કડીઓ.
 Poem (પોએમ) કવિતા.
 So on=એ પ્રમાણે.
 Lines (લાઇન્સ) લીટીઓ.
 Pick out (પિક આઉટ) શોધી
 કાઢો.
 School room (સ્કુલ રૂમ)
 નિશાળનો ઓરડો.
 Putting in=ઉમેરીને.
 Left out=છોડી દીધેલા.
 Shines (શાઇન્સ) પ્રકાશે છે.
 Rises (રાઇઝિઝ) ઉગે છે.
 Fishes (ફિશીઝ) માછલાં.

3. The Rising Sun

ઉગતો સૂર્ય

Just (જસ્ટ) હમણાંજ.
 Has risen (રિઝન) ઉઘ્યો છે.

Getting (ગેટિંગ) ચઢતો; જતો.
 Higher (હાઇર) વધારે ઉંચો.
 There he is getting
 higher and higher=તે
 વધારે ઉંચે અને ઉંચે ચઢતો
 પેશો રહ્યો.

It is morning=સહવાર પડી છે.
 All night long=લાંબી
 આખી રાત.

Light (લાઇટ) અજવાળું; પ્રકાશ.
 Heat (હીટ) તાપ; ગરમી
 Lands (લૅન્ડ્ઝ) દેશો.
 Far away=ધણે દૂરના.

The sun has been giving
 light and heat=સૂર્ય
 અજવાળું અને ગરમી આપ્યા
 કરે છે.

The other lands far away
 =ધણા દૂરના બીજા દેશો.

Dark (ડાર્ક) અંધારી.

Anything (એનિથિંગ) કંઈ
 પણ ચીજ.

Clearly (ક્લીઅર્લી) સ્પષ્ટ રીતે.

Fields (ફીલ્ડ્ઝ) ખેતરો.

Hills (હિલ્સ) ટેકરીઓ.

Ponds (પૉન્ડ્ઝ) તળાવો.

Trees (ટ્રીઝ) ઝાડો.

Houses (હાઉસિસ) ઘરો.

Were hidden (હિડન) સંતાઈ
ગયા હતા.

Darkness (ડાર્કનેસ) અંધારું.

Bright (બ્રાઈટ) પ્રકાશિત.

Light (લાઈટ) તેજ; પ્રકાશ.

All were hidden by dark-
ness = બધાં અંધારાને લીધે
હેખાતાં નહોતાં.

Beautiful (બ્યુટિફુલ) ખુબસુરત.

Is spreading (સ્પ્રેડિંગ) પથરાય

Over=ઉપર. [છે.

Earth (અર્થ) પૃથ્વી.

Once more=એક વાર ફરીને.

If there were no sun=
જો સૂર્ય ન હોત તો.

Would be=થાત.

Always (ઓલવેઝ) હંમેશાં.

It would be always dark=
હંમેશાં અંધારું થાત.

Warm (વોર્મ) ગરમ.

Cold (કોલ્ડ) ટાઢ; ઠંડી.

Too (ટુ) પણ.

It would be so cold=
એટલી બધી ઠંડી પડત.

Could live=જીવી શકત.

Not one of us could live=

આપણામાંનું કોઈ જીવી શકત

Early (અર્લી) વહેલા. [નહીં.

Cock (કોક) મરઘો.

Began (બિગન) લાગ્યાં; મંડ્યાં.

To crow (ક્રો) કુકરેકુક કરવું.

Farmer (ફાર્મર) ખેડૂત.

Got up=ઉઠ્યો.

Bullock shed (બુલક શેડ)

બળદ બાંધવાની જગા.

Bullocks (બુલકસ) બળદો.

Carried (કેરિડ) લઈ ગયા.

Plough (પ્લાઉ) હળ.

To plough (પ્લાઉ) ખેડવું.

There he is=તે પેલો રહ્યો.

Ploughing (પ્લાઉઈંગ) ખેડતો.

Behind (બિહાઈન્ડ) પાછળ.

With the sun behind=

સૂર્ય તરફ પુંઠ કરીને.

Boatman (બોટમેન) હોડીવાળો.

River (રિવર) નદી.

Ready (રેડી) તૈયાર.

To row (રો) હલ્લેસાં મારવાં;

હંકારી લઈ જવું.

People (પીપલ) લોકો.

Across (એક્રોસ) આ પારથી

પેલે પાર.

It will be night=રાત પડશે.

Stars (સ્ટાર્સ) તારાઓ.

Has set=અસ્ત પામ્યો છે.

Whole (હોલ) આખું.

Will be covered (કવર્ડ)

ઢંકાઈ જશે; છવાઈ જશે.

The whole sky will be

covered with stars=

આખું આકાશ તારાથી છવાઈ

જશે.

How many=કેટલા.

Are there=છે. [નથી.

I do not know=હું જાણતો

So many=એટલાં બધાં.

To count (કાઉન્ટ) ગણવું.

Cattle (કેટલ) ઢોર.

Have all gone home=

બધા ઘેર ગયા છે.

Will be asleep=ઉઘી જશે.

But (બટ) સિવાય.

Owl (ઓલ) ધુવડ.

Who has been asleep

all day=જે આખો દિવસ

ઉઘ્યા કરે છે.

All night=આખી રાત.

Flies (ફલાઇઝ) ઉડે છે.

About (અબાઉટ) આશરે.

Is called=કહેવાય છે.

The bird of night=રાતનું

પક્ષી.

Bat (બેટ) ચામાચેણુ.

Sleeps (સ્લીપ્સ) ઉઘે છે.

All day long=સવારથી તે

સાંજ સુધી.

Work (વર્ક) કામ કરવું.

Light (લાઇટ) અજવાળું; પ્રકાશ.

There is no light=અજવાળું

હોતું નથી.

We cannot see to work=

કામ કરવું આપણને સુઝતું નથી.

Tired (ટાયર્ડ) થાકી ગએલો.

Are tired=થાકી જઇએ છીએ.

Need (નીડ) ની જરૂર છે.

Rest (રેસ્ટ) આરામ.

Night is the time to sleep

=રાત એ ઉઘવાનો વખત છે.

It will be cold=હંડી થશે.

World (વર્લ્ડ) દુનિયા.

Warm (વોર્મ) ગરમ.

Let us go=ચાલો આપણે જઇએ.

Inside (ઇનસાઇડ) અંદરની બાજુ.

House (હાઉસ) ઘર.

It is not so cold there=

ત્યાં (ઘરમાં) તેટલી હંડી નથી.

6. The Fox and the Grapes

શિયાળ અને દ્રાક્ષ

- Fox (ફોક્સ) શિયાળ.
- Saw (સા) જોઈ.
- Grapes (ગ્રેપ્સ) દ્રાક્ષ.
- Hanging (હૅન્ગિંગ) લટકતી.
- Wall (વૉલ) વિવાલ.
- Thought (થૉટ) વિચાર્યું.
- Himself (હિમસેલ્ફ) પોતે.
- Could eat (કુડ ઇટ) ખાઈ શકીશ.
- Wish (વિશ) ઇચ્છું છું.
- Perhaps (પરહેપ્સ) કદાચ.
- Jump (જમ્પ) કુદકો મારું.
- Can reach (રીચ) પહોંચી શકું.
- I'll try=હું યતન કરીશ.
- Jumped (જમ્પ્ડ) કુદકો મારી.
- Again and again (અગેન ઍન્ડ અગેન) ફરી ફરીને.
- Too high જોઈ તે કરતાં ઉંચી.
- In vain=ફોલ.
- Found (ફાઉન્ડ) માલમ પડ્યું.
- Was out of his power= તેની શક્તિ બહાર હતું; પહોંચાય નહિ તેમ હતું.

Don't want=નારો ઇચ્છતી નથી.
The grapes are sour=દ્રાક્ષ તો ખાટી છે.

Sour (સાવર) ખાટી.

Grammar

- A, An અને ઍન ને અંગ્રેજીમાં આર્ટિકલ કહે છે; જે શબ્દનો ઉચ્ચાર અંગ્રેજીમાં સ્વસ્થી થાય તેની આગળ An ને વ્યંજનથી થાય તેની આગળ A મુકાય છે.
- Talking (ટૉલ્કિંગ) વાત કરતાં.
- Writing (રાઈટિંગ) લખતાં.
- Begins (બિગિન્સ) શરૂ થાય છે.
- Ant (એન્ટ) કીડી.
- Egg (એગ) ઇંડું.
- Inkstand (ઇન્કસ્ટેન્ડ) ખડિયો.
- Ox (ઑક્સ) બળદ.

7. Work and Play

કામ કરો અને રમો.

- Work (વર્ક) કામ કરો.
- Play (પ્લે) રમો.
- Abdulla (અબ્દુલ્લા) ઊકરાનું નામ છે.
- Nearly (નીઅર્લી) લગભગ.
- Narain (નારાયણ) ઊકરાનું નામ.
- Same (સેમ) એકજ. છે.

Age (એજ) ઉંમર.

Were two boys of nearly the same age=લગભગ સરખી ઉંમરના બે છોકરા હતા.

Lived (લિવ્ડ) રહેતા હતા.

Muhammadan (મહમ્મદન) મુસલમાન.

Village (વિલેજ) ગામ.

Eight years old=આઠ વરસની ઉંમરનો.

He was eight years old=તે આઠ વરસનો હતો.

Father (ફાધર) બાપ.

Lawyer (લૉયર) વકીલ.

Hindu (હિન્દુ) હિન્દુ.

Nine (નાઈન) નવ.

Nine years old=નવ વરસની ઉંમરનો.

Clerk (ક્લાર્ક) કારકુન.

Judge's (જજિસ) ન્યાયાધીશની.

Office (ઓફિસ) ઓફીસ; કચેરી.

Friends (ફ્રેન્ડ્ઝ) દોસ્તો; મિત્રો.

School (સ્કુલ) નિશાળ.

Fine (ફાઈન) સુંદર.

Morning (મોર્નિંગ) સવાર.

One fine morning=એક ખુશકારક સવાર.

On the way to school=નિશાળે જતા.

As they were on the way to school=જ્યારે તેઓ નિશાળે જતા હતા ત્યારે.

Thought (થોટ) વિચાર્યું.

I would like (ઉવુડ લાઈક) હું પસંદ કરું.

Work (ઉર્ક) કામ કરવું.

And not work that day=અને તે દિવસે તેને કામ કરવું ગમતું નહોતું.

Wanted (વૉન્ટેડ) ને જોઈતું હતું.

But he wanted Abdulla to stay and play too=પણ અબ્દુલ્લા ઉભો રહે અને વળી રમે એમ તેની ઇચ્છા હતી.

To stay (સ્ટે) રહી પડવું.

Tried (ટ્રાઈડ) પ્રાશીશ કરી.

To persuade (પરસ્વેડ) સમજાવવું.

Tried to persuade him to do so=તેમ કરવાને તેણે તેને સમજાવવાને યત્ન કર્યો.

What a fine day this is!=આજનો દિવસ કેવો રળાઆ-મણો છે !

Run off=દોડી જઈએ.

Let us run off=આલો
આપણે દોડીએ.

Fields (ફીલ્ડ્ઝ) ખેતરો.

Instead of (ઈન્સ્ટીડ) ને બદલે.

Instead of going to
school=નિશાળે જવાને બદલે.

That would be very
wrong=એ તો ઘણું ખોટું કહેવાય.

Wrong (રૉન્ગ) ખોટું.

Strange (સ્ટ્રેન્જ) તરેહવાર;
વિચિત્ર.

What a strange boy you
are=તું કેવો વિચિત્ર છોકરો છે !

Don't you like to play ?
=તને રમવું ગમતું નથી ?

Well enough (વેલ્થનફ) પુરુષગ.

Ought (ઑટ) જોઈએ.

To learn (લર્ન) શિખવું.

As well =તેટલીજ સારી રીતે.

You know that as well
as I do=જેટલી સારી રીતે
હું સમજું છું તેટલી સારી રીતે
તું તે સમજે છે.

We need not go just yet
=આટલા વહેલા જવાની
આપણને જરૂર નથી.

Hour (અવર) કલાક.

I don't like to read all day
=આખો દિવસ વાંચ વાંચ કરવું
મને પસંદ નથી.

Dunce (ડન્સ) મૂર્ખ.

Only (ઓન્લી) ફક્ત.

Ago (અગો) ઉપર.

Months (મન્થ્સ) મહિના.

Knows (નોઝ) જાણે છે.

Do know=આવડવું.

Last (લાસ્ટ) છેલ્લો.

Class (ક્લાસ) વર્ગ.

I don't care=મને દરકાર નથી.

To wish (ઉવિશ) ચહાવું.

To learn (લર્ન) શિખવું.

To hate (હેઈટ) ધિક્કારવું.

Books (બુક્સ) ચોપડીઓ.

What does it matter ?

તેમાં થઈ ગયું શું ? તેમાં શું
ધાડ આવી ?

Shall grow up (શો) મોટો
થઈશ.

Man (મૅન) માણસ.

Kind (કાઈન્ડ) જાત.

Who cannot even read=
જેને વાંચતાં પણ ન આવડે.

Will laugh=હસશે.

Let them laugh=તેઓ છેને હસતા.

What do I care ?=મારી બધારાતને. મને શી પડી છે ?

As much as I like=મારી મરજીમાં આવે તેટલું.

Go on=રસ્તો પકડ.

As for me=મારે માટે.

Intend (ઇન્ટેન્ડ) ધરાદો છે.

Hard (હાર્ડ) સખત.

To please (પ્લીઝ) ખુશ કરવા.

Father (ફાધર) બાપ.

Mother (મધર) મા.

Friends (ફ્રેન્ડ્ઝ) દોસ્તદારો.

Poor (પુઅર) બેનસીય; નસી-બનો પુટેલો.

Angry (એન્ગ્રી) ગુસ્સે.

Will be angry with you =તમારી ઉપર ગુસ્સે થશે.

Sorry (સૉરી) દિલગીર.

Everybody (એવરિબોડી) દરેક જણ.

Laughing (લાઈફિંગ) હસતો; મશકરી કરતો.

When she sees every-
body laughing at you

=ત્યારે તે દરેક જણને તારી મશકરી કરતાં જોશે ત્યારે.

Will not be=થશે નહિ.

Happy (હૃપી) સુખી.

Use (યુસ) ઉપયોગ.

Anybody (એનિબોડી) કોઈ શખસ.

You will be of no use to anybody=તમે કોઈને ઉપયોગી થશો નહિ.

Able (એબલ) શક્તિવાન.

To earn (અર્ન) પેદા કરવું.

Money (મનિ) પૈસા.

To help (હેલ્પ) મદદ કરવી.

Yourself (યોરસેલ્ફ) તને પોતાને.

You will not be able to help yourself=તમારી જાતનું પુરું કરવાને તમે શક્તિ-માન થશો નહિ.

Fault (ફૉલ્ટ) ભૂલ.

Lazy (લેઝી) સુસ્ત.

Idle (આઈડલ) આળસુ.

Would not learn=જાણવું ગમતુંજ નહીં.

Must suffer (સફર) સહન કરવું જોઈએ.

Have lost (હોસ્ટ) ગુમાવ્યો છે.

A good deal of time=

પુષ્કળ વખત.

Talking (ટાલ્કિંગ) વાતમાં ને
વાતમાં.

Late (લેટ) મોડો.

I shall be late for school
=મારે નિશાળે જવાનું મોડું થશે.

Very well=ધણું સારું.

School is over=નિશાળમાંથી
છૂટી મળે.

To hope (હોપ) આશા રાખવી.

Will bring (બ્રિંગ) લાવીશ.

Kite (કાઈટ) કનકવો.

Will fly (ફ્લાઈ) ચગાવીશું.

Wind (વિન્ડ) પવન.

If not=નહીં તો.

Ball (બોલ) દડો.

Will play (પ્લે) રમીશું.

Ran off (રન આફ) દોડતા
દોડતા ગયા.

To-gether (ટુગેથર) સાથે.

Got (ગોટ) પહોંચ્યા.

In time (ટાઈમ) વખતસર.

Got there just in time
=જરોખર વખતસર ત્યાં પહોંચ્યા.

There they are=તેઓ પેલા.
રહ્યા.

Desk (ડેસ્ક) ઢળતી મેજ.

Writing (રાઈટિંગ) લખતા.

Slate (સ્લેટ) પથ્થરપાટી.

Sum (સમ) દાખલો.

Words (વર્ડ્સ) શબ્દો.

Just (જસ્ટ) હમણાંજ.

Out of his book=પોતાની
ચોપડીમાંથી.

Is lying (લાઈંગ) પડેલી છે.

Bench (બેન્ચ) પાટલી.

Close (ક્લોઝ) પાસે.

Grammar

Pronouns (પ્રોનાઉન્સ) સર્વનામો.

Second time=બીજી વખતે.

Means (મીન્સ)નો અર્થ થાય છે.

Is put for=ને અદલે વપરાય છે.

આપણે He ને સર્વનામ કહીએ

છીએ કારણ તે નામને ઠેકાણે

મુકવામાં આવેલું છે. Pro નો

અર્થ વારતે અથવા ઠેકાણે.

8. The Foolish Mouse

મૂર્ખ ઉંદર

Foolish (ફૂલિશ) મૂર્ખ.

Mouse (માઉસ) ઉંદર.
To walk (ઉવૉક) ફરવા.
I went for a walk=હું ફરવા ગયો.
Pretty (પ્રિટિ) સુંદર.
Might stay=રહી શકીએ.
Walls (ઉવૉલ્સ) દીવાલો.
Nice (નાઇસ) સુંદર.
New (ન્યુ) નવા.
Wood (વુડ) લાકડું.
In front (ફ્રન્ટ) આગળ.
Quite (ક્વાઇટ) છેક; તદ્દન.
In side (ઇન સાઇડ) અંદરની બાજુએ.
Something good=કંઈ સારી ચીજ.
High up=છેક ઉંચે.
Floor (ફ્લોર) પાટીયાની જમીન.
Let us go=ચાલો આપણે જઈએ.
Do please=મહેરબાની કરી ચાલો.
Really (રિઅલી) ખરેખર.
Think (થિન્ક) ધારૂં છું.
Cheese (ચીઝ) પતીર.
Hung=ઉંચે લટકતું.
Darling (ડાર્લિંગ) વહાવા.
Mother mouse=ઉંદરડી.

We'd better stay=આપણે થોભીએ તો સારું.
What=જે તે.
Seems (સીમ્સ) દેખાય છે.
But (બટ) માત્ર.
Trap (ટ્રૅપ) કોળવાઈ.
What.....I fear=મને ધારતી લાગે છે તે તને જે સુંદર ઘર લાગે છે તે માત્ર કોળવાઈ છે.
To fret (ફ્રેટ) ચીડાવું.
Still (સ્ટિલ) શાંત; ગુપચુપ.
Is out of the way=બાજુએ થશે.
Bed-time (બેડ ટાઇમ) સુવાનો વખત.
Came (કેમ) આવ્યો.
Lay down=સૂતો.
Nap (નેપ) થોડી ઉંઘ; અર્ધ નિદ્રા.
The little one=નાનું બચ્ચું.
Was caught=પકડાય ગયું.
Talking (ટૉલકિંગ) વાત કરવામાં.
Men (મેન) માણસો.
Woman (વુમન) સ્ત્રી.
Women (વિમેન) સ્ત્રીઓ.
Thing (થિંગ) ચીજ.
Husband (હસબન્ડ) ધણી; પતિ.
One man=એક માણસ.

Ten men=દસ માણસ.

*One woman=એક સ્ત્રી.

Five men=પાંચ માણસો.

*One calf=એક વાછરડું.

Three calves (કાલ્વ) ત્રણ
વાછરડાં.

One knife=એક ચપ્પુ.

Six knives=છ ચપ્પુઓ.

Sun (સન) સૂર્ય.

Light (લાઈટ) અજવાળું; પ્રકાશ.

Day time (ડે ટાઈમ) દિવસનો

Sky (સ્કાઈ) આકાશ. [વખત.

At night=રાત્રે.

Lamps (લૅમ્પ્સ) દીવા.

Hung (હંગ) ટાંગેલા; લટકતા.

The moon and the stars

...the sky=ચંદ્ર અને તારા
આકાશમાં લટકતા દીવા જેવા છે.

Because (બિકૉઝ) કારણ કે.

Bright (બ્રાઈટ) તેજસ્વી.

The moon has no light
of its own=ચંદ્રને પોતાનું
અજવાળું નથી.

Shines (શાઈન્સ) પ્રકાશે છે.

Looking glass (લુકિંગ ગ્લાસ)
આરસી; દર્પણ.

Mirror (મિરર) આરસી.

Throws back (થ્રોઝ) પાછું
ફેંકે છે.

Quite (કિયાર્ટ) તદ્દન.

Round (રાઉન્ડ) ગોળ.

Full moon=પુનેમનો ચંદ્ર.

Grows (ગ્રોઝ) થતો જાય છે.

Smaller (સ્મૉલર) વધારે નાનો.

Grows smaller and smal-
ler=તે નાનો નાનો થતો જાય છે.

At last (અટ લાસ્ટ) આખરે.

Goes out of sight=દેખાતો
અંધ થાય છે.

Weeks (ઉવીક્સ) અઠવાડિયાં.

It takes two weeks=તેને
બે અઠવાડિયાં લાગે છે.

Fourteen (ફોર્ટીન) ચૌદ.

Fortnight (ફોર્ટનાઈટ) પચ્ચ-
વાડિયું.

Looking=દેખાતો.

Small (સ્મૉલ) ન્હાનો.

New moon=શ્રીજનો ચંદ્ર.

Gets (ગેટ્સ) થાય છે.

Larger (લાર્જર) વધારે મોટો.

Becomes (બિકમ્સ) થાય છે.

Full (ફુલ) પૂર્ણ.

Once (ઉવન્સ) એક વખત.

Once again=એકવાર ફરીથી.

Looking very small=ઘણું નાનો દેખાતો.

Twenty-eight (ટવેન્ટિ એઈટ) અઠાવીસ.

Shape (શેપ) આકાર.

Ball (બોલ) દડો.

In shape...ball = આકારમાં ચંદ્ર દડા જેવો છે.

It is so far away=તે ઘણું દૂર છે.

Thousands (થાઉઝન્ડ્સ) હજારો.

Miles (માઇલ્સ) માઇલો.

Was (વૉઝ) હતો.

Has (હૅઝ) પાસે છે-ને છે.

A dog is tied up=કુતરાને બાંધેલો છે.

A dog was tied up=કુતરાને બાંધેલો હતો.

A dog has four legs= કુતરાને ચાર પગ છે.

Dogs are tied up=કુતરા બાંધેલા છે.

Dog were tied up=કુતરા બાંધેલા હતા.

Dogs have four legs= કુતરાઓને ચાર પગ છે.

10. The Dog and his Shadow

કુતરો અને તેનો પડછાયો

Had found (હાઉન્ડ) જડ્યો હતો.

Piece (પીસ) કકડો.

Meat (મીટ) માંસ.

Who had found a piece of meat=જેને માંસનો કકડો જડ્યો હતો.

Was taking=ચર્ચ જતો હતો.

Home (હોમ) ઘર.

Crossed (ક્રૉસ્ડ) ઓળંગ્યો.

Plank (પ્લૅન્ક) પાટીયું

Led over=ઉપર થઇને પડેલું હતું.

Brook (બ્રુક) નાળું.

Chanced (ચૅન્સ્ડ) ભોગજોગે જોયું.

Own (ઓન) પોતાનો.

Shadow (શેડો) પડછાયો.

Below (બિલો) નીચે; હેઠળ.

In the water.....below=

પાણીમાં નીચે તેણે પોતાનો
પડાથો જોયો.

Himself (હિમસેલ્ફ) પોતે.

Did not know=જાણ્યું નહિ.

Will do=ચાલશે.

That...me=તેના મોઢામાંનો તે
માંસતો ફકડો હાલ મને ચાલશે.

Snapped (સ્નૅપ્ડ) કરડવા ગયો;
તરાપ મારી.

Thought (થૉટ) વિચાર્યું.

Opened (ઓપન્ડ) ઉઘાડ્યું.

Jaw (જૉ) જડ્યું.

Supper (સપર) રાતનું ભોજન.

Did go=ગયું રહ્યું.

Did his supper go=તેનું
ખાવાનું જતું રહ્યું.

(To) sink (સિન્ક) ડુબવું.

To get it out=તે બહાર
કાઢવાને.

In vain (વેઈન) ફોગટ.

Don't try=કોશિષ કરતા નહિ.

To steal (સ્ટીલ) ચોરવાને.

Belongs (બિલૉન્ઝ)નું હોય છે.

What (વૉટ) જે-તે.

What belongs to another

=જે બીજાનું હોય તે.

If you do=જે તમે કોશિષ કરો.

You may lose=તમે ખુઓ.

What you have=જે તમારી
પાસે હોય તે.

Don't.....brother=મારા

ભાઈ, જે બીજાનું હોય તે ચોરી
લેવાને કોશિષ કરશો નહિ. જે
તમે કોશિષ કરશો તો જે તમારી
પાસે હોય તો તે તમે ખોશો.

Grammar

Capital (કૅપિટલ) મોટા.

Letters (લેટર્સ) અક્ષરો.

Ways (વેઝ) રીતો.

May be written=લખાય.

Crows (ક્રૉઝ) કાગડા.

Baby (બેબી) બાળક.

Barking (બાર્કિંગ) બસતો.

Evening (ઇવનિંગ) સાંજ.

Did go ને માટે એક શબ્દ went.

II. The Lazy Peon

આળસુ સિપાઈ

Lawyer (લૉયર) વકીલ.

Busy (બિઝી) ઉદ્યોગી.

A lawyer had been very busy=એક વકીલ ધણા કામમાં હતો.

Morning=રહેવાર.

All the morning=રહેવારનો બધો વખત.

Papers=કાગળો.

Writing out some papers
=કેટલાક કાગળો લખવામાં.

Peon (પ્યૂન) સિપાઇ.

Called out (કૉલ્ડ) બુમ પાડી.

At two o'clock=બે વાગે.

Come here=આમ આવ.

Here I am=હું આ રહ્યો.

Sahib (સાહિબ) સાહેબ.

Replied (રિપ્લાઇડ) જવાબ દીધો.

Ahmed (અહમદ) સિપાઇનું નામ.

Go at once and lose no time=એકદમ જ અને વખત ગુમાવીશ નહિ.

Salam (સલામ) સલામ.

Office (ઑફિસ) કચેરી.

I am off, Sahib=હું આ ચાલ્યો, સાહેબ.

To lose (લુઝ) ગુમાવવું.

Clerk (ક્લાર્ક) કારકુન.

Is waiting (ઉવેઇટિંગ) રાહ જુએ છે.

I am off=હું આ ચાલ્યો.

Low (લો) નીચી.

Walked off (વૉલ્કડ) રસ્તે પડ્યો.

Away (અવે) દૂર.

Hot (હૉટ) ગરમ.

It was a very hot day=
તે દિવસે ધણો તાપ પડતો હતો.

Within sight of the house
=ઘર દેખાય એટલે દૂર.

Slowly (સ્લોલી) ધીમેથી

Stopped (સ્ટૉપ્ડ) થોભતો.

Met (મેટ) મળ્યો.

To talk (ટૉલ્ક) વાત કરવા.

Shady (શેડી) છાંયાવાળી.

Bushes (બુશિઝ) છોડવાઓ.

Road (રૉડ) રસ્તો.

By the side of the road
=રસ્તાની બાજુએ.

A little=જરા.

Heavy (હેવી) ભારે.

Said to himself=પોતાના મનમાં કહ્યું.

Rest (રેસ્ટ) આરામ.

It is very nice and cool
 here=અહીં ઘણું મજાનું ને
 હંકું છે.

Short sleep (શોર્ટ સ્લીપ) જરા

Why=શા માટે. ઉધ.

Am tired (ટાઇર્ડ) થાકી ગયો છું.

Go on=ચાલુ રાખે.

Shade (શેડ) છાંયડો.

Nice (નાઈસ) મજાનું.

Cool (કુલ) હંડકવાળું.

Thought (થોટ) વિચાર્યું.

Enough (ઇનફ) પૂરતી; અસ.

Ten minutes will be

enough=દસ મિનિટ અસ થશે.

Stretched out (સ્ટ્રેચ્ડ) લાંબો

થઇને પડ્યો-સૂતો.

Arm (આર્મ) હાથ.

Pillow (પિલો) ઓશીકું.

Put his head...pillow=

પોતાના હાથનું ઓશીકું કર્યું.

Was sound asleep=ઘસઘસાટ

ઉઘી ગયો.

Passed (પાસડ) વહી ગયા.

Flew down (ફ્લુ) ઉડીને નીચે
 આવ્યા.

Perched (પર્ચ્ડ) બેઠા.

Pecked (પેક્ડ) ટકોરા માર્યા;

ચાંચ મારી.

To open (ઓપન) ઉઘાડવું.

Finding that=એવું માલમ
 પડવાથી.

Cawed (કૉડ) કાકા કીધું.

To help (હેલ્પ) મદદ કરવી.

Caw (કૉ) કાગડાનો અવાજ.

Woke (ઉવોક) જાગૃત કીધો;
 જગાઓ.

Yawned (યૉન્ડ) બગાસું ખાધું.

It was now past five

o'clock=હમણાં પાંચ વાગી
 ગયા હતા.

Orders (ઓર્ડર્સ) હુકમો.

To copy (કૉપી) નકલ કરવી.

Distant (ડિસ્ટન્ટ) દૂરનો.

Town (ટાઉન) કસ્બો.

Post (પોસ્ટ) ટપાલ.

Left (લેફ્ટ) ગઈ.

It was too late=હદપાર મોડું
 થયું હતું.

Lost (લૉસ્ટ) ગુમાવ્યો.

The lawyer lost his case

=વકીલ પોતાનો દાવો હાર્યો.

Case (કેસ) મુકદ્દમો; દાવો.

Because (બિકૉઝ) કારણકે.

To reach (રીચ) પહોંચવું.

In time (ટાઈમ) વખતસર.
Did not reach in time
=વખતસર પહોંચ્યો નહિ.

Grammar

Country (કન્ટ્રી) દેશ.
India (ઇન્ડિયા) હિંદુસ્તાન.
Sunday (સન્ડે) રવિવાર.
Monday (મન્ડે) સોમવાર.
Towns (ટાઉન્સ) શહેરો.
Heard of (હર્ડ)ના વિષે સાંભળ્યું.
Oxen (ઑક્સન) અળદો.
(Ox નું અહુવચન)
Knives (નાઈફ્સ) છરીઓ.
(Knife નું અહુવચન)

12. Clever Jack

હોશિયાર જૅક

Clever (ક્લેવર) હોશિયાર;
ચાલાક.
Jack (જૅક) છોકરાનું નામ છે.
Was ten years old =દશ
વર્ષનો હતો.
Thought (થૉટ) વિચાર્યું.
Very fine (ફાઈન) ઘણી મજા
આપે એવું.
To tease (ટીઝ) ખીજવવું.

Whose age was only
nine=જેની ઉંમર માત્ર નવ
વર્ષની હતી.

Cakes (કૅકસ) પુરીઓ.
Had just arrived (ઍરૅઈવ્ડ)
હમણાંજ આવી હતી.

Cries (ક્રાઈઝ) ખૂમ પાડે છે.

Lovely (લવ્લી) સુંદર.

But (બટ) માત્ર.

I see but two=હું માત્ર બે જ
જોઉં છું.

That's because=તેનું કારણ
એ છે જે.

I'll prove (પ્રુવ)હું સાબિત કરીઃ
આપીશ; હું સિદ્ધ કરીશ.

Here is=આ રહ્યો.

Number (નંબર) સંખ્યા.

Surely (શ્યુર્લી) ખરે; બેશક.

As you very well know=
જેમ તમે સારી પેઠે જાણો
છો તેમ.

Added together (ઍડેડ
ટુ ગેઠર) સાથે ઉમેરતાં.

Makes (મેકસ) થાય છે.

Began to cry=રડવા લાગી.

Heard (હર્ડ) સાંભળ્યું.

Reason (રીઝન) કારણ.

To ask the reason why
=શું કારણ છે તે પૂછવાને.

Laughed (લાઈડ) હસ્યો.

Very loud=અણે મોટેથી.

Dad (ડડ) બાપા.

What is was all about=
એ બધાનું કારણ શું હતું તે.

Well done=શાબાશ.

No doubt(ડાઉટ)ખરેખર;નક્કી.

Shall feast (શીસ્ટ) આનંદથી
ખાજે.

Grammar

Marks(માર્ક્સ)ચિન્હો; નિશાનીઓ.

Quotations (ક્વોટેશન્સ)
બોલેલા શબ્દો.

The very words=તેના તે જ
શબ્દો.

To quote (ક્વોટ) બોલવું; ટાંકવું.

Answers (અન્સર્સ) જવાબો.

Questions (ક્વેશ્ચન્સ) પ્રશ્નો.

Pictures (પિક્ચર્સ) ચિત્રો.

Is wearing (ઉવેરિંગ) પહેરે છે.

13. Trees

(ટ્રીઝ) ઝાડો

Have walked (હૉવૅકડ)
ચાલ્યા છીએ.

Long (લૉન્ગ) લાંબો.

Way (વે) રસ્તો.

We have walked a long
way=આપણે ઘણા દૂર ચાલીને
આવ્યા છીએ.

To feel (ફીલ) લાગવું.

Tired (ટાયર્ડ) થાકી ગયેલો.

I feel tired = મને થાક
લાગ્યો છે.

How hot it is=કેટલો તાપ
પડે છે!

Let us sit=ચાલો આપણે
બેસીએ.

To rest (રેસ્ટ) આરામ લેવો.

Sunlight(સનલાઈટ)સૂર્યનો પ્રકાશ

Thick (થિક) બરાઉ; ઘટ.

Leaves (લીવ્ઝ) પાંદડાં.

Shut out=આવવા દેતા નથી.

Parched (પાર્ચ્ડ) શેકેલા.

Pocket (પૉકેટ) ગજવું.

Let us eat some of it=
ચાલો આપણે તેમાંના થોડા ખાઈએ.

Here is some for you=
તમારે માટે થોડા આ રહ્યા.

Hundred (હંડ્રેડ) સો.

Old (ઓલ્ડ) જુનું.

Thick (થિક) જાડું.

It must be a hundred years old=તે સો વર્ષનું જીવું હોવું જોઈએ.

Trunk (ટ્રંક) થડ.

How far (હાઉ ફાર) કેટલે દૂર.

Branches (બ્રાન્ચ) ડાળાઓ.

Spread out (સ્પ્રેડ) પથરાય છે.

Sides (સાઇડ) બાજુઓ.

To cover (કવર) ઢાંકી દેવું.

Roof (રૂફ) છાપરું.

House (હાઉસ) ઘર.

Are held up (હેલ્ડ) ઉંચકાઈ રહી છે; લટકી રહી છે.

Middle (મિડલ) મધ્ય ભાગ.

Green (ગ્રીન) લીલાં.

In a little while=થોડીવારમાં.

Will get (ગેટ) થઈ જશે.

Yellow (યેલો) પીળાં.

Brown (બ્રાઉન) બદામી.

Then (થેન) પછી.

Dry (ડ્રી) સુકા.

Will get dry=સુકાઈ જશે.

Will fall (ફોલ) પડી જશે.

Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન.

To live (લિવ) જીવતાં રહેવું.

Year (યીર) વરસ.

Die (ડાઇ) મરી પડે છે.

Fresh (ફ્રેશ) તાજાં; નવાં.

Places (પ્લેસિસ) જગાઓ.

Fresh leaves...place=તેમની જગાએ તાજાં પાંદડાં આવશે.

Food (ફુડ) ખોરાક.

In any way=કોઈ રીતે.

Strong (સ્ટ્રોન્ગ) મજબૂત.

Deep (ડીપ) ઉંડા.

They go down deep into the ground=જમીનમાં તેઓ નીચે ઉંડા જાય છે.

Parts (પાર્ટસ) ભાગો.

Roots (રૂટ્સ) મુળાં.

Smaller (સ્મોલર) વધારે નાનાં.

Growing (ગ્રોઇંગ) ઉગતાં.

There are many smaller roots...it=અને તેમાંથી ઘણાં નાનાં મુળાં ઉગી નીકળે છે.

Just as above the ground=જેવી રીતે જમીન ઉપર.

There are trunk and many branches=થડ અને ઘણી ડાળાઓ હોય છે.

Going out of it=તેમાંથી બહાર આવતી.

Suok (સુક) સુસે છે.

Earth (અર્થ) પૃથ્વી; જમીન.
The roots not only get.....tree=મુળીઆં ઝાડને માટે પૃથ્વીમાંથી ખોરાક લે છે એટલુંજ નહિ.

Ropes (રોપ્સ) દોરડાં.
They are like ropes=તેઓ દોરડાં જેવાં હોય છે.

To keep (કીપ) રાખવું.
Firm (ફર્મ) મજબૂત; સ્થિર.
From being blown down=પડી જતાં.

Wind (વિન્ડ) પવન.
Keep it...wind=તેને પવનથી પડી જતું અટકાવે છે.

Grammar

Have learnt (લર્ન્ટ) શીખી ગયા છીએ.

Town (ટાઉન) શહેર.

Country (કન્ટ્રી) દેશ.

Month (મન્થ) મહિનો.

Always (આલ્વેઝ) હંમેશાં.

Sometimes (સમટાઈમ્સ) કોઈ વખત.

Chief (ચીફ) મુખ્ય.

14. The Lion and the Mouse

સિંહ અને ઉદરડી

Lion (લાયન) સિંહ.

Mouse (માઉસ) ઉદરડી.

Part (પાર્ટ) ભાગ.

Being out=બહાર હોવાથી.

For a run=રહેલ કરવા.

Saw (સૉ) જોયો.

Lying asleep (અસ્લીપ) ઉઘતો પડેલો.

The sun (સન) તડકો.

Jumped (જમ્પ્ડ) કૂલો.

Back (બૅક) પીઠ.

Hid (હિડ) સંતાઈ ગયો.

Mane (મેઇન) યાળ.

Ran over=દોડાદોડ કરી મૂકી.

Again and again=વારંવાર; ફરીફરીને.

Surprise (સરપ્રાઇઝ) અચંબો.

Opened (ઓપન્ડ) ઉઘાડી.

Next (નેક્સ્ટ) બીજી.

Thing (થિંગ) ચીજ.

Jaws (જૉઝ) જડાં.

Was to hold her fast=

મજબૂત રીતે તેને પકડી રાખવાનું હતું.

Paw (પાવ) પગ.

Fright (ફ્રાઇટ) ડરીક.

Nearly died=મોતીયાં મરી ગયાં.

Shaking (શેકિંગ) ધ્રુજતી.

Quaking (ક્વેકિંગ) થરથરતી.

Trembling (ટ્રેમ્બલીંગ) કંપતી.

Cried (ક્રાઇડ) ધ્રુમ પાડી ઉડી.

Pardon (પાર્ડન) માફ કરો.

King (કિંગ) રાજા.

Please (પ્લીઝ) મહેરબાની કરીને

Forgive (ફર્ગિવ) માફ કરો.

Spare my life (સ્પેર) મારી અંદગી બચાવો.

Let me live=મને અવતરણ આપો.

Only (ઓન્લી) માત્ર.

Wanted (વૉન્ટેડ) જોઈતું હતું.

To have some play=કાંઈ રમત રમવાનું.

In your way=તમારી આડે.

I wanted.....to play= મારે માત્ર જરા રમવું હતું.

Perhaps (પરહૃપ્સ) કદાચ.

May help=મદદ કરે.

Great (ગ્રેટ) મોટા.

Laughed (લાઇડ) હસ્યો.

Can ever help=કદી મદદ કરી શકશે.

So small=આટલી નાની.

Thing (થિંગ) ચીજ; ઉદરડી.

At all (અટ ઓલ) તદ્દન.

Lifted (લિફ્ટેડ) ઉઠ્યો કીધો.

Ran away=નાસી ગઈ.

Stayed (સ્ટેઇડ) બરાબ રહી.

Hole (હોલ) દર.

The rest (રેસ્ટ) બાકીનો ભાગ.

PART II

ભાગ બીજો

Part (પાર્ટ) ભાગ.

Chanced (ચૅન્સ) ભોગ જોગે; એમ બન્યું.

Hunting (હન્ટિંગ) ફરતાં.

For his prey (પ્રે) પોતાના શિકારની ખોળખાં.

Was caught (કૉટ) સપડાઈ ગયો; પકડાઈ ગયો.

Net (નેટ) જાળ.

To break (બ્રેક) તોડી નાખવું.

Could not break=તોડી શક્યો નહિ.

Roared (રોડ) બરાડ પાડ્યા;
ગર્જના કીધી.

Till=ત્યાં સુધી.

Forest (ફોરેસ્ટ) જંગલ.

He made the forest shake
=તેણે જંગલ ધુળવી મૂક્યું.

Hunters (હંટર્સ) શિકારીઓ.

Tied (ટાઇડ) બાંધેા.

Tree (ટ્રી) ઝાડ.

Made him fast=તેને મજ-
બૂત બાંધેા.

As fast could be=જેટલો
મજબૂત અંધાય તેટલો.

Thought (થોટ) વિચાર કીધો.

Next day=બીજે દિવસે.

Beast (બીસ્ટ) જનાવર; પશુ.

Captive (કેપ્ટિવ) કેદી; અંદીવાન.

Lord (લોર્ડ) ધણી; મહારાજ.

They thought....King=
તેમના મહારાજાધિરાજ રાજા
પાસે બીજે દિવસે તે સિંહને
લઈ જવાનો વિચાર કર્યો.

In the night=રાત્રે.

Were sleeping=ઉંઘતાં હતાં.

Sound (સાઉન્ડ) અવાજ.

Creeping (ક્રીપિંગ) ધીમે ધીમે
ચાલી આવવું.

Something (સમથિંગ) કંઈ
ચીજ.

Tiny (ટાઇનિ) ઘણું નાનું.

Peeping (પીપિંગ) ડોકીયાં કરવું.

Weak (વેલીક) નબળો.

Squeak (સ્કવીક) ચું ચું કરતો
અવાજ.

Was heard...to say=કહેતો
સંભળાયો.

The other day=બીજે દિવસે.

**You spared...the other
day**=તમે તે દિવસે મારી
જીંદગી બચાવી.

Now...do=હવે હું શું કરીશ
તે તમે જોશો.

Gnawed (ગોડ) કાતરી નાખ્યું.

Rope (રોપ) દોરડું.

Right through=ઢેક આરપાર.

Perhaps (પરહેપ્સ) કદાચ.

Useful (યુસફુલ) ઉપયોગી.

Friends (ફ્રેન્ડ્ઝ) મિત્રો.

Can be (કેન બિ) હોઈ શકે.

Grammar

Syllables (સિલેબલ્સ) વર્ણ
(શબ્દોના)

Water (વોટર) પાણી.

Yesterday (યસ્ટરડે) ગઈ રાત્રે.

How many (હાઉ મેનિ) કેટલા.

Alphabet (આલ્ફાબેટ) મૂળાક્ષર.

Now's the time=હમણા વખત થયો છે.

What's your name=તમારું નામ શું ?

Write down=લખી કાઢો.

15. Our Servants

આપણા નોકરો

Servants (સર્વન્ટ્સ) નોકરો; સેવકો.

Named (નામ્ડ) કરીને; નામે.

Dasa (દાસ) છોકરાનું નામ છે.

Venkata (વેંકટ) છોકરાનું નામ છે.

Went to the same school =એકજ નિશાળે જતા હતા.

Rich man (રિચ મેન) પૈસા-દાર માણસ.

Used to wear=પહેરતો.

Gold (ગોલ્ડ) સોનાતી.

Bangles (બંગલ્સ) કાંચી; ખંગડી.

Cooked (કુકડ) રાંધતો.

Food (ફુડ) ખોરાક.

As he had no mother=કારણ કે તેને મા નહોતી.

Was over=રજા પડી.

When school was over =જ્યારે નિશાળનો વખત પૂરો થયો; જ્યારે નિશાળમાં રજા પડી.

Were just going home=તરતજ ઘેર જતા હતા.

Do you not wish=શું તમને ઇચ્છા થતી નથી ?

To wait on (ઉવેઈટ) ની તહેનાતમાં રહેવું.

They wait on me=તેઓ મારી તહેનાતમાં રહે છે; તેઓ મારી ખીજમતમાં રહે છે.

Whatever (ઉવોટેવર) જે જે.

Nothing (નથિંગ) કંઈ નહિ.

That is nothing=એમાં કંઈ માલ નથી.

Obeey (ઓબે) માને.

Orders (ઓર્ડર્સ) હુકમો; આજ્ઞા.

Do you say ?=તમે કહો છો ?

Lie (લાઈ) જુઠાણું.

What a lie you are telling ! =તમે કેવું જુઠું બોલો છો !

Thought (થોટ) વિચાર્યું.

Truthful (ટ્રુથફુલ) સાચો.

Every one=દરેક જણ.

Even (ઇવન) પણ
 You have not=તમારે નથી.
 Was standing=જોભો હતો.
 Heard (હર્ડ) સાંભળ્યું.
 Did not tell lies=જુઠું
 બોલતા નહિ.

Called (કૉલ્ડ) બોલાવ્યા.
 Kindly (કાઇન્ડલી) માયાળુપણે.
 How is this=એમ કેમ ?
 Sum (સમ) રકમ.
 Some one (સમ વન) કોઇ.
 A large sum of money
 =પૈસાની મોટી રકમ.
 Richer (રિચર) વધારે પૈસાદાર.
 Has...money?=થું તારા આપને
 કોઇએ પણ પૈસા આપ્યા છે ?
 Are boasting (બોસ્ટિંગ)
 પતરાજી કરે છે.
 Fun (ફન) રમુજ.
 Smiled (સ્માઇલ્ડ) ધીમેથી હસ્યો.
 Truth (ટ્રુથ) સાચું.
 I am telling the truth=
 હું સાચું બોલું છું.
 Now and then=વારંવાર.
 To disobey (ડિસોબે) આજ્ઞા
 ઉલ્લંઘવી; ન માનવું.

Venkata's.....disobey
 him=વેંકટના નોકરો કદાચ
 કોઇ વખત તેનું કહ્યું ન માને.
 May leave (લીવ) છોડી જાય.
 When they like =જ્યારે
 તેઓની મરજી થાય ત્યારે.
 May be=થાય.
 Idle (આઇડલ) આળસુ.
 (May) not do his work=
 તેનું કામ કરે નહિ.
 Properly (પ્રોપર્લી) યરાયર.
 Are not like that=તેના
 જેવા નથી.
 Ready (રેડી) તૈયાર.
 Never (નેવર) કદી નહિ.
 Once (વન્સ) એક વખત.
 One servant of mine=
 મારો એક ચાકર.
 Did not do what I told
 him=જે મેં તેને કહ્યું તે
 નહિ કીધું.
 Master (માસ્ટર) શિક્ષક.
 Please (પ્લીઝ) મહેરબાની કરીને.
 To tell (ટેલ) કહેવું.
 Two of them=તેમનામાંના બે.
 Legs (લેગ્સ) પગો.
 Names (નેમ્સ) નામે.

Their (ધેર) તેમના.

Take me there=મને ત્યાં લઇ

Hands (હાન્ડ) હાથો. [જઓ.

Ears=કાનો.

This makes eight=આ
આઠ થાય છે.

Nose (નોઝ) નાક.

Mouth (માઉથ) મોં.

Anywhere (એનિવ્હેર) કોઈ
કેકાણે. [નથી.

Do not lose (લુઝ) ગુમાવતા

In a moment (મોમેન્ટ)
એક પળમાં.

Reach (રીચ) લાંબા થાય છે.

What I want=જે મારે
જોઈએ તે.

Hungry (હન્ગ્રી) ભુખ્યા.

To smell (સ્મેલ) સુંઘવું.

Twice (ટ્વાઈસ) બે વખત.

To wake up=જગાડવા.

Get up=ઉઠો.

Do this, do that=આ
કરો, તે કરો.

Was very pleased=ખૂબ
ખુશ થયો.

Well done=શાબાશ.

Best (બેસ્ટ) સૌથી ઉત્તમ.

World (વર્લ્ડ) દુનિયા.

So long=જ્યાંસુધી.

Trust (ટ્રસ્ટ) ભરોસો.

Hired (હાયર્ડ) ભાડુતી.

Will get on=ચાલશે.

Will do well=સારું કરીશ.

Grammar

Interrogation (ઇન્ટરોગેશન)
પ્રશ્નાર્થ.

Who are you? તમે કોણ છો?

Where is he? તે ક્યાં છે?

End (એન્ડ) છેડો.

At the end=છેડે.

Must end=અંત આવવો જોઈએ;

Question (ક્વેશ્ચન) સવાલ.

Made me give=મારી પાસે
અપાવી.

16. Belling the Cat

બિલાડીને ઘંટ બાંધવા વિષે

Belling (બેલિંગ) ઘંટ બાંધવો.

Merry (મેરિ) આનંદી; રમુજી.

Mice (માઈસ) ઉંદરો.

Went running out=મહાર
દોડતા ગયા.

Went running out to play=
દોડતા દોડતા રમવાને ગયા.

Cruel (ક્રુઅલ) ધાતકી; ક્રૂર.
Was lying (લાઇંગ) પડેલી હતી.
Was lying in the way =
 રસ્તામાં પડી હતી.
Went out = ગયા.
Many (મેનિ) ઘણા.
Came back = પાછા આવ્યા.
Few (ફ્યુ) થોડા.
Met (મેટ) મળ્યા.
To see = વિચારવા.
They met.....do = તેઓ જે
 કાંઈ કરી શકે તેને માટે વિચાર
 કરવા તેઓ ભેગા થયા (મળ્યા).
Catches (કૅચ્ઝ) પકડે છે.
Sad (સૅડ) દિલગીરીભરેલું;
 ખેદકારક.
Fate (ફેટ) મોત; પ્રારબ્ધ.
She is after us ever =
 તે હંમેશાં આપણી પૂંઠ પકડે છે.
Early (અર્લી) વહેલી.
Late (લેટ) મોડી.
Softly (સૉફ્ટ્લિ) ધીમેથી.
Sound (સાઉન્ડ) અવાજ.
She makes not a sound
 = તે અવાજ કરતી નથી.
Creeps (ક્રીપ્સ) પેટે ચાલીને
 આવે છે.

Nearer and nearer = વધુ
 ને વધુ પાસે.
What can we think of? =
 આપણે શું વિચાર કરી શકીએ ?
Alarm (અલાર્મ) લય; ધાસ્તી.
To warn (ઉવૉર્ન) ચેતવવાને.
Harn (હાર્ન) ધ્વજ.
Another (અનધર) બીજા.
To stop (સ્ટૉપ) અટકાવવાને.
At last (અટ લાસ્ટ) આખરે.
Young mouse = નાનો ઉંદર.
Tiny (ટાઈની) છેક નાના.
Face (ફેઇસ) મોં.
I've - I have = મને સૂઝયો છે.
Thought (થૉટ) વિચાર.
Something (સમથિંગ) કંઈ.
To suit (સ્યુટ) બંધ બેસતો
 કરવો.
Case (કેઇસ) બનાવ.
Should tie (ટાઇ) બાંધવો
 જોઈએ.
Bright (બ્રાઈટ) ચક્રચક્રીત.
Round (રાઉન્ડ) આસપાસ.
Neck (નેક) ગરદન.
Movements (મૂવમેન્ટ્સ)
 હિલચાલ.
Will ring = વાગશે.

Stirs (સ્તર્સ) હાલે છે.
Most (મોસ્ટ) ધણીજ.
Plainly (પ્લેઇનલી) સાદી રીતે;
 ખુલ્લી રીતે.
She's coming - She is
 coming=તેણી આવે છે.
Get out=ચાલ્યા જાઓ; ખસી
 જાઓ.
Get out of the way=રસ્તા-
 માંથી બહાર જાઓ.
Quick (ક્વિક) ખતરદાર; ચપલ.
To need (નીડ) જરૂર હોવી.
Need no longer live=
 આપણે વધુ વખત રહેવું નથી;
 વધારે વાર રહેવું પડશે નહિ.
Fear (ફીઅર) ધાસ્તી; ડહીક.
Shall be=થઈ શું.
Happy (હૅપી) સુખી.
Glad (ગ્લૅડ) ખુશી; રાજ.
Free (ફ્રી) છુટા.
All our days=આપણા સઘળા
 દિવસો.
Will pass=વહી જશે.
Merrily (મેરિલી) મઝાથી.
Good (ગુડ) હીક.
Agreed (એગ્રીડ) સમુદ્ધ થયા.
Every one=દરેક જથ્થુ.

Surely (શ્યુરિ) બેશક.
It was the very best
thing to be done=તે ધણી
 ઉત્તમ યુક્તિ હતી.
Wise (વિઝર્ડ) ડાહ્યો.
Stood up (સ્ટુડ અપ) ઉભો થયો.
Place (પ્લેઇસ) જગા.
Slowly (સ્લોલી) ધીમેથી.
Grave (ગ્રેવ) ગંભીર.
Plan (પ્લેન) યુક્તિ.
Good one=સારી; સામિત.
Quite (ક્વાઇટ) બરાબર.
Will offer (ઓફર) માથે લેશે;
 ખીકું ઝડપશે.
Looked (લુકડ) જોયું.
At another=ખીજા બણી.
Nobody = એકપણ ઉદર
 (સળવળ્યો) નહિ.
Stirred (સ્ટર્ડ) હાલ્યું.
Silence (સાઇલન્સ) શાંતિ.
Dreadful (ડ્રેડફુલ) ભયાનક.
No one spoke a word=
 કોઈ ઉદર એકપણ શબ્દ
 બોલ્યો નહિ.
Silly (સિલિ) મુખાંઈ ભરેલું.
Don't you !=તમે (ધારતા)
 નથી ?

Grammar

Are playing=રમે છે.

Caught (કેટ) પકડાયો.

Column (કૉલમ) કાર.

Learn by heart=મેઠે કરો.

Poem (પોએમ) કવિતા.

Prose (પ્રોઝ) ગદ્ય.

17. The Boy and the Judge

છોકરો અને ન્યાયાધીશ

Judge (જજ) ન્યાયાધીશ.

Ramoo (રામુ) છોકરાનું નામ.

Eight years old=આઠ વર્ષનો.

Could talk=વાત શરી શકતો.

English (ઇંગ્લિશ) અંગ્રેજી.

Very well=બહુ સારી રીતે.

Could talk...well=તે અંગ્રેજીમાં

બહુ સારી રીતે વાત કરી શકતો.

Clerk (ક્લાર્ક) કારકુન.

English (ઇંગ્લિશ) અંગ્રેજી.

To see (સી) મળવા.

Now and then=વારંવાર.

Evening (ઇવનિંગ) સાંજ.

Took (ટુક) લીધો.

Spoke (સ્પોક) બોલ્યો.

Kindly (કાઇન્ડલિ) માયાળુ રીતે.

Felt happy=તે આનંદ યો.

How old is your son ?

=તમારા છોકરાની ઉંમર કેટલી ?

Sir (સર) સાહેબ.

To morrow=આવતી કાલે.

Replied(રિપ્લાઇડ)જવાબ દીધો.

Let him come and see

me to-morrow=કાલે મને

મળવા તેને આવવા દો.

Birthday (બર્થડે) વર્ષગાંઠ.

For a walk (ફૉર્ વૉક) ફરવા.

At six o'clock=છ વાગે.

Send (સેન્ડ) મોકલો.

Asked (આસ્કડ) પુછ્યું.

Alone (અલોન) એકલો.

May come=આવું.

Let him come alone=તેને

એકલો આવવા દેજો.

Next day=બીજે દિવસે.

Got up=ઉઠ્યો.

Very early (અર્લિ)બહુ વહેલો.

Dressed (ડ્રેસ્ડ) લુગડાં પહેવાં.

Carefully (કેરફુલિ) સંભાળથી.

Put on=પહેવાં.

Clean (ક્લીન) સ્વચ્છ.

Shirt (શર્ટ) ખમીસ.

Jacket (જેકેટ) કપડો; બાકી.

Trousers (ટ્રાઉઝર્સ) સુરવાળ.
Cap (કેપ) ટોપી.
Set off=નીકળ્યો.
To the house=તે ઘર તરફ (જવા)
Stood (સ્ટુડ) ઉભો રહ્યો.
Outside (આઉટસાઇડ) બહાર.
Gate (ગેટ) દરવાજો.
Waited (વેઇટેડ) રાહ જોઈ.
At six o'clock=છ વાગે.
Hand (હૅન્ડ) હાથ.
At six o'clock...walk=
 છ વાગે ન્યાયાધીશ ફરવા જવાને
 બહાર આવ્યો.
Walking stick (વૉલકિંગ સ્ટિક)
 ફરવા જતી વખતે રાખવાની લાકડી.
In the other=બીજા હાથમાં.
Still (સ્ટિલ) ગુપચુપ.
Smiled (સ્માઈલ્ડ) ધીમેથી હસ્યો.
Good-bye (ગુડબાય) જતી
 વખતની સલામ.
Good morning (ગુડ મોર્નિંગ)
 સવારની સલામ.
Are you going away?=શું
 તમે ચાલી જાઓ છો ?
Before (બિફોર) પહેલાં.
Talk (ટૉક) વાત કરે.
To see (ટી) મળવાને.

I came to see you=હું
 તમને મળવાને આવ્યો.
Why do you say=શા વારતે
 તમે કહ્યો છો ?
Went away=ચાલી ગયા.
Thought (થોટ) વિચાર્યું; ધાર્યું.
Ought to say (ઑટ) કહેવું
 જોઈએ.
So I thought=તેથી મેં વિચાર્યું.
I saw you.....when=હું
 જ્યારે તમને મળ્યો ત્યારે તમને
 ગુડબાય કહેવું જોઈએ.
Are you going away=તું
 ચાલ્યો જાય છે ?
Sir (સર) સાહેબ. [ધાય છે.
Does mean (મીન)-નો અર્થ
May God be with you=
 પ્રભુ તમારા ઉપર મહેરબાન રહો.
Please (પ્લીઝ) મહેરબાની કરીને.
I ought to have said=
 મારે કહેવું જોઈતું હતું.
At twelve o'clock=બાર વાગે.
Between (બિટવીન)ની વચ્ચે.
About (ઍબાઉટ) આશરે.
Good-day (ગુડ ડે) બે વાગે
 સલામ કરતાં બોલવાનો શબ્દ.
If it should be=જો તે હોય.

Afternoon (આફ્ટરનૂન)
પાછલો પહોર.

Good afternoon = બપોર
પછી સલામ કરતાં બોલવાનો.

To meet (મીટ) મળવું. [શબ્દ.

Any one=કોઈ.

Good night=રાતની સલામ.

Go to bed=સુવા જાઓ.

At night=રાત્રે.

Sister (સિસ્ટર) બહેન.

Brother (બ્રધર) ભાઈ.

Should say=કહેવું જોઈએ.

May be staying=રહેતો હોય.

Please (પ્લીઝ) મહેરબાની કરીને

Please tell me=મહેરબાની
કરીને મને કહો.

Friend (ફ્રેન્ડ) મિત્ર.

Whom (હુમ) જેને.

How are you ?=કેમ છો ?

How do you do ?=શી બઅરછે?

**See, here is a book for
you**=જો, તમારે માટે આ
એક ચોપડી છે.

Am giving=આપું છું.

Present (પ્રેઝન્ટ) બક્ષીસ.

**I wish you many happy
returns of the day**=આવી

ધણી વર્ષગાંઠ આવે એમ હું
ખચું છું; તું દીર્ઘકાળ જીવજો.

To thank (થેન્ક) ઉપકાર માનવો

To try (ટ્રાઇ) પ્રયત્ન કરવો.

It is very kind of you=
તમારી ધણી મહેરબાની થઈ.

Right (રાઈટ) બરાબર.

To understand (અન્ડરસ્ટેન્ડ)
સમજવું.

Cannot understand=
સમજ શકો નહિ.

To help (હેલ્પ) મદદ કરવાનો.

Stories (સ્ટોરિઝ) વાર્તાઓ.

The book is full of stories
=તે ચોપડી વાર્તાથી ભરેલી છે.

Please, Sir=મહેરબાન સાહેબ.

May ask=પૂછું.

Question (ક્વેશ્ચન) સવાલ.

By all means=મેલાશક.

Ramoo do=Ramoo, do
ask=રામુ, જરૂર પૂછ.

Mean (મીન) અર્થ થાય છે.

What does it mean?=તેનો
અર્થ શું થાય છે ?

It means=તેનો અર્થ થાય છે.

**May you live for many
years**=તમે ઘણાં વર્ષ જીવો.

May return (રીટન) ધણી
આવે.

Many times=વધી વખત.

Every time=દરેક વખત.

Go back=પાછા જાઓ.

May this birthday return

to you many times=

તમારી આવી ધણી વર્ષગાંઠ આવે.

May you be happy

every time = દરેક વખતે

તમે સુખી રહો.

Thank you, sir (થેન્ક) મોટી

મહેરબાની, સાહેબ.

Grammar

With great care = ધણી
સંભાળથી.

Line (લાઈન) લીટી.

Underneath (અંડરનીથ) નીચે.

Italics (ઇટલિક્સ) ઇટાલીમાં
વપરાતી લિપિ.

Italy (ઇટલિ) દેશનું નામ.

Four hundred = ચારસો.

Straight up = સીધા, ઉભા.

Slope (સ્લોપ) વાંક.

A little (લિટલ) જરા.

Busy (બિઝી) ઉલોગી.

Wrote (રોટ) લખ્યું.

(Write નો ભૂતકાળ)

How old is your son?

તમારા છોકરાની ઉંમર કેટલી?

18. The Clever Crow

હોશિયાર કાગડો

Clever (ક્લેવર) હોશિયાર.

Crow (ક્રો) કાગડો.

Hot (હોટ) ગરમ.

One very hot day = એક

ઉનાળાને દિવસે.

Young (યંગ) યુવાન.

Could not find = મળ્યું નહિ;

હાથ લાગ્યું નહિ.

To drink (ટ્રિન્ક) પીવાને.

Where (વિઝેર) ક્યાં.

Where to go = ક્યાં જવું.

Sat (સેટ) બેઠી.

Still (સ્ટિલ) આંત; મુપમુપ.

Began to think = વિચારવા
લાગ્યો.

Flew (ફ્લુ) ઊડ્યો.

About (અબાઉટ) આમતેમ.

From tree to tree = એક

ઝાડથી બીજા ઝાડ ઉપર.

Drop (ડ્રોપ) ટીપુ; છાંટો.

Any where (અનિવેર) કોઈ

પણ કોઈ.

Garden (ગાર્ડન) વાડી.

Ground (ગ્રાઉન્ડ) ખમીન.

Pot (પોટ) કુંજે.

Thought (થોટ) વિચાર્યું.

I've found = I have found
= મને મળ્યું છે.

Bottom (બોટમ) તળીકું

Bright (બ્રાઇટ) ચકચકિત.

Clear (ક્લીઅર) સ્વચ્છ.

Never fear = કદી બહીશ નહિ.

Hops off (હોપ્સ ઓફ) કુદકા
મારે છે.

To quench (ક્વેન્ચ) મટાડવાને.

Thirst (થર્સ્ટ) તરસ.

At once = એકદમ.

Tries (ટ્રાઇઝ) કોશિષ કરે છે.

Alas (અલસ) અફસોસ.

Too low (ટૂ લો) નેહ એ તે
કરતાં ઘણું નીચું.

In vain (ઇન વેન) ફેગટ.

To stretch and strain =
(સ્ટ્રેચ એન્ડ સ્ટ્રેઇન) તણાઈ
તણાઈને શરીર લાણું કરવું.

To reach (રીચ) પહોંચવું.

Cannot reach = પહોંચી શકે
એમ નથી.

So = આ રીતે.

I'll turn over = હું ઉઘો વાળાંશિ.

Cried (ક્રાઇડ) બૂમો પાડી.

Pushed (પુશ્ડ) આંચકો માર્યો.

Strength (સ્ટ્રેન્થ) જોર.

To push it down = તેને
હડસેલો મારી પાડી નાખવાને.

It vain = ફેકટ.

Gave up = છોડી દીધું.

At length = આખરે.

It cannot be = એમ નહિ બને.

Vessel's weight (વેસલ્સ
ઉવેઇટ) વાસણનું વજન.

Is far too great = જોષ્ટએ
તે કરતાં ઘણું જ છે.

Will not go on trying =
કોશિષ કરવી જરૂરી સખીશ નહિ.

I'm dying = હું મરી જાઉં છું.

At last (અટ લાસ્ટ) આખરે.

Thought (થોટ) વિચાર.

Entered (એન્ટર્ડ) સુત્રી આવ્યો.

Black (બ્લેક) કાળું.

Cawed (કોડ) કા કા કર્યું.

Aloud (અલાઉડ) મોટેથી.

To get down = નીચે પહોંચવું.

To make the water come up=પાણી ઉઘે આણવું.

Fetching (ફેચિંગ) જઈને લાવીને.

Pebbles (પેબલ્સ) કાંકરા.

Bill (બિલ) ચાંચ.

Wise (વિઝાઇઝ) ડાહ્યો.

Drops (ડ્રૉપ્સ) નાખે છે.

(To) rise (રાઇઝ) ચઢવું.

Just (જસ્ટ) બરાબર.

Stones (સ્ટોન્સ) કાંકરા.

Is bringing over (બ્રિંગિંગ) કાર સુધી ચઢે છે.

Thus (ધસ) આ પ્રમાણે.

Skill (સ્કિલ) ચતુરાર્થ.

Avails (અવેઇલ્સ) ફાયદો કરે છે.

Mere (મિયર) ફક્ત; માત્ર.

Strength (સ્ટ્રેન્થ) જોર.

Fails (ફેઇલ્સ) નિષ્ફળ જાય છે.

Patience (પેશન્સ) ધીરજ, ધૈર્ય.

Patience wins the day= ધીરજ ફતેહનો ડંકો બજાવે છે.

Grammar

Full stop (ફુલ સ્ટૉપ) પૂર્ણવિરામ

At the end=છેડે.

Shows (શોઝ) બતાવે છે.

Stops (સ્ટૉપ્સ) અટકે છે; પુરું થાય છે.

Comma (કૉમા) અલ્પવિરામ (,)

Part (પાર્ટ) ભાગ.

Meaning (મીનિંગ) અર્થ.

Clear (ક્લીઅર) બરાબર.

19. Against Bad Language

નહારી ભાષા વાપરવા સામે.

(ગાળ ન દેવી)

Named (નેઇમ્ડ) નામનો.

Rama (રામ) છોકરાનું નામ છે.

Used=ને ટેવ પડી હતી.

Used to go (યુઝ્ડ ટુ ગો) જતો.

School (સ્કૂલ) નિશાળ.

Eight (એઇટ) આઠ.

He was eight years old= તે આઠ વરસની ઉંમરનો હતો.

Only (ઓન્લી) એકનો એક.

Parents (પેરન્ટ્સ) માબાપ.

Teacher (ટીચર) શિક્ષક.

Word (વર્ડ) શબ્દ.

Sent word=કહાવી મોકલ્યું.

One day his teacher sent word to his father

=એક દિવસે તેના શિક્ષકે તેના
આપને સંદેશો મોકલ્યો.

Next morning=બીજા સવારે.

Had behaved (બિહેઈવ્ડ)
વર્ત્યો હતો.

Badly (બેડલિ) ખરાબ રીતે.

Had behaved...school=તે
નિશાળમાં ખરાબ રીતે વર્ત્યો
હતો.

Breakfast (બ્રેકફાસ્ટ) નાસ્તો.

After he had eaten his
breakfast=તેણે પોતાનો નાસ્તો
લીધા પછી.

As he was going to school
=જેવો તે નિશાળે જતો હતો.

With his book in his
hand=પોતાના હાથમાં ચોપડી
લઈને.

Called out (કૉલ્ડ) બૂમ પાડી.

I have something to
say to you=મારે તને કંઈ
કહેવાનું છે.

Wait (વૈટ) સપ્પર.

Wait a minute=એક મિનિટ
સપ્પર કર.

Door-step (ડોર સ્ટેપ) ઉમરો.

To listen (લિસન) સાંભળવાને.

To listen to what was
said=જે કહેવામાં આવતું તે
સાંભળવાને.

To hear this=આ સાંભળીને.
What did you do?=તે
શું કર્યું ? [દીધો.

Replied (રિપ્લાઈડ) જવાબ

Nothing (નથિંગ) કંઈ નહિ.

Wrong (રોન્ગ) ખોટું.

I dropped (ડ્રૉપ્ડ) મારાથી
પડી ગઈ; મેં પાડી નાખી.

Govind (ગોવિંદ) છોકરાનું નામ.

Floor (ફ્લોર) જમીન.

Abused (ઍબ્યુઝ્ડ) ગાળ દીધી.

It return (રિટર્ન) અદક્ષે; સામી.

Noise (નૉઈઝ) અવાજ.

He made a noise=તેણે શોર-
અકાર કરી મૂક્યો.

Called me bad names=
મને ગાળ દીધી; મને અપશબ્દો
કહ્યા.

Too (ટૂ) પણ.

I too did the same=મેં
પણ તેમજ કર્યું.

Got angry=ગુસ્સે થયો.

Right (રાઈટ) બરાબર.

Was quite right to tell me=તારા શિક્ષકે ખરે કહ્યું. તે ખરાબર હતું.

To abuse (અભ્યુજ) ગાળ દેવી.

Must never abuse=માળ દેવી નહિ જોઇએ.

Others (અધર્સ) બીજાઓ.

Bad words=ખરાબ શબ્દો.

Should never come out=કદી નીકળવા જોઇએ નહિ.

Mouth (માઉથ) મોઢું.

Dirt (ડર્ટ) કચરો.

To defile (ડિકાઇલ) અગાડવું; મંદું કરવું.

Bad (બડ) ખરાબ.

Bad boys use bad words=ખરાબ છોકરાઓ અપશબ્દ વાપરે છે.

Have heard (હર્ડ) સાંભળ્યું છે.

To use=વાપરતા.

You have never... words=તે તારા પિતાને અપશબ્દ વાપરતા કદી સાંભળ્યા નથી.

Have you, my dear son?=મારા વ્હાલા છોકરા, તે સાંભળ્યા છે?

Mind (માઇન્ડ) યાદ રાખ; ધ્યાન આપજો.

Mind... ~~સાચું~~ = તે જે કહે તે યાદ રાખ, અને જે પ્રમાણે કહે તે પ્રમાણે કરજો.

To please (પ્લીઝ) ખુશ કરવું.

Kept (કેપ્ટ) પાળ્યું.

Promise (પ્રોમિસ) વચન.

Kept his promise=પોતાનું વચન પાળ્યું.

Grammar

Adjectives (એડ્જેક્ટિવ્સ) વિશેષણો.

Flower (ફ્લાવર) ફૂલ.

Kind (કાઇન્ડ) જાત.

Sort (સોર્ટ) જાત.

Add (એડ) ઉમેરીએ છીએ.

Describe (ડિસ્ક્રાઇબ) વર્ણન કરે છે.

Are added=ઉમેરવામાં આવે છે.

Wherever (ઉવ્હેરેવર) જ્યાં જ્યાં.

Belongs to (બિલોન્ગ્સ)ને લાગુ

Is doing=કરે છે. [પડે છે.

Wait a minute=એક મિનિટ

Kind (કાઇન્ડ) માયાળુ. [શિભ

Person (પર્સન) માણસ.

Wise (વિવાઇઝ) ડાહી.

Leaf (લીફ) પાંદડું.

Parents (પેરન્ટ્સ) માબાપ.

Breakfast (બ્રેકફાસ્ટ) સવારનો નાસ્તો.

20. The Dog in the Manger

ધાસની ગંજી માહેની કુતરા
 An old ox=એક યુદ્ધો બળદ.
 Had worked કામ કરીયું હતું.
 Very hard=બહુ સખત
 All the day=આખો દિવસ.
 In the evening=સાંજે.
 Dinner (ડિનર) ભોજન.
 Hay (હે) સુકું ઘાસ.
 Walked up (ઉઘાડું) ચાલીને
 ગયો.
 Manger (મેન્જર) ધાસની ગંજી.
 Top of his dinner=પોતાના
 ખાવાના જગ્યા ઉપર.
 Stranger (સ્ટ્રેન્જર) અજણ્યો.
 Angry (એન્ગ્રી) ગુસ્સે.
 Voice (વોઈસ) અવાજ.
 Cried (ક્રાઈડ) બોલી ઉઠ્યો.
 Bow! Vow! (બાઉ વાઉ)
 કુતરાનો ભસવાનો અવાજ.
 Nap (નેપ) થોડી ઉંઘ, ઝોકું.
 I'm taking a nap=હું ઝોકું
 ખાઉં છું.
 To away=ચાલ્યો જ.
 Weather (વેધર) હવા.
 Hot (હોટ) ગરમ.

Weather is hot=હવા ગરમ
 છે; તાપ પડે છે.

To sleep (સ્લીપ) ઉંઘવું.
 I want (વેંટ-ટ) હું માંચું છું.
 Will keep=રહીશ.
 Snapped (સ્નાપ્ડ) બચકુંભણું.
 Started (સ્તાર્ડ) ધુરક્યો.
 Began (બિગન) લાગ્યો.
 To fight (ફાઈટ) લડવા.
 So (સો) તેથી.
 Well (વેલ) સારી રીતે.
 Could bite=કરડી શકતો.
 Turned (ટર્ન્ડ) ફર્યો.
 Quietly (ક્વાયેટલી) જામોખાનો
 Round (રાઉન્ડ) ગોળ ચક્કર.
 Walked away (ઉઘાડું) ચાલી
 ગયો.
 Hungry (હંગ્રી) ભૂખ્યો.
 At all (એટ ઓલ) બિલકુલ.
 Danger (ડેન્જર) ભય.
 Of being called=કહેવાનો.

Grammar

To show (શો) બતાવવું.
 How much=કેટલું.
 Whose (હુઝ) કોનું.
 To point out (પોઇન્ટ) દેખાડવું.

Four (ફોર) ચાર.
Fruit (ફ્રુટ) ફળ.
Stone (સ્ટોન) પથર.
Wall (વૉલ) ભીત.
Moon (મુન) ચંદ્ર.
Ugly (અગ્લિ) બેડાળ.
Leaving out=કાઢી નાખીને.

21. A Good Bargain

સારું સાદું

Gopal (ગોપાલ) છોકરાનું નામ.
Will you come?=શું તમે આવશે?
Bazar (બઝાર) બજાર.
Venkat (વેંકટ) છોકરાનું નામ.
To buy (બાય) ખરીદ કરવાને.
Sweetmeat (સ્વીટમીટ) મીઠાઈ.
How much=કેટલા.
How much...with?=મીઠાઈ લેવાને તમે કેટલા પૈસા રાખ્યા છે?
Annas (આનાઝ) આના.
Rich (રિચ) પૈસાદાર.
So much (સો મચ) એટલા.
Goldsmith (ગોલ્ડસ્મિથ) સોની.
Just (જસ્ટ) હમણાંજ.
Bargain (બારગેઇન) સાદું.
Sold (સોલ્ડ) વેચ્યો.

Kite (કાઈટ) કનકવે.
Paid (પેઇડ) પૈસા આપ્યા.
Half (હાફ) અડધો.
Might have bought (માઈટ હેવ બાઈટ) ખરીદ કીધો હોત.
New (ન્યુ) નવો.
A little fellow (ફેલો) નાનું બાળક-છોકરો.
Price (પ્રાઇસ) કિંમત.
Anything (એનિથિંગ) કોઈ વસ્તુ.
Glad (ગ્લૅડ) ખુશી.
Told (ટોલ્ડ) કહ્યું.
I told him=મેં તેને કહ્યું.
I bought the kite for four annas=મેં ચાર આને પતંગ ખરીદ્યો.
Half (હાફ) અડધી.
Would give at half price=અડધી કિંમતે આપશે.
Lie (લાઇ) જુઠું.
Told a lie=જુઠું બોલ્યો.
Trusted (ટ્રસ્ટેડ) વિશ્વાસરાખ્યો.
Word (વર્ડ) શબ્દ; વચન.
In order to cheat=કમવાને માટે.
To cheat (ચીટ) કમવું.

To cheat him out of four pice==ચાર પૈસાને માટે તેને હાવે.

Go away=ચાલ્યો જ.

I am ashamed (અશેષ્ટ) મને શરમ લાગે છે.

Friends (ફ્રેન્ડ્સ) મિત્રો.

Liar (લાયર) જુઠો.

Cheat (ચીટ) ઠગારો.

I will not be friends with a liar and a cheat =હું જુઠા અને ઠગારાની દોસ્તી નહિ કરું.

To you (ટુ યુ) તારી સાથે.

Have cheated (ચીટેડ) હાવ્યો છે.

Never (નેવર) કદી નહિ.

Again (અગેઇન) ફરીથી.

Shame (શેમ) શરમ.

Do not put me to shame =મારી કજ્જેતી કરીશ નહિ.

Back (બેક) પાછા.

Sorry (સોરિ) દિવંગીર.

Told a lie=જુઠું બોલ્યો.

To forget (ફરગેટ) ભૂલી જવું.

To speak (સ્પીક) બોલવું.

Truth (ટ્રુથ) સાચું.

Never forget=કદી ભૂલતો ના.

Liars (લાયર્સ) જુઠા માણસો.

Once (વન્સ) એકવાર.

Twice (ટવાઇસ) બે વાર.

A little=જરા.

Profit (પ્રોફિટ) નફો.

Make a little profit=જરા નફો મળે.

As soon as (સુન) જેવો કે તરતજ.

As soon as.. liar=જેવો માણસને તું જુઠો છે એવું માલમ પડે કે તરતજ.

No one will trust you= તારો કોઈ વિશ્વાસ કરશે નહિ.

Speak the truth=સાચું બોલો.

Even though you speak the truth=જો કે તું સાચું બોલે તોપણ.

Grammar

Adverb (અડવર્બ) ક્રિયા વિશેષણ અવ્યય.

Fast (ફાસ્ટ) ઝડપથી.

Yesterday (યસ્ટરડે) ગઈ કાલે.

Home (હોમ) પોતાનું ઘર.

Slowly (સ્લોલી) ધીમેથી.

To day (ટુ ડે) આજે.

To-morrow (ફોર્મો) આવતી
કાલે. [રીતે.

Brightly (બ્રાઇટલી) ચકચકિત
Quickly (ક્વિક્કલી) ઝડપથી.

22. The Wind and the Sun

પવન અને સૂરજ

Wind (વિન્ડ) પવન.

Stronger (સ્ટ્રોન્ગર) વધારે
મજબૂત.

I doubt (ડાઉટ) મને શક છે.

If that's true = જો એ સાચું હોય.

Try (ટ્રાઇ) અજમાયશ.

But let's have a try = પણ
ચાલો આપણે અજમાયશ કરીએ.

Whether (વ્હેથર) કે (નહિ).

One of us = આપણામાંનો એક.

Sturdy (સ્ટર્ડી) મજબૂત.

(To) take off (ટેઇક ઓફ)
ઉતારાવે.

Thick (થિક) જાડો.

Cloak (ક્લોક) ઝબ્બો.

Would be = થશે.

Good joke = અચ્છી મજાક.

Whoever (હુએવર) જે કોઈ.

Succeeds (સક્સીડ્ઝ) કંતેહ પામે.

Shall be contented (શાલ્-ટેન્ડ)
મલુવામાં આવશે.

Need quarrel = લડવાની જરૂર.

What (વ્હાટ) કેવી. [પડે.

Fun (ફન) રમૂજ.

Blow (બ્લો) ફૂંકવો.

Chilled (ચિલ્ડ) ઠંડોગાર કરી
નાખ્યો.

Through = આખે શરીર.

I shall get a bad cold =
મને સખત સળેખમ થશે.

Throat (થ્રોટ) ગળું.

The more = જેમ જેમ વધારે
તેમ તેમ.

The colder (કોલ્ડર) વધારે ઠંડો.

Grew (ગ્રો) થયો.

Tighter (ટાઇટર) વધારે ને
વધારે તંગ.

Buttoned (બટન્ડ) બોરીયાં
બંધ કર્યાં.

Come now = હવે ચાલો.

Turn (ટર્ન) વારો.

Something (સમથિંગ) કંઈક.

To learn (લર્ન) શીખવું.

Softly (સોફ્ટલી) નરમાશથી.

Quietly (ક્વાયેટલી) શાંતિથી.

Storm (સ્ટોર્મ) તોફાન.

Sunshine (સનશાઇન) તડકો.

Warm (હિમોર્મ) ગરમ.
 Hotter (હોટર) વધુ ગરમ.
 Rays (રેઝ) કિરણો.
 Seemed (સીમ્ડ) દેખાઈ.
 In a haze (હિઝ) વાદળમાં.
 Drops (ડ્રોપ્સ) ટીપાં.
 Ran (રેન) ભરાઈ આવ્યાં.
 Off came (ઑફ કેમ) ઉતારી નાખ્યો.
 To bear (બેર) સહન કરવું.
 Carried (કેરિડ) લઈ ગયો.
 To wear (ઉવેર) પહેરવું.
 Conquered (કોન્કર્ડ) જીત્યો.

Grammar

How often (હાઉ ઑફન) કેટલી વાર.
 Twice (ટવાઇસ) બે વખત.
 Short (શોર્ટ) ટુંકું.
 Of your own (ઑફ યોર ઓન) તમારું પોતાનું
 બનાવેલું.
 Sweet (સ્વીટ) મધ્યું.
 Hard (હાર્ડ) કઠણ.
 Soft (સોફ્ટ) નરમ.
 Green (ગ્રીન) લીલો.
 Late (લેટ) મોડો.
 Loudly (લાઉડલિ) મોટેથી.

23. Writing Letters

કાગળો લખવા વિષે.

Writing (રાઇટિંગ) લખવું.
 Letters (લેટર્સ) કાગળો [છે ?]
 Are you doing=તમે કરો.
 Govind (ગોવિન્દ) છોકરાનું નામ.
 Am writing=લખું છું.
 Have been sitting=બેસે છું.
 Table (ટેબલ) મેજ.
 For half an hour=અડધો કલાક થયા.
 Is done=પૂરો થયો છે; લખાઈ રહ્યો છે.
 Nearly=લગભગ.
 Let me see=મને જોવા દે.
 Hullo=અરે !
 You have not even begun
 =તેં હજી સુધી શરૂએ કર્યો નથી.
 How to write=કેવી રીતે લખવો. [આપ્યું.
 Promised (પ્રોમિસડ) વચન
 Again and again=વારંવાર;
 ફરીફરીને
 I do not know=મને ખબર નથી.
 What to say=શું કહેવું.
 Could talk વાત કરી શકતો.

Could you not ?=શું વાત
નહિ કરતે ?

For half an hour=અડધો
કલાક.

Would say nothing=કંઈ
ન કહે.

It is easy to talk to
any one=કોઈ સાથે વાત
કરવી સહેલી છે.

Hard (હાર્ડ) મુશ્કેલ.

Think (થિન્ક) ધાર.

Is standing=ઉભો છે.

In front of=સામે.

Write down=લખી નાખ.

Whatever (વિવેર) જે કંઈ.

If he were here=જો તે
તે અહીં હોય.

Whenever (વહેનેવર) જ્યારે
જ્યારે.

Anybody (એનિબોડિ) કોઈ
શખસ.

Person (પર્સન) માણસ.

If the person were before
you=જો તે માણસ તારી
સમુખ હોય.

How to begin a letter=
કેવી રીતે કાગળ શરૂ કરવો.

Uncle (અન્કલ) કાકા.

Aunt (આન્ટ) કાકી.

In this way=આ પ્રમાણે.

My dear father=મારા વહાલા
પિતાજી.

This is the way you
would speak to us=
આવી રીતે તું અમને બોલાવે.

In the same way=તેજ રીતે.

Speak (સ્પીક) વાત કરે.

Stranger (સ્ટ્રેન્જર) અજાણ્યો.

You ought to say=તારે
કહેવું જોઈ એ.

Sir (સર) સાહેબ.

How must I end (એન્ડ)
કાગળના અન્તમાં મારે શું લખવું ?

I am=હું છું.

Affectionate (અફેક્શનેઇટ)
પ્યારે; વહાલો.

Nephew (નેપ્યુ) ભત્રીજો; ભાણેજ.

Friend (ફ્રેન્ડ) મિત્ર.

Whom you know very
well=જેને તમે ઘણી સારી
રીતે ઓળખતા હો તેને.

Sincerely (સિન્સીઅર્લી) ખરા
દીલથી.

Faithfully (ફેઠથપુલિ) ધમાન-
દારીથી.

Obedient (ઓબિડિયન્ટ) આચારી-
કિત; તાબેદાર.

Pupil (પ્યુપિલ) વિદ્યાર્થી.

24. Work with a Will.

ખુશીથી કામ કરો.

Will (વિલ) મરજી; ખુશી.

You've=You have.

To reach (રીચ) પહોંચવું.

Top (ટોપ) ટોચ.

To climb (ક્લાઇમ) ચઢવું.

Must climb=ચઢવું જોઈએ.

Hill (હિલ) ટેકરી.

Standing (સ્ટેન્ડિંગ) ઉભા
રહીને.

Foot (ફૂટ) તળેટી.

To get up=ઉપર પહોંચવું.

Never (નેવર) કદી નહિ.

Grammar

Adverb (અડવર્બ) ક્રિયા-
વિશેષણ અગ્યય.

Very (વેરિ) ઘણો.

Rich (રિચ) પૈસાદાર.

Sort (સોર્ટ) જાત.

Once (વન્સ) એક વખતે.
Slowly (સ્લોલિ) ધીમેથી.

25. Queen Victoria the Good

ભલી રાણી વિક્ટોરિયા

What a great queen=
કેવી મહાન રાણી.

Woman (વુમન) યૈરી.

Was a very little girl=
ઘણી નાની છોકરી હતી.

William IV (વિલિયમ ધ
ફોર્થ) વિલિયમ ચોથો-ઇંગ્લેન્ડનો

Uncle (અંકલ) કાકો. [રાજા.

He was uncle to Victoria
=તે વિક્ટોરિયાનો કાકો થતો હતો.

Of course (કોર્સ) અવશ્યત.

If she lived=જો તે જીવતી હોત.

Until (અન્ટિલ) જ્યાં સુધી તહિ.

Twelve (ટવેલ્વ) બાર.

Twelve years old=બાર
વરસની ઉંમરની.

Then one day=પછી એક
દિવસે.

Was having her lesson
(હવિંગ) પોતાનો પાઠ શીખતી હતી.

History (હિસ્ટરિ) ઇતિહાસ.

She was having her lesson on history=તે ઇતિહાસનો પાઠ શીખતી હતી.

Her mother told her=તેની માએ તેને કહ્યું.

She would be Queen=તે રાણી થશે.

To die (ડાઇ) મરી જવું.

When William IV died=જ્યારે વિલિયમ ચોથો મરી ગયો

Blue (બ્લુ) ભૂરી.

Eyes (આઇઝ) આંખો.

Princess (પ્રિન્સેસ) રાજકુંવરી; શાહબાદી.

Filled (ફિલ્ડ) ભરાઈ ગયલી.

Tears (ટીઅર્સ) આંસું.

Mamma (મમા) મા.

Full (ફુલ) ભરેલી.

Fear (ફીઅર) ધારતી.

Make me fear=મને ધારતી ઉપજે છે.

What have...fear=જે તે મને કહ્યું તેથી મને ભય ઉપજે છે.

Will try (ટ્રાઇ) પ્રયત્ન કરીશ.

Duty (ડ્યુટી) ફરજ.

Did all she could=તેનાથી

અન્યું તેટલું તેણે કર્યું.

Young (યંગ) આગક.

Learned (લર્ન્ડ) શીખી.

Lessons (લેસન્સ) પાઠો.

To fit (ફિટ) લાયક થવાને.

Queen (ક્વીન) રાણી

To fit herself to be Queen of England=

ઇંગ્લંડની રાણી થવાને માટે પોતે લાયક થવાને

Passed away (પાસડ અવે) ચાલ્યાં ગયાં; પડી ગયાં.

Eighteen (એઇટીન) અઠાર.

Died (ડાઇડ) મરણ પામ્યો.

Gentle (જન્ટલમેન) ગૃહસ્થો.

Were sent=તેમને આજ્ઞા.

Very early=ત્રણ વાગે.

England (ઇંગ્લંડ) દેશ છે.

Windsor (વિન્ડસર) શહેરનું નામ છે.

Early (અર્લી) પહેલાં.

Morning (મોર્નિંગ) સવાર.

To carry news=સમાચાર ફરવાને.

News (ન્યુઝ) સમાચાર.

Palace (પેલેસ) મહેલ.

When the two gentlemen came to the palace=

આપણે તે બે મહત્ત્વના મહેલમાં
આવીયા ત્યારે.

Princess (પ્રિન્સેસ) શાહનાદી.

Was asleep=ઉંઘતી હતી.

However (હાઉએવર)એમ છતાં.

London (લંડન) ઇંગ્લેન્ડનું મુખ્ય
શહેર.

Called at (કૉલ્ડ) બૂમ પાડી.

To meet (મીટ) મળવું.

Death (ડેથ) મરણ.

As soon as (સુન) જોવો કે
તરતજ.

She burst into tears=
તેની આંખમાં આંસુ આવી ગયાં.

Work (કેવર્ક) કામ.

To do (ડુ) કરવાનું.

After more than a year=
એક વરસ કરતા વધારે વખત પછી.

Was crowned (ક્રૉન્ડ)=તે
રાજ્યાભિષેક કરવામાં આવ્યો.

State (સ્ટેઇટ) ભપકો.

In a very great state=
મોટા ભપકાથી-હાહમાહથી.

Abbey (એબી) દેવળ.

Westminster (વેસ્ટમિન્સ્ટર)
શહેરનું નામ છે.

Church (ચર્ચ) દેવળ.

Have always been
crowned=હંમેશા રાજમુગટ
પહેરાવવામાં આવ્યો છે.

Crown (ક્રૉન) રાજમુગટ; તાજ.
Head (હેડ) માથું.

Lords (લૉર્ડ્ઝ) અમીરો.

Forward (ફૉરવર્ડ) આગળ.

Knelt down (નેલ્ટ) ઘુંટણીએ
પજા.

Kissed (કિસ્ડ) ચુંબન કર્યું.

Hand (હૅન્ડ) હાથ.

People (પીપલ) લોકો.

Church (ચર્ચ) દેવળ.

Stood (સ્ટુડ અમ) ઉભા થયા.

Sang (સૅન્ગ) ગાયું.

God save the Queen=
પરમેશ્વર રાણીને સલામત રાખો.

Victoria was the Queen
of England =વિક્ટોરિયા

ઇંગ્લેન્ડની રાણી હતી

Sixty-three (સિક્સટી થ્રી)
ત્રેસઠ.

Through all these years
=અમ સત્તળા વર્ષો દરમ્યાન.

She did her duty=તેણે
પોતાની ફરજ બજાવી.

Tried (ટ્રાઇડ) કોશિષ કરી.

To rule (રૂલ) રાજ્ય કરવું.
To rule over the people
 =પ્રજા ઉપર રાજ ચલાવવું.
Happy (હૅપી) સુખી.
So that=જેથી કરીને.
Troubles (ટ્રબલ્સ) દુઃખો.
Sorrows (સૉરૉઝ) દિવંગીરી.
Lost (લૉસ્ટ) ગુમાવ્યો.
Husband (હસ્બંડ) ધણી.
She lost her husband=
 તેનો ધણી ગુજરી ગયો.
Dearly (ડીયર્લી) હેતથી.
Loved (લૉવ્ડ) ચાહતી હતી.
Young (યંગ) બાળક.
Wars (વૉર્સ) વિગ્રહો.
Reign (રૅઇન) રાજ્ય.
Thought (થૉટ) વિચાર કરતી.
Pain (પૅઇન) દુઃખ; દરદ.
Grief (ગ્રીફ) દિવંગીરી.
Caused (કૉઝ્ડ) થી થયાં.
They caused=તેઓનાથી થઈ.
All through=બધો વખત
 દરમ્યાન.
Promise (પ્રૉમિસ) વચન.
Having reigned (રૅઇન્ડ)
 રાજ્ય કરીને.
King (કિંગ) રાજા.

Longer (લૉન્ગર) વધારે લાંબો.
 વખત.
Mourned (મૉર્ન્ડ) શોક કીધો.
For a friend=મિત્ર તરીકે.
Loving (લવિંગ) પ્રેમાળ.
True (ટ્રુ) સાચી.
For... Queen=કારણ કે તે એક
 લલી માતા, પ્રેમાળ સ્ત્રી અને
 સાચી રાણી હતી.

Grammar

Mamma (મમા) મા.
Queen (ક્વીન) રાણી.
Would be=થશે.
Blue (બ્લુ) આસમાની રંગની.
Princess (પ્રિન્સેસ) શાહમતી.
Filled with tears=આંસુ
 ભરાઈ આવ્યા.
Relation (રિલેશન) સગપણ.
Duty (ડ્યુટી) ફરજ.

26. The Camel

ગીટ

Camel (કેમલ) ગીટ.
Lives (લિવ્ઝ) રહે છે.
Hot (હૉટ) ગરમ.

Lands (લેન્ડ્ઝ) દેશો.
Called (કૉલ્ડ) કરીને.
Deserts (ડેઝર્ટ્સ) રણો.
Big (બિગ) મોટી.
Lump (લમ્પ) ગઢો.
Hump (હમ્પ) ખૂંધ.
Back (બેક) પીઠ.
Strong (સ્ટ્રોન્ગ) મજબૂત.
Useful (યુસફુલ) ઉપયોગી.
For carrying (કેરિંગ) લઈ જવાને.
Across (અક્રોસ) માં થઈને.
Sandy (સેન્ડિ) રેતાળ.
Plains (પ્લેઇન્સ) મેદાનો.
Hot sandy plains=ધગધગતા રેતીનાં મેદાનો.
Does not sink=પેસી જતો નથી.
Beast (બીસ્ટ) પશુ.
Water is found...apart= ઘણા માઈલ છુટા આવેલા તળાવો અને કુવામાં ફક્ત પાણી માત્રમ પડે છે.
Broad (બ્રોડ) પહોળા.
Soft (સૉફ્ટ) નરમ.
Flat (ફ્લેટ) ચપટા.
To sink (સિંક) ડૂબી જવું.

Sand (સેન્ડ) રેતી.
To cross (ક્રોસ) પસાર થવું.
Often (ઑફ્ટન) વારંવાર
Dry (ડ્રાઇ) સુકું.
Makes dry=સુકવી નાખે છે.
Is found (ફાઉન્ડ) મળે છે.
Ponds (પૉન્ડ્ઝ) તળાવો.
Apart (અપાર્ટ) જુદા જુદા; અલગ.
Can smell (સ્મેલ) ની વાસ આવે છે.
A long way off=ઘણે દૂરથી.
On and on=આગળ ને આગળ.
Till he comes up to it= તે તેની નજદીક આવી પહોંચે ત્યાં સુધી.
Then he has a good drink=પછી તે સારી પેઠે પાણી પીએ છે.
Drink (ડ્રિંક) પીવાનું પાણી.
Rider (રાઇડર) ખેસનાર.
Gets down (ગેટ્સ ડાઉન) નીચે ઉતરે છે.
As well=તેવીજ રીતે.
Fills (ફિલ્સ) ભરે છે.
Leather (લેધર) ચામડું.
Bottle (બોટલ) સીસો.

Leather- bottle = ચામડાની
મસક.

Across (અક્્રોસ) માં ચર્ધને.

Plenty (પ્લેન્ટિ) પુષ્કળ.

So that=જેથી કરીને.

To live (લિવ) જીવવું; રહેવું.

Can live=રહી શકે છે.

Without (ઉવિથાઉટ) વગર.

Drinking (ડિન્કિંગ) પીતાં.

For a long time=કાંબો વખત

But (બટ) સિવાય. [સુધી.

**Where nothing can be
seen but sand**=જ્યાં રેતી
સિવાય બીજું કંઈ નજરે પડી
શકતું નથી.

Houses (હાઉસિસ) ઘરો.

Trees (ટ્રીઝ) ઝાડો.

Villages (વિલેજઝ) ગામડાંઓ

Even (ઈવન) પણ.

Roads (રોડ્ઝ) રસ્તાઓ.

Seas (સીઝ) દરિયા.

Instead of (ઇન્સ્ટેન્ડઝ) ને બદલે

Cross (ક્રોસ) ઓળંગે છે.

Ships (શિપ્સ) વહાણો.

**As the camel is of such
use to man**=ઊંટ માણસને
આવું ઉપયોગી છે તેથી.

Across dry sandy desert
=ઉજ્જડ રેતાળ રણમાં ચર્ધને.

Ship of the desert=રણનું
વહાણ.

Line (લાઈન) હાર.

Goods (ગુડ્ઝ) સામાન.

Caravan (કારેવન) વણખર.

Grammar

Another (અનધર) બીજો.

Ship of desert=રણનું વહાણ.

Useful (યુસફુલ) ઉપયોગી.

Are armed with=થી સજ્જ
હોય છે.

Spears (સ્પીઅર્સ) ભાલા.

Because (બિકૉઝ) કારણકે.

Plains (પ્લેઇન્સ) મેદાનો.

27. The Elephant

હાથી

Elephant (એલિફન્ટ) હાથી.

Largest (લાર્જેસ્ટ) મોટામાં મોટું.

Animal (એનિમલ) પ્રાણી.

Land (લૅન્ડ) જમીન.

The largest...land=જમીન

ઉપર મોટામાં મોટું પ્રાણી જે
રહે છે તે હાથી છે.

Have seen (સીન) જોયો છે.

Picture (પિક્ચર) ચિત્ર.

Trunk (ટ્રન્ક) સૂંઢ.

Feet=પગ. (Footનું બહુવચન)

Hangs (હૅન્ગ્સ) લટકે છે.

In front (ફ્રન્ટ) આગલા ભાગમાં.

End (એન્ડ) છેડો.

At the end of the trunk
=સૂંઢને છેડે.

Lip (લિપ) હોઠ.

There is a kind of lip
=એક જાતનો હોઠ છે.

Curls up (કર્લ્સ) વીંટળાઈ
જાય છે.

To pick up (પિક) ઉચકી શેવું
Anything (એનિથિંગ) હરકોઈ
ચીજ.

Two anna piece=બે આની.

Lying (લાઈંગ) પડેલી.

Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન.

He can...ground=જમીન
પર પડેલી બે આની પણ તે
ઉચકી શકે છે.

Feeds (ફીડ્ઝ) ખાય છે.

Lifts (લિફ્ટ્સ) ઉચકી લે છે.

Food (ફૂડ) ખોરાક.

Mouth (માઉથ) મોંઢું.

Drinks (ડ્રિન્ક્સ) પાણી પીએ છે.

Fills (ફિલ્સ) ભરે છે.

Water (વૉટર) પાણી.

Pours (પોર્સ) રેડે છે.

Throat (થ્રોટ) ગળું.

Male (મેઇલ) નર.

Tusks (ટસ્ક્સ) દંતુશળ; હાથીના
બહાર દેખાતા મોટા દાંત.

Smooth (સ્મૂથ) લીસા.

Hard (હાર્ડ) સખત.

To dig (ડિગ) ખોદવું.

Dig up=ખોદી કાઢે છે.

To kill (કિલ) મારી નાખવું.

Tiger (ટાઈગર) વાઘ.

Tamed (ટેઇમ્ડ) પાળેલો.

When tamed=જે પાળવામાં
આવે તે.

Burma (બર્મા) બ્રહ્મદેશ.

Timber-yards (ટિમ્બર યાર્ડ્ઝ)
સાગના લાકડાની વખારો.

Timber (ટિમ્બર) સાગનું લાકડું.

Heavy (હેવી) ભારે.

Weights (વેઇટ્સ) વજનો; ભારી
વસ્તુઓ.

Log (લૉગ) લાકડાનો કકડો.

Could not move=ખસેડી
શક્યો નહિ.

Pack (પેક) પીઠ.

Keeper (કીપર) માવત.

To look after him=તેના

ઉપર દેખરેખ રાખવાને.

To drive (ડ્રાઈવ) હાંકવો.

To make him lie down

(ડ્રાઈવ ડાઉન) તેને નીચે બેસાડવો.

Still (સ્ટિલ) હાલ્યા ચાલ્યા
વગર; સ્થિર.

The keeper...likes=માવત

પોતાની મરજી પ્રમાણે તેને

ઉભો રાખી શકે છે, અથવા

નીચે બેસાડી શકે છે, ચલાવી

શકે છે, અથવા હાલ્યા ચાલ્યા

વગર ઉભો રાખી શકે છે.

Obeys (ઓબેય) તાબે થાય છે.

Wild (વિલ્ડ) જંગલી.

Jungles (જંગલ્સ) જંગલો.

Forests (ફોરેસ્ટ્સ) જંગલો.

Think (થિંક) ધાર્ડાં; ઝાડોથી
ભરપુર.

Hills (હિલ્સ) ટેકરીઓ.

Sometimes (સમટાઈમ્સ))

કોઈ કોઈવાર.

Sixty (સિક્સટી) સાઠ.

Drove (ડ્રોવ) ટ્રોળું.

State (સ્ટેટ) હાલત.

Bamboos (બેમ્બુઝ) વાંસે.

Leaves (લીવ્ઝ) પાંદડાં.

Grammar

Point out (પોઇન્ટ આઉટ)
બતાવો.

Tusks (ટસ્ક્સ) દંતુશળી.

Smooth (સ્મૂથ) લીસા.

Eat (ઇટ) ખાય છે.

Of what use=શા ઉપયોગના

Tame (ટેમ) પાળેલા.

28. Hira

હિરા

Hira (હિરા) નામ છે.

There was=હતો.

Once (વન્સ) એક વખત.

Tame (ટેમ) પાળેલો.

Elephant (એલિફન્ટ) હાથી.

Named (નેમ્ડ) નામનો.

Finest (ફાઇનેસ્ટ) સૌથી સુંદર.

In all the country=આખા
દેશમાં.

Was very proud of him
=તેને માટે ધણું અભિમાન હતું.

Obedient (ઓબિડિયન્ટ) કબાગરો.

Brave (બ્રેવ) બહાદૂર.

Gentle (જેન્ટલ) નમ્ર.

Used to carry (કેરિ) લઈ જતો.

Flag (ફ્લેગ) વાવટો.

Battle (બૃહ) લડાઈ.

Back (બેક) પીઠ.

Howdah (હોદા) હાથી પર
એસવા તૈયાર કરેલી પાલખી
જેવી બેઠક.

Seat (સીટ) બેઠક.

Keeper (કીપર) માવત.

Ill treated=ખરાબ વર્તણૂક
ચલાવતી.

Used to play=રમતો.

Without fear=બિન ધારતીએ.

Loved (લવ્ડ) આલતો.

Children (ચિલ્ડ્રન) છોકરાં.

But (બટ) સિવાય.

Would obey no one else
but him=તેના સિવાય બીજા
કોઈનું કહ્યું માનતો નહિ.

During (ડ્યુરિંગ) માં.

Was killed (કિલ્ડ) હણાયો;
માર્યો ગયો.

Arrow (ઍરો) તીર; બાણ.

Hit (હિટ) વાગ્યું.

Killed him (કિલ્ડ) તેને માર્યો

Fell off=પડી ગયો.

Army (આર્મી) લશ્કર.

At the same time=તેજ
વખતે.

To give way=તાબે થવું.

Before he died=તે મરી ગયો
તે અગાઉ.

To move (મૂવ) ખસવું.

Hira did not know=હિરાને
ખબર નહોતી.

Was dead=મરી ગયો હતો.

Waited (વેઇટેડ) રાહ જોતો
બેઠો.

Patiently (પેશન્ટ્લિ) ધીરજથી.

Soon after=તરતજ.

Struck (સ્ટ્રક) વાગ્યું.

Still (સિટલ) હજી સુધી.

Would not move=ખસતો
નહિ.

Stood (સ્ટુડ) ઉભો રહ્યો.

Firm (ફર્મ) દૃઢ.

Flag (ફ્લેગ) વાવટો.

Waving (વેવિંગ) ઉડતો;
ફરફરતો.

There=પેલો.

Standing (સ્ટેન્ડિંગ) ઉભેલો.

Flying=ઉડી આવતાં.

Through the air=હવામાં
ચઈને.

Are fighting (ફાઇટિંગ) લડે છે.

Round (રાઉન્ડ) આસપાસ.

Soldiers (સોલ્ડર્સ) સૈનિક.

The sight cheered them

=તે દેખાવથી તેઓ ખુશી થયા.

Began to fight=લડવા લાગ્યા.

Bravely (બ્રેવ્લી) બહાદુરીથી.

Shout (શાઉટ) છુમ; અવાજ.

With a shout=એક અવાજે.

Rushed (રશ્ડ) ધસ્યા.

Enemy (એનિમી) દુશ્મન.

Drove (ડ્રોવ) હાંકી કાઢ્યા.

Field (ફીલ્ડ) રણક્ષેત્ર.

No one could make him do so=કોઈ તેને ખસેડી શક્યું નહિ.

At last=આખરે.

Perhaps (પરહેપ્સ) કદાચ.

Will listen to him=તેનું સાંભળશે.

Who was only nine years old=જે માત્ર નવ વર્ષનો હતો.

To kneel down (નીલ ડાઉન) ધુંટણીએ પડવું.

Voice (વોઈસ) અવાજ.

Obeded (ઓબેડ) તાબે થયો.

Mounted (માઉન્ટેડ) ઉપર ચઢ્યો.

Neck (નેક) ગરદન.

Drove (ડ્રોવ) હાંકી ગયો.

Only (ઓન્લી) માત્ર.

Beast (બીસ્ટ) પશુ.

He would have died=તે મરી ગયો હોત.

Rather (રાધર) બહેતર; વધારે ખુશીથી.

Disobey (ડિસઓબે) ન માનવું.

Bravery (બ્રેવરિ) બહાદુરી.

Obedience (ઓબીડિયન્સ)

Won (વિન) જીત્યો. [તાબેદારી.

Grammar

Preposition (પ્રેપોઝિશન) શબ્દયોગી અવ્યય.

Box (બૉક્સ) પેટી.

Under (અંડર) તળે.

Over (ઓવર) ઉપર.

From (ફ્રોમ) થી.

Is called (કૅલ્ડ)-ને કહે છે.

Grammar (ગ્રામર) વ્યાકરણ.

Is put before=અગાડી મૂકવામાં આવે છે. [સ્થિતિ

Position (પોઝિશન) જગ્યા;

Empty (એમટી) ખાલી.

Tale (ટેઈલ) વાર્તા.

29. The Ox and the Frog

બળદ અને દેડકો

Ox (ઑક્સ) બળદ.

Frog (ફ્રોગ) દેડકો.

Brown (બ્રાઉન) ભુરું; બદામી
રંગનું.

Hopped (હોપ્ડ) કૂચા મારતો,
ઠેકડા મારતો નીકળ્યો.

Tank (ટૅન્ક) તળાવ.

Quite early=છેક વહેલો.

From the bank=કિનારા પરથી

Just then-તરતજ.

Was drawing (ડ્રોઇંગ) ખેંચતો
હતો.

Had not gone far=દૂર ગયો

When=એટલામાં. [નહોતો.

Suddenly (સડન્ટ્લી) એકાએક.

Stopped (સ્ટોપ્ડ) અટક્યો.

Turned round=પાછો ફર્યો.

Alarm (અલાર્મ) ધાસ્તી.

In great alarm=મોટી
ધાસ્તીમાં.

In hurry (હરિ) ઉતાવળમાં.

Lest (લેસ્ટ) રખેને.

Should come to harm=
હાન થાય.

Why (વ્હાય) કેમ ?

What is the matter?=શું છે ?

Dad (ડડ) પિતા.

An old frog=બુઢો દેડકો.

Had watched him (to)
go=તેને જતાં જોયો હતો.

Are you ill?=શું તું માંદો છે ?
(Are) afraid=બહીઓ છો.

Have you gone mad ?=શું
તું માંડો થઈ ગયો છે ?

Are trembling (ટ્રેમલિન્ગ)
થરથરો છો; ધ્રુન્ને છો.

Let us fly=ચાલો આપણે
નાસીએ.

Monster (મૉન્સ્ટર) રાક્ષસ.

Close by=છેક પાસે.

He's as large as a house
=તે એક ઘર જેવડો મોટો છે.

Horns (હૉર્ન્સ) શીંગડાં.

On his head=તેને માથે.

Neck (નેક) ગરદન.

Quite white=છેક સફેદ.

Back (બેક) પીઠ.

All red=તફન રાતી.

As for his tail=તેની પૂંછડી
માટે પૂછતા હો તો.

Made me turn pale=હું તો
ધોળો પુણી જેવો થઈ ગયો;

મારા તો હોસકોસ ઉડી ગયા.

Length (લેન્થ) લંબાઈ.

Thought (થોટ) વિચાર્યું.

Strength (સ્ટ્રેન્થ) જોર.

Pooh (પુહ) છિટ.

Father frog=મોટો દેડકો.

My dear child=મારા
વહાલા બાળક.

That's only an ox=તે તો
માત્ર બળદ છે.

Meek (મીક) રાંક; ગરીબ.

Mild (માઇલ્ડ) નરમ.

He'll do no harm=તે કંઈ
હાન કરશે નહિ.

He does not even bark=
તે બસતો સરખો પણ નથી.

To bite (બાઇટ) કરડવું.

It is true=તે ખરું છે.

No doubt (ડાઉટ) બેશક.

Grand (ગ્રાન્ડ) ઘણા દમદમવાળા.

On the whole=એકંદરે.

Vain (વેઇન) પતરાજીબાર.

**That I'm quite as big as
he**=હું તેના જેવડો મોટો છું.

Blew out=તેણે પોતાનું શરીર
ફુલાવ્યું

Strutted (સ્ટ્રુટ્ડ) ઠેસાથી
ચાલ્યો.

About (અબાઉટ) આમતેમ.

Smiled (સ્માઇલ્ડ) હસ્યો.

Proudly (પ્રાઉડલિ) મગરૂરીથી.

Patted (પેટેડ) પીક ચાબડી.

Ches (ચેસ્ટ) છાતી.

Was he bigger than that?
=આ કરતાં તે વધારે મોટો હતો?

Very much bigger=ઘણો
વધારે મોટો.

The little one=નાનો દેડકો.

Plain (પ્લેઇન) ખુદલી (બાખત).

Surprised (સરપ્રાઇઝ) હક
કરી નાખ્યો.

To blow himself=પોતાનું
શરીર ફુલાવવું.

Puffed (પફ્ડ) ફુલતો ગયો.

Swelled (સ્વેલ્ડ) ફુલતો ગયો.

No one ever saw=કદી
કોઇએ જોયો નહિ.

So fat=આટલો જડો.

Standing (સ્ટેન્ડિંગ) ઉભા રહીને.

In front of=સામે.

Gasped (ગેસ્પડ) મ્હોં પહોળું
કરી લાંબો શ્વાસ લીધો.

Daddy (ડડિ) પિતાજી.

Dear (ડીયર) વહાલા.

Please (પ્લીઝ) મહેરબાની કરીને.

**It cannot be good for
your health**=એમ કંઈથી
તમારી તંદુરસ્તી બગડશે.

I fear=મને ભય છે.

I am sure=મારી ખાત્રી છે.

It hurts very much=તેથી
ઘણી પીડ થાય છે.

Skin (સ્કિન) ચામડી.

Tight (ટાઇટ) તસતસ.

Grew red=લાલચોળ થયું.

Very nearly=ઘણુંખરું; લગભગ.

Jumped out of his
head=(ડોળા) તેના માથામાંથી
નીકળી પડ્યા.

Worst (વર્સ્ટ) સૌથી ખરાબ.

Story (સ્ટોરી) વાર્તા.

True (ટ્રુ) સાચી.

Burst (બર્સ્ટ) (તેનું શરીર)
ફાટી ગયું.

Grammar

Conjunction (કન્જંક્શન)
ઉપયાન્યથી અવ્યય.

Joining (જોઇનિંગ) જોડનાર.

Went away=જતો રહ્યો.

Back (બેક) પાછો.

30. Rama and the Squirrel

રામ અને ખીસકોલી

Long ago ઘણા જુના કાળમાં.

Lived (લિવ્ડ) રહેતા હતા.

Great (ગ્રેટ) મહાન.

Good (ગુડ) સારો.

King (કિંગ) રાજા.

Sweet (સ્વીટ) પ્રતિપાત્ર; મધુર.

Pretty (પ્રિટિ) સુંદર.

Queen (ક્વીન) રાણી.

Sita (સીતા) રામની સ્ત્રી.

Together (ટુ ગેથર) સાથે.

Hut (હટ) ઝુંપડું; પર્ણિકુટી.

Forest (ફોરેસ્ટ) વન.

Brother (બ્રધર) ભાઈ.

Lakshman (લક્ષ્મણ) રામના
ભાઈનું નામ.

Beautiful (બ્યૂટિફુલ) ખુબસુરત.

Deer (ડીઅર) હરણ.

Past (પાસ્ટ) પાસે થઇને.

To catch (કેચ) પકડવું.

To bring (બ્રિંગ) આણવું;
લાવવું.

Went after=પાછળ દોડ્યા.

Back (બેક) પાછા. [શોધવા.

To find (ફાઇન્ડ) હુંઢવા;

Left (લેફ્ટ) રહેવા દીધી.

Alone (ઍલોન) એકલી.

Wicked (ક્રિમિન્સ) દુષ્ટ.

Ravana (રાવણ) એક દૈત્યનું નામ.

Carried (કેરિડ) લઈ ગયો.

Chief (ચીફ) મુખ્ય.

City (સિટિ) શહેર.

Lanka (લંકા) સિંહલદ્વીપ;
હિંદની દક્ષિણે બેટ.

South (સાઉથ) દક્ષિણ.

Country (કંટ્રી) દેશ.

Was filled with sorrow
=દિવંગીરી થયો; (તેના) જીવને
સંતાપ થયો.

Called on (કૉલ્ડ) વિનંતિ
કીધી.

Beasts (બીસ્ટ્સ) પશુઓ.

Fishes (ફિશિઝ) મ.છલીઓ.

Help (હેલ્પ) મદદ.

Squirrel (સ્કિવરલ) ખીસકોલી

Coat (કોટ) ડગલો; ચામડી ઉપર
ઉગેલાં રૂવાં.

Quite (ક્વાઈટ) તદ્દન.

Golden (ગોલ્ડન) સોનેરી.

Shone (શૉન) ચળકતાં હતાં.

Sunshine (સનશાઈન) સૂર્યનો
પ્રકાશ; તડકો.

Just (જસ્ટ) તેટલુંજ.

Happy (હૃપિ) સુખી.

Playful (પ્લેફુલ) રમતિયાળ.

Jumping (જંપિંગ) કૂદતી.

Along (અલૉન્ગ) આગળ.

Sprang (સ્પ્રૅન્ગ) કૂદી.

Sword (સૉર્ડ) તલવાર.

Master (માસ્ટર) શેઠ; રાજા
Ready (રેડિ) તૈયાર [સાહેબ.

Brave (બ્રેવ બડાદુર.

Stroked (સ્ટ્રોકડ) ચાબડી.

Gently (જેન્ટલિ) ધીમેથી.

Tender (ટેન્ડર) નાળુક.

Soldier (સૉલ્ડર) સૈનિક.

Army (અર્મી) લશ્કર.

Nuts (નટ્સ) ફળો.

Blessed (બ્લેસ્ડ) આશીર્વાદદીધો.

Raised (રૅઇઝ્ડ) ઉઠ્યો કીધો.

Hand (હૅન્ડ) હાથ.

Marks (માર્ક્સ) નિશાનીઓ.

Fingers (ફિંગર્સ) આંગળીઓ.

Lay (લે) પડ્યાં.

Fur (ફર) રૂવાં.

31. The Idle Boy

આગસુ છોકરો

There was હતો.

Named (નેમ્ડ) નામે.

Only six years old=માત્ર
છ વર્ષનો.

Used to send=મોકલતો.

School (સ્કૂલ) નિશાળ.

His father...every day

=તેનો આપ તેને દરરોજ નિશાળે
મોકલતો.

One morning=એક દિવસે
 Instead of=ને બદલે [સવારે.
 Instead of going to
 school=નિશાળે જવાને બદલે.
 Outside (આઉટસાઇડ)ની બહાર.
 Field (ફીલ્ડ) ખેતર.
 He went.....field=તે ગામ
 બહાર ખેતર ગયો.
 Pleasant (પ્લેઝન્ટ) ખુશકારક.
 Was shining (શાઇનિંગ)
 પ્રકાશ આપતો.
 Were singing=ગાતાં હતાં.
 Did not ke=ગમતું નહિ.
 There was no one to
 play with= સાથે રમ-
 નાર કોઈ નહોતું.
 Had gone=ગયા હતા.
 Saw running=દોડતા જોયા.
 Replied (રિપ્લાઇડ) જવાબ.
 Idle (આઇડલ) આળસુ [આપ્યો.
 To watch (ઉઝાચ) ચોક્કી કરવી.
 Master's=શેઠનું; ધણીનું.
 Thieves (થીવ્ઝ) ચોરા.
 May get into=પેસી જાય.
 Crow (ક્રો) કાગડો.
 With a small stick in its
 mouth=પેતાના મોંમાં નાની
 લાકડી લઇને.

Mus not be idle=આળસુ
 થવું ન જોઇએ.
 Am building=માંધું છું.
 To finish (ફિનિશ) પુરું કરવું.
 I must work all day long=
 મારે આખો દિવસ કામ કરવું
 જોઇએ.
 Flew away=ઉડી ગયું.
 Saw flying=ઉડતી જોઈ.
 Flying about from flower
 to flower=એક ફુલ ઉપરથી
 બીજા ફુલ ઉપર આમતેમ ઉડતી.
 Pretty (પ્રિટિ) સુંદર.
 Bees (બીઝ) મધમાખો.
 Are gathering (ગેઠરિંગ)
 એકઠું કરીએ છીએ.
 Honey (હનિ) મધ.
 Will be dead=સુકાઈ જશે;
 કરમાઈ જશે.
 To store up (સ્ટોર અપ) ભરી
 રાખવું.
 Do not talk to =અમારા
 આગળ વાત ન કર.
 We are...to talk=અમે એટલા
 બધા કામમાં છીએ કે અમને
 વાત કરવાનો પણ વખત નથી.
 Ants (એન્ટ્સ) કીડીઓ.
 Walking along=ચાલી જતી.

Minute (મિનિટ) મિનિટ.

Proper (પ્રોપર) બરોબર; યોગ્ય

To gather (ગેઠર) એકઠું કરવું

This.....food=ખોરાક એકઠો કરવાને અમારો આ યોગ્ય વખત છે.

Store up=સંગ્રહ કરીએ છીએ.

So that=જેથી કરીને.

Season (સીઝન) ઋતુ.

Grain (ગ્રેઇન) દાણો.

We store up food now= અમે હમણા ખોરાકનો સંગ્રહ કરીએ છીએ.

Even now we...to you= હમણાં પણ તમારી જોડે વાત કરવામાં અમે કેટલોક વખત ગુમાવ્યો છે.

Have lost=ગુમાવ્યો છે.

As far...as them=તેઓના નાના પગ જેટલી ઝડપથી લઈ ગયા (જેટલી ઝડપથી તેઓ પોતાના નાના પગવડે ચાલી શકી)

Except (એક્સેપ્ટ) સિવાય.

I too must be busy=મારે પણ ઉધમી થવું જોઈએ.

As hard as he could= તેનાથી બની શક્યું તેટલી ઝડપથી.

Got there=ત્યાં પહોંચ્યો.

Just as the master came

=માસ્તર આવ્યા કે તરતજ.

32. The Tiger

વાઘ

Tiger (ટાઇગર) વાઘ.

Beasts (બીસ્ટ્સ) પશુઓ.

Wild (વિલાઇડ) જંગલી.

Most (મોસ્ટ) સૌથી વધારે.

Fierce (ફીઅર્સ) ઝડુની.

Heavy (હેવિ) ભારે; જામડું.

Strong (સ્ટ્રોન્ગ) જોરાવર.

Three and a half=સાડા ત્રણ.

Fine skin (સ્કિન) સુંદર ચામડી.

Yellow (યેલો) પીળા.

Covered (કવર્ડ) ઢંકાએલી.

Are afraid=બહીએ છે.

Smell (સ્મેલ)ની વાસ આવે છે.

Very hard=ઘણું મુશ્કેલ.

To get away=છટકી જવું.

Blow (બ્લો) પ્રહાર; ફટકો.

Paw (પૉ) પંજો.

Can kill=મારી શકે.

Bullock (બુલ્લોક) બળદ.

Forest (ફોરેસ્ટ) જંગલ.

Walks about=ભટકે છે.

Looking for food=ખોરાકની શોધમાં.

Deer (ડીઅર) હરણ.

Sometimes (સમટાઇમ્સ) કોઈ
કોઈ વખત.

Just=જેવી; અરોઅર.

Picture (પિક્ચર) ચિત્ર.

Look at the picture=
ચિત્ર તરફ જુઓ.

Just as=જેવી રીતે.

Bird (બર્ડ) પક્ષી.

Sharp (શાર્પ) તીણા; તીક્ષ્ણ.

Claws (ક્લૉઝ) નહોર; પંખ.

Teeth (ટીથ) દાંત. (અં વં)

Quietly (ક્વાયેટ્લિ) શાંત
રીતે; હળવેથી.

Move along=જાય છે.

Noise (નોઈઝ) અવાજ.

So that=જેથી કરીને.

Got close=પાસે જાય છે.

33. The Parrot and the Rajah

પોપટ અને રાજા

Rajah (રાજા) રાજા.

Parrot (પૅરટ) પોપટ.

Once (વન્સ) એક વાર.

Taught (ટૉટ) શીખવ્યું.

Doubt (ડાઉટ) શક; શંકા.

Whenever (વહેનેવર) જ્યારે
જ્યારે.

Question (ક્વેશ્ચન) સવાલ.

Would put its head=
પોતાનું માથું મૂકતો.

Side (સાઇડ) બાજુ.

Wise (વિવાઈઝ) ડાહ્યો.

To answer (ઍનસર) જવાબ
આપવો.

Bazar (બઝાર) ચૌદું; બજાર.

To sell (સેલ) વેચવાને.

Hundred (હન્ડ્રેડ) સો.

Rupees (રૂપીઝ) રૂપિયા.

People (પીપલ) લોકો.

Too high (ટૂ હાઈ) હદ
કરતાં વધારે ઊંચું.

Price (પ્રાઈસ) કિંમત; મૂલ્ય.

Will not buy=ખરીદ્યું નહિ.

At last (ઍટ લાસ્ટ) આખરે.

Wonderful (વન્ડરફુલ)
અજાયબીભરેલું.

So much=આટલું બધું.

Money (મનિ) પૈસા; નાણું.

Worth (વર્થ) કીમતી.

Owner (ઓનર) માલિક.

Replied (રિપ્લાઇડ) જવાબ આપ્યો.

Was delighted (ડિલાઇટેડ) ખુશ થઇ ગયો.

Home (હોમ) ઘેર.

To talk (ટોક) ની સાથે વાત કરવી.

Only (ઓન્લિ) માત્ર.

Got tired (ટાઇડ) કંટાળી ગયો.

Same (સેમ) એકના એકજ.

Over and over again= ફરી ફરીને.

Fool (ફૂલ) બેવકુફ; મૂર્ખ.

Reply (રિપ્લાઇ) જવાબ.

A very good one (reply)= ઘણો સારો (જવાબ).

34. The Fox and the Crow

શિયાળ અને કાગડો.

Fox (ફાક્સ) શિયાળ.

Crow (ક્રો) કાગડો.

It had been a very hot day=તે દિવસે તાપ ઘણો પડતો હતો.

The sun was going down=સૂર્ય અસ્ત પામતો હતો.

Cen (ડેન) ગુફા.

Awoke (અવોક) જાગ્યો; ઊઠ્યો.

Stretched himself (સ્ટ્રેચ્ડ) હાથ પગ લાંબા કરીધા; આળસ ખાધી.

To think (થિન્ક) વિચારવાને.

Something to eat=કંઈ ખાવાનું.

Just then=એટલામાં.

Had stolen (હૅડ સ્ટોલન) ચોરી લાગ્યો હતો.

Piece (પીસ) કટકો.

Meat (મીટ) માંસ.

Flew up (ફ્લ્યુ અપ) ઊંચે ઊડી

Close by=પાસેના. [ગયો.

Perched (પર્ચ્ડ) બેઠો.

Branch (બ્રાન્ચ) ડાળી.

Was trotting (ટ્રોટિંગ)

ઝડપથી ચાલતો હતો

Underneath (અન્ડરનીથ) નીચે.

Stopped (સ્ટૉપ્ડ) થોભી ગયો; અટક્યો.

Licked (લિક્ડ) ચાટયા.

Lips (લિપ્સ) હોઠ.

Thought (થૉટ) વિચાર્યું.

Bit (બિટ) કટકો.

It is not much=તે કાંઈ
ધણું નથી.

In these hard times=
આ કટોકટીના વખતમાં

Thankful (થેન્કફુલ) આભારી

Mouthful (માઉથફુલ) કાળીયો.

No doubt (નાઉટ) બેશક.

As well=વણ.

She was far out of reach

=તે કામડી એટલે દૂર હતી કે
તેનાથી પહોંચાય એમ નહોતું.

Sly (સ્લાઈ) લુચ્ચું.

A great deal=વણુંજ.

Every thing (એવરિથિંગ)
દરેક ચીજ.

Silly (સિલ્લી) મૂર્ખ.

Used to say (યુઝડ) કહેતી.

Close (ક્લોઝ) પાસે.

Lovely (લાવ્લી) સુંદર.

Surely (સ્યુરલિ) ખચીત;
બેશક.

Queen (ક્વીન) રાણી.

Feathers (ફેધર્સ) પીંછાં.

Shiny (શાઇનિ) ચળકતી.

Tail (ટેઇલ) પુછડી.

Praise (પ્રેઇઝ) વખાણ.

Was pleased (પ્લીઝડ) ખુશ
થઇ.

Quite still=તદ્દન શાંત.

Went on=ચાલુ રાખ્યું; જારી
રાખ્યું.

Voice (વોઇસ) અવાજ.

Sweet (સ્વીટ) મધુર.

Bulbul (બુલબુલ) બુલબુલ
નામનું ગાનારું પક્ષી.

Half as well=એવું અડધું સરસ.

Songs (સોન્ગઝ) ગીતો.

Vain (વેઇન) પતંગજીબોર.

Opened (ઓપન્ડ) ઉઘાડી.

Beak (બીક) ચાંચ

Caw (કૌ) કા નામનો અવાજ.

Dropped (ડ્રૉપ્ડ) પડ્યું.

Hungry (હાન્ગ્રી) લુખ્યા.

As fast as he could=
તેનાથી બન્યું તેટલી ઝડપી.

Although (ઍલ્થો) જો કે.

Nearly (નિયરલિ) લગભગ.

Choked (ચોકડ) યુગ્મગાઇ ગયા.

Laughing (લાઈગિંગ) હસવાથી.

35. Always Keep Your Word

હંમેશાં તમારું વચન પાળો

Part 1 : ભાગ પહેલો.

Keep (કીપ) પાળજો.

Word (વર્ડ) વચન.

Part (પાર્ટ) ભાગ.

Certain (સર્ટન) કોઈ; અમુક.

Village (વિલેજ) ગામ.

Great many ઘણા.

Rats (રેટ્સ) ઉદરો.

Used to live રહેતા.

Fields (ફીલ્ડ્સ) ખેતરો.

Rain (રેઈન) વરસાદ.

Grain (ગ્રેઈન) અનાજ.

Holes (હોલ્સ) દરો.

Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન.

Lived (લિવ્ડ) રહ્યા.

Ate up (એટ અપ) ખાઈ ગયા.

Villagers (વિલેજર્સ) ગામડીયાઓ.

Afraid (અફ્રેઈડ) બીચેલા.

Nobody (નોબોડી) કોઈ નહિ.

Were afraid of nobody =
કોઈથી બીતા નહિ.

Hundreds (હંડ્રેડ્સ) સેંકડો.

Boldly (બોલ્ડ્લિ) હિમ્મતથી.

Would steal (સ્ટીલ) ચોરી

What to do = શું કરવું [જતાં.

Head-man (હેડમેન) પટેલ;
ગામનો મુખી.

Could not help = મદદ કરી
શક્યો નહિ.

Swarms (સ્વૉર્મ્સ) ટોળાં.

Strange (સ્ટ્રેન્જ) અજાણ્યો.

Hakeem (હકીમ) હકીમ.

Sarengi (સારંગી) સારંગી.

Let us ask = ચાલો આપણે
પુછીએ.

Stranger (સ્ટ્રેન્જર) અજાણ્યો.
માણસ.

Clever (ક્લેવર) હોશિયાર.

Heard (હર્ડ) સાંભળ્યું.

Gladly (ગ્લેડ્લિ) ખુશીથી.

Take away = લઈ જા.

Began (બિગન) શરૂ કર્યું.

To play upon it (પ્લે)
(સારંગી) વગાડવાનું.

To listen (લિસન) સાંભળવાને.

Sweetly (સ્વીટ્લિ) મધુર રીતે.

Families (ફેમિલિઝ) કુટુંબો.

Street (સ્ટ્રીટ) મહોલો.

Was filled = ભરાઈ ગયો.

Towards (ટોવર્ડ્ઝ) તરફ.

Off (ઓફ) દૂર.

Music (મ્યુઝિક) સંગીત.

Sounded (સાઉન્ડેડ) વાગ્યું; વગાડ્યું.

Sweet (સ્વીટ) મધુર. [ડયું.

Else (એલ્સ) બીજું.

They could think of nothing else=તેઓ બીજું કંઈ બાબતનો વિચાર કરી શક્યા નહિ.

Stopped (સ્ટોપ્ડ) થોભ્યો; અટક્યો.

Kept on playing=વગાડવું ચાલુ રાખ્યું.

Were drowned (ડ્રૉઉન્ડ) ડૂબી ગયા.

36. Always Keep Your Word.

હંમેશાં તમારું વચન પાળો.

Part II : ભાગ બીજો.

Rested (રેસ્ટેડ) આરામ લીધો.

Walked back=પાછો ચાલી ગયો.

(Were) laughing=હસતા હતા.

(Were) talking=વાત કરતા

Chief (ચીફ) મુખ્ય. [હતા.

Dead (ડેડ) મરી ગયેલા.

Promised (પ્રૉમિસડ) વચન આપ્યું.

Plenty (પ્લેન્ટી) પુષ્કળ.

Replied (રિપ્લાઇડ) જવાબ આપ્યો.

Were joking (જોકિંગ) મશકરી કરતા હતા.

Perhaps (પરહૅપ્સ) કદાચ.

Go away=ચાલ્યો જ.

Sorry (સૉરિ) દિલગીર.

Kind (કાઇન્ડ) જાત.

Tune (ટ્યુન) રાગ.

Got angry (એન્ગ્રી) ગુસ્સે થયાં.

Play (પ્લે) વગાડ.

Breaks (બ્રેક્સ) ભાંગી જાય છે.

What can we do for you? અમે તારે માટે શું કરીએ ?

True (ટ્રુ) ખરું.

Pice (પાઇસ) પૈસો.

To cheat (ચીટ) ડગવું.

Nothing (નર્થિંગ) કંઈ નહિ.

Stepped out (સ્ટેપ્ડ) બહાર ચાલી ગયાં.

Calves (કાલ્વઝ) વાછરડા.

Buffalos-cows (બફેલોઝ-કાઉઝ) ગાય-બેંસો.

Room (રૂમ) જગા.

Street (સ્ટ્રીટ) મહોલ્લો.

Followed (ફોલોડ) પુંઠે ગઈ;
પાછળ ગઈ.

Stayed (સ્ટેઇડ) થોભી.

Deep (ડીપ) ઉડી.

Running (રનિંગ) વહેતી.

Swiftly (સ્વિફ્ટલી) ઝડપથી.

Was drowned (ડ્રાઉન્ડ)
ડૂબી ગયું.

Foolish (ફૂલિશ) મૂર્ખ.

To break their word=

પોતાનું વચન તોડવું.

Stranger (સ્ટ્રેન્જર) અજાણ્યો
માણસ.

Were filled with fear=
બીધા.

Salaam (સલામ) સલામ.

Thought (થોટ) વિચાર્યું.

Will follow= પાછળ જશે.

(Will) be drowned (ડ્રાઉન્ડ)
ડૂબી જશે.

૧. પરમેશ્વર

પરમેશ્વરે મને બનાવ્યો છે; તે મને ચાહે છે. તે મને ધણી સારી ચીજો આપે છે. તે મને શ્વાસ લેવાને હવા ને ખાવાને ખોરાક આપે છે. તે મને પહેરવાને કપડાં ને રહેવાને ઘર અને વડાવા મિત્રો આપે છે.

૨. પરમેશ્વરે મને સાંભળવાને કાન, જોવાને આંખ, સુંઘવાને નાક, અને એક મોઢું જે વડે હું સ્વાદ લઈ શકું છું ને બોલી શકું છું, તે આપ્યાં. તેણે મને હાથ આપ્યા જેથી કરીને હું અડધી શકું છું ને કામ કરી શકું છું, અને પગ જેથી હું ચાલી શકું છું. તેણે મને મન આપ્યું છે, જેથી કરીને હું વિચાર કરી શકું છું અને ખરું ખોટું જાણી શકું છું.

૩. પરમેશ્વરે, સૂર્ય, ચંદ્ર અને તારા બનાવ્યા. તેણે સઘળા પશુઓ જે જમીન ઉપર ચાલી શકે છે અને સઘળા પક્ષીઓ જે હવામાં ઉડે છે તે બનાવ્યા. તેણે સઘળા માછલીઓ જે પાણીમાં રહે છે તે, અને સઘળા કીડા ને જીવડા બનાવ્યા. તેણે દરેક ચીજ બનાવી.

૪. આપણે પરમેશ્વરને જોઈ શકતા નથી પણ તે આપણને જુએ છે. આપણે સઘળું કરીએ છીએ તે તે જાણે છે. તે આપણી સંભાળ લે છે. દરેક ચીજ જે તેણે બનાવી છે તેની તરફ તે માયાળુ છે. આપણે તેને ખુશી રાખવાને પ્રયત્ન કરવો જોઈએ. આપણે જીવું ન બોલવું જોઈએ કે ચોરી ન કરવી જોઈએ, કે ખીજ જે કાંઈ ચીજ તે ધિક્કારે છે તે કરવી જોઈએ નહિ.

૫. પરમેશ્વર મારા તરફ ફેરવે ભલો છે! મારે તેને ચાહવો જોઈએ ને તેના વખાણુ કરવાં જોઈએ. મને સઘળા પાપોમાંથી બચાવવાને તેની હું પ્રાર્થના કરીશ. ત્યારે હું સુખી ને ભલો થઈશ.

૨. પરમેશ્વરે સઘળી વસ્તુઓ બનાવી.

પરમેશ્વરે દરેક કુલ જે ખીલે છે તેના સુંદર રંગ બનાવ્યા, ને દરેક પક્ષી જે ગાય છે તેની નાચુક પાંખો બનાવી.

૨. ટેકરી, ઉચો પર્વત, પાસે થઈને વહેતી નદી, સાંજ ને રહવાર જે આકાશને પ્રકાશિત કરે છે તે તેણે બનાવ્યાં.

૩. ઠંડી ને મંદમંદ પવનની લહેરો, ચંદ્ર, તારા, સૂર્ય, વાડીમાંના પાકેલાં ફળો ને દરેક ચીજ પરમેશ્વરે બનાવી.

૩. ઉગતો સૂર્ય

૧. સૂર્ય હમણાંજ આકાશમાં ઉગ્યો છે. તે વધારે ઉચો ને ઉચો ચઢતો પેલો રહ્યો; રહવાર થઈ છે. આખી રાત સૂર્ય ધણા દૂરના બીજા દેશોને પ્રકાશ ને ગરમી આપ્યા કરે છે. હમણાં તે આપણને પ્રકાશ આપે છે.

૨. અંધારી રાત્રે આપણે કોઈ ચીજ સ્પષ્ટ રીતે જોઈ શકતા નથી. ખેતરો, ટેકરીઓ, નદીઓ ને તળાવો, ઝાડ, ઘર એ સઘળાં અંધારાને લીધે અંતાઈ ગયાં હતાં. હવે ખૂબસુરત સૂર્યનો ચક્રચકિત પ્રકાશ પૃથ્વી ઉપરાય છે. એક વાર ફરીને દરેક ચીજ સ્પષ્ટ રીતે આપણે જોઈ શકીએ છીએ.

૩. ચક્રચકિત સૂર્ય દિવસ બનાવે છે. જો આકાશમાં સૂર્ય ન હોત તો હંમેશાં અંધારું રહેત. સૂર્ય આપણને ગરમ બનાવે છે. જો સૂર્ય બીલકુલ ન હોત તો એટલી બધી ઠંડી પડત કે આપણામાંનું કોઈ જીવી શકત નહિ.

૪. સૂર્ય દેખાયો તે પહેલાં સવારના પહોરમાં મરઘો કુકરેકુક કરવા મંડ્યો ત્યારે ખેડુત ઉઠ્યો. તે બળદ બાંધવાની જગ્યાએ ગયો અને બળદને બહાર કાઢ્યા. તે ખેતરે હળ લઈ ગયો ને ખેડવાનું શરૂ કર્યું. ચિત્રમાં તે પેત્રો રહ્યો. સૂર્ય તરફ પુંઠ કરીને તેને તમે હળ ખેડતાં જોશો.

૫. હોડીવાળો પણ ઉઠ્યો, ને નદીને પેઠે પાર લોકોને હલેસાં મારીને લઈ જવાને તૈયાર થઈને નદીએ ગયો. તમે તેને ચિત્રમાં તે હોડીને પાણીમાં હડસેલતો જોઈ શકો છો.

૬. દિવસ એ કામ કરવાનો વખત છે. જ્યારે સૂર્ય ઉગે ત્યારે આપણે પણ ઉઠવું જોઈએ. જે માણસ આખો દિવસ સખત કામ કરે છે તે રાત્રે ધસધસાટ ઉઘશે.

૪. મેઘધનુષ્ય

૧. હોડીઓ નદીમાં ચાલે છે ને વહાણો દરીઆમાં ચાલે છે, પણ જે વાદળાં આકાશમાં એકથી બીજી તરફ ચાલે છે તે આના કરતાં ઘણું દરજ્જે વધારે સુંદર છે.

૨. તમે ખુશી થાઓ તેવા સુંદર પુત્રો નદી ઉપર હોય છે. પણ સૌથી ઉંચાં જાડ ઉપર મેઘધનુષ્ય જે આકાશમાં પુત્ર બાંધે છે, અને પૃથ્વીથી આકાશ સુધી સડક બાંધે છે, તે આના કરતાં ઘણું દરજ્જે વધારે સુંદર છે.

૫. અસ્ત પામતો સૂર્ય—સાંજ

સૂર્ય પશ્ચિમમાં વધારે નીચો ઉતરતો જાય છે ને આકાશ રાતું છે. સાંજ પડી છે.

૨. સૂર્ય કેવો રાતો દેખાય છે ! દિવસના વખતમાં સૂર્ય એટલો ચક્રચકિત હોય છે કે તેની સામે જુઓ તો તમને આંધળા બનાવે છે. પણ તે અસ્ત પામે છે તે પહેલાં જ તે એટલો બધો ચક્રચકિત હોતો નથી. જે તમારી મરજી હોય તો હમણાં તેની સામું જુઓ.

૩. પાંચ મિનિટમાં સૂર્ય નજરે ન પડે તેમ આથમી જશે. પછી તરત તદ્દન અંધારું થશે; રાત પડશે.

૪. હવે આપણે ચંદ્ર અને કેટલાક તારા જોઈ શકીએ છીએ. જ્યારે સૂર્ય આથમી ગયો હશે ત્યારે વધારે તારા બહાર નીકળી આવશે. ત્યારે આખું આકાશ તારાથી ઢંકાઈ જશે.

૫. આકાશમાં કેટલા તારા છે ? હું જાણતો નથી. તે એટલા બધા છે કે હું ગણી શકતો નથી.

૬. સઘળાં ઢોર ઘેર ગયાં છે. ધુવડ જે આખો દિવસ સુઈ રહે છે તે સિવાયનાં સઘળાં પક્ષી તરત ઉઘી જશે. રાત્રે ધુવડ આમતેમ ઉડે છે. તે રાતનું પક્ષી કહેવાય છે. ધુવડની માફક આમાયેણુ પણ આખો દિવસ ઉઘે છે ને રાત્રે આમતેમ ઉડે છે.

૭. રાત્રે આપણે ઉઘી જઈશું. આખો દિવસ આપણે કામ કરીએ છીએ. રાત્રે અજવાળું હોતું નથી, આપણને કામ કરવાનું સુઝતું નથી ને આપણે થાકી ગયા હોઈએ છીએ ને આરામની જરૂર હોય છે. રાત એ સુવાનો વખત છે.

૮. જ્યારે સૂર્ય અસ્ત પામ્યો હોય છે ત્યારે ઠંડી પડશે. તે સૂર્ય છે જે દુનિયાને ગરમ બનાવે છે. ચાલો, આપણે ઘરમાં જઈએ, ત્યાં એટલી બધી ઠંડી નથી.

૬. શિયાળા અને દ્રાક્ષ

૧. એક શિયાળો દિવાલ ઉપર લટકતી દ્રાક્ષો જોઈ. તેણે પોતાના મનમાં વિચાર્યું કે હું તે બધી ખાઈ શકું.

૨. હું ઇચ્છું છું કે તે એટલે ઉંચે લટકતી ન હોય. પણ કદાચ જો હું ઢૂંઢૂં તો તેને પહોંચી શકું. હું પ્રયત્ન કરીશ.

૩. તેથી તે કુઘો ને તે વારંવાર કુઘો, પણ દ્રાક્ષ ઘણે ઉંચે હતી ને તેણે ફેકટ કુદકા માર્યા.

૪. જ્યારે તેને માલમ પડ્યું કે તેને પહોંચવાનું મારી શક્તિની ખહાર છે ત્યારે તેણે કહ્યું, મારે તેની જરૂર નથી. દ્રાક્ષ તો ખાટી છે.

૭. કામ કરો ને રમો

૧. અખદુલા ને નારાયણ લગભગ સરખી ઉંમરના એ છોકરા હતા ને તેઓ એકજ ગામમાં રહેતા હતા. અખદુલા મુસલમાન હતો અને તે આઠ વરસનો હતો. તેનો આપ વડીલ હતો. નારાયણ હિંદુ હતો ને તે નવ વરસનો હતો. તેનો આપ ન્યાયાધીશની કચેરીમાં કારકુન હતો.

૨. બંને છોકરા મોટા દોસ્તદાર હતા. તેઓ બંને એકજ નિશાળે જતા. એક સુંદર સ્હવારે જ્યારે તેઓ નિશાળે જતા હતા ત્યારે નારાયણે વિચાર્યું કે હું આજે રમવાને ઇચ્છું છું ને કામ કરવાની મારી ઇચ્છા નથી. તેણે અબદુલ્લાને રોકવાને ને તેની સાથે રમવાને ઇચ્છ્યું ને તેને એમ કરવાને સમજાવવાને પ્રયત્ન કર્યો. તે છોકરાએ જે કહ્યું તે આ પ્રમાણે છે.

૩. નારાયણ—અબદુલ્લા, આવ, તું જુએ છે કે આજનો દિવસ કેવો સારો છે ! ચાલો, આપણે ખેતરમાં દોડી જઈએ ને નિશાળે જવાને બદલે આમતેમ રમીએ.

૪. અબદુલ્લા—ના, નારાયણ, તે ઘણું ખોટું છે.

૫. નારાયણ—તું કેવો વિચિત્ર છોકરો છે ! તને રમવાનું પસંદ નથી ?

૬. અબદુલ્લા—મને રમવાનું ઘણું ગમે છે પણ હમણાં નહિ. આપણે નિશાળે જવું જોઈએ ને ભણવું જોઈએ. જેટલી સારી રીતે હું તે સમજું છું તેટલી સારી રીતે તું સમજે છે.

૭. નારાયણ—આપણે આટલી વારમાં આટલા વહેલા જવું જોઈએ નહિ. ચાલો, આપણે એક બે કલાક આમતેમ રમીએ ને જો તારી મરજી હશે તો જઈશું. મારી મરજી આખો દિવસ વાંચવાની નથી.

૮. અબદુલ્લા—હું જાણું છું કે તને વાંચવાનું ગમતું નથી, પણ જો, તું કેવો મૂર્ખ છે ! નાનો રામ પણ જે ત્રણ મહિના પર જ નિશાળે આવ્યો છે તે તારા કરતાં વધારે જાણે છે. તું વર્ગમાં સૌથી છેલ્લો છોકરો છે.

૯. નારાયણ—હું મૂર્ખ છું તેની હું દરકાર કરતો નથી. મને ભણવાનું ગમતું નથી. હું ચોપડીને ધ્રિક્કારું છું. તેમાં શું થયું ? થોડા વખતમાં હું મોટો થઈશ ને પુત્ર માણસ ગણાઈશ.

૧૦. અબદુલ્લા—હા, પણ તું કંઈ જાતનો માણસ થશે ? તું એક મોટો મૂર્ખ થશે જે વાંચી પણ શકશે નહિ. દરેક માણસ તારી કેવી મશ્કરી કરશે !

૧૧. નારાયણ—તેમને મશ્કરી કરવા દો. મારે તેની શી દરકાર છે ! મારી મરજીમાં આવે એટલું રમવા હું જાઉં છું.

૧૨. અમ્મદુલ્લા—ખડુ સાઈ, ત્યારે જ ને તારી મરજી હોય તો મૂર્ખ થા. મારે માટે પુછે તો, હું મારા અભ્યાસ માટે સખત મહેનત કરવા ધાઈ છું. હું મારા બાપ, મા, ને મારા સઘળા મિત્રને ખુશ કરવાને ઇચ્છું છું. બાપડા નારાયણ ! તને કોઈ આદરે નહિ. તારા બાપ તારા પર ખડુ ગુસ્સે થશે. જ્યારે તારી મા જોશે કે દરેક માણસ તારી મશ્કરી કરે છે ત્યારે તે ઘણી દિલગીર થશે. તું સુખી થશે નહિ. તું કોઈપણ માણસને ઉપયોગી થશે નહિ. તું કંઈ પણ પૈસો પેદા કરવાને શક્તિવાન થશે નહિ. તું તારી જાતને મદદ કરવાને શક્તિવાન થશે નહિ. કોઈ તને મદદ કરશે નહિ, કારણ કે દરેક માણસ કહેશે કે તે એનો વાંક છે. તે એક આળસુ છોકરો છે જે ભણવાનો નથી. હવે એનું લાગ્યું એણે ભોગવવું જોઈએ. તારી સાથે વાત કરવામાં મેં ઘણો વખત ગુમાવ્યો છે. હવે મારે દોડવું જોઈએ, નહિ તો નિશાળે જતાં મોડું થશે.

૧૩. નારાયણ—ખડુ સાઈ અમ્મદુલ્લા, હું તારી સાથે નિશાળે આવીશ. પણ જ્યારે નિશાળમાંથી છુટી મળશે ત્યારે મને આશા છે કે તું રમશે.

૧૪. અમ્મદુલ્લા—અરે હા, હું મારો કનકવો લાવીશ ને જો પવન સારો હશે તો આપણે ચગાવીશું; ને જો પવન સારો નહિ હોય તો તું તારો દડો લાવજે ને આપણે તેનાથી રમીશું.

૧૫. પછી તે બે છોકરા સાથે નિશાળે દોડી ગયા ને વખતસર પહોંચી ગયા. એકજ ઢળતી મેજ ઉપર બેસીને પોતાની સ્લેટમાં લખતાં પેટા રહ્યા. નારાયણ પોતાની સ્લેટમાં દાખલો કરે છે, અને અમ્મદુલ્લા કેટલાક શબ્દ જે તેણે હમણાંજ પોતાની ચોપડીમાંથી વાંચ્યા છે તે જે ચોપડી તેની પાસે પડેલી છે તેમાંથી તે લખી લે છે.

૮. મૂર્ખ ઉંદર

૧. એક નાના ઉંદરે કહ્યું, અરે મા, ન્યારે હું આજે ફરવા ગયો ત્યારે મેં એક નાનું સુંદર ઘર જોયું, જ્યાં હું ને તું રહી શકીએ.

૨. દિવાલ સુંદર નવા લાકડાની બનાવી છે. અગાડી ખારણું છે અને છેક ઉંચે પાટીઆની જમીનપર છેક અંદરની ખાબુએ કાંઈ સારી ચીજ છે.

૩. તે મૂર્ખ નાના ઉંદરે કહ્યું, અરે મા, ચાલો આપણે જઈએ. મહેરબાની કરીને ચાલો; ખરેખર હું ધારું છું કે ઘરની અંદર થોડુંક પનીર લટકાવેલું છે.

૪. ઉંદરડીએ કહ્યું, મારા વહાલા, અહિંયા આપણે થોભીએ તો સારું. મને ધારતી લાગે છે કે તને જે ંદર ઘર લાગે છે તે માત્ર કોળવાઈ છે.

૫. નાનો ઉંદર ચીડાવા લાગ્યો. તે આખો દહાડો તદ્દન શાંત બેસી રહ્યો. તેણે પોતાની જાતને કહ્યું, ન્યારે મા બહાર જશે ત્યારે હું પણ ત્યાં જઈશ.

૬. ન્યારે સુવાનો વખત થયો ત્યારે ઉંદર નવા સુંદર ઘર પાસે ગયો, તે અંદર ગયો ને કોળવાઈમાં સપડાઈ ગયો.

૯. ચંદ્ર

૧. સૂર્ય દિવસના વખતમાં આપણને પ્રકાશ આપે છે. ચંદ્ર ને તારા આપણને રાત્રે પ્રકાશ આપે છે. ચંદ્ર ને તારા આકાશમાં લટકાવેલા દિવા જેવા છે. આપણે તેને દિવસે જોઈ શકતા નથી, કેમકે સૂર્ય ઘણો ચક્રચકિત છે.

૨. ચંદ્રને પોતાનો પ્રકાશ નથી, પણ સઘળો પ્રકાશ સૂર્ય તરફથી મેળવે છે. જો સૂર્ય આરસી ઉપર પ્રકાશે તો આરસી પ્રકાશનું પરિવર્તન કરે છે. તેથી ચંદ્ર આકાશમાં મોટી આરસી જેવો છે. સૂર્યનો પ્રકાશ પાછો ફેંકાય છે કે પરિવર્તન પામે છે.

૩. કોઈ વખત આપણે ચંદ્રને તદ્દન ગોળ અને ઘણો ચક્રચકિત જોઈએ છીએ. ત્યારે તે પૂનેમનો ચંદ્ર કહેવાય છે. જ્યાંસુધી છેવટે તે દેખાતો અંધ થાય છે ત્યાંસુધી તે નાનો ને નાનો થતો જાય છે. આમ કરવામાં બે અઠવાડિયાં કે ચૌદ દિવસ કે એક પખવાડિયું થાય છે.

૪. એક વાર ફરીથી આપણે તેને ઘણો નાનો દેખાતો જોઈએ છીએ. ત્યારે તે નવો ચંદ્રમા (ખીજનો ચંદ્ર) કહેવાય છે. જ્યાંસુધી એક પખવાડિયામાં તે ફરીથી પૂર્ણ થાય છે ત્યાંસુધી તે મોટો થાય છે.

૫. આ રીતે અઠાવીસ દિવસ કે ચાર અઠવાડિયામાં એક વાર નવો ચંદ્ર થાય છે.

૬. આકારમાં ચંદ્ર એક દડા જેવો હોય છે. તે ઘણો મોટો છે, પણ નાનો દેખાય છે કારણ કે તે ઘણો જ દૂર છે. આપણી ને ચંદ્રની વચ્ચે હજારો માઈલનું અંતર છે.

૧૦. કુતરો અને તેના પડછાયો

૧. એક કુતરો જેને માંસનો એક કટકો જાઓ હતો તે પોતાના મોંમાં ઘેર ખાવાને લઈ જતો હતો. જેવામાં તે એક પાટીડું જે નાળા ઉપર પડેલું હતું તેના ઉપર ચઢીને જતો હતો તેવામાં પાણીમાં તેણે દૈવયોગે જોયું.

૨. પાણીમાં તેણે પોતાનો પડછાયો જોયો; તેણે પોતાને જોયો તે તિથે તે જાણતો નહોતો. તેણે વિચાર્યું કે એ ખીજનો કુતરો છે. તેના મોઢામાંનું માંસ મારે માટે હમણાં ચાલશે.

૩. તથી તેણે તે માંસ પર તરાપ મારી; જેને માટે તેણે ધાર્યું કે મેં તે જોયું, પણ જ્યારે તેણે આમ કર્યું ત્યારે તેણે પોતાનું જડણું ઉઘાડ્યું, ને તેના મોંમાંથી તેનું ખાવાનું જતું રહ્યું, અને તેણે તેને પાણીમાં ડૂબતું જોયું. તેને બહાર કાઢવાને તેણે ફેગટ પ્રયત્ન કર્યો. તેણે તે માંસ ફરીથી કદી જોયું નહિ.

૪. જે ખીજનું હોય તે ચોરવાનો પ્રયત્ન કરતા નહિ. જો તમે કંઈશો તો મારા ભાઈ, તમારી પ્રાણે જે હશે તે તમે ખોશો.

૧૧. આળસુ સિપાઈ

૧. એક વકીલ સ્વદારના બધો વખત સુધી ઘર આગળ ઘણા કામમાં હતો. તે કેટલાક કાગળ લખતો હતો. બે વાગતે તેણે સિપાઈ, અહીં આવ, એમ બૂમ પાડી. અદમદ સિપાઈએ સલામ કરીને જવાબ દીધો, સાહેબ, આ રહ્યો. તેના શેડે તેને કહ્યું કે આ પેટી ઓશીસમાં લઈ જા, એકદમ જા, ને વખત ગુમાવીશ નહિ. કારકુન રાહ બેતો હશે.

૨. જ્યો તે સિપાઈએ પેટી લીધી કે ઘણા નીચા વળીને બીજી સલામ કરી કહ્યું, સાહેબ, આ ચાલ્યો, ને તે ચાલ્યો ગયો.

૩. ઓશીસ ઘેરથી બે માઇલ આઘી હતી ને તે દિવસે ઘણો તાપ પડતો હતો. બ્યાંસુધી સિપાઈ ઘર દેખાય એટલે દૂર ગયો ત્યાં સુધી તે ઝડપથી ચાલ્યો. પછી તે ઘણાજ ધીમે ચાલ્યો ને વારંવાર તે ઉભો રહેતો. તેવામાં તેને રસ્તા પર તેની સાથે વાત કરવાને એક મિત્ર મળ્યો.

૪. આખરે તે રસ્તાની બાજુએ કેટલીક છાયાવાળી ઝાડી પાસે તે આવી પહોંચ્યો. તેણે પોતાના મનમાં કહ્યું, હું ધાડું છું કે હું અલિયા જરા આરામ લઉં. આ પેટી ઘણી ભારે છે ને હું થાકી ગયો છું.

૫. તેથી ઝાડની છાયા નીચે તે બેઠો. તેણે ધાયુડું કે આ ઘણી સુંદર અને હંડકવાળી જગ્યા છે. શા માટે હું જરા ઉંઘું નહિ ને પછી ચાલું નહિ ? દસ મિનિટ બસ છે.

૬. તેથી તે સુતો. તેણે પોતાના હાથનો તકીયો કરીને તે પર માથું મૂક્યું ને તરતજ ઘસઘસાટ ઉંઘમાં પડ્યો. દસ મિનિટ, વીસ મિનિટ, એક કલાક, બે કલાક જતા રહ્યા. પછી એક કાગડો ઉડીને આવ્યો, પેટી પર બેઠો ને તે પર ચાંચ મારવા લાગ્યો. પોતે તે ઉઘાડી શકતો નથી એવું માલમ પડવાથી તે કાગડાએ બીજા કાગડાને આવીને તેને મદદ કરવાને કાકા કીધું. આ કાગડાના અવાજથી તે સિપાઈ જાગી

ઉઠ્યો. તે કૂદીને બેઠો થયો, બગાસું ખાધું, પેટી લીધી ને ઓશીસ તરફ ચાલતો થયો.

૭. પાંચ વાગી ગયા હતા. કારકુને પેટી લીધી, તે ઉધાડીને પોતાના શેઠના હુકમ વાંચ્યા, કાગળોની નકલ કરી. તેને એકદમ દૂરના કર્યામાં મોકલી દેવી એવો હુકમ હતો. ટપાલ પાંચ વાગતે નીકળી જતી હતી અને ઘણું મોડું થઈ ગયું હતું. તે વફીલ પોતાનો દાવો હાર્યો કારણ કે કાગળો વખતસર કર્યામાં પહોંચ્યા નહિ.

૧૨. હોશિયાર જૅક

૧. હોશિયાર જૅક દસ વરસનો હતો. તેની નાની બહેન નૅન જે માત્ર નવ વરસની હતી તેને ખીજવવી એ ઘણું સાઈ છે એમ તેણે વિચાર્યું.

૨. બે નાની રોટલી હમણાંજ આવી હતી. તેથી હોશિયાર જૅક પોતાની બહેન પાસે લઈ ગયો ને બૂમ પાડી કહ્યું, નૅન, બે, આ ત્રણ રોટલી !

૩. નૅને કહ્યું, બે રોટલી ! જૅકે કહ્યું, નહિ, ત્રણ. નૅને કહ્યું, હું માત્ર બે જોઉં છું. જૅકે કહ્યું, તેનું કારણ એ કે તું છોકરી; હું તને સાબીત કરી આપીશ.

૪. બે આ એક રહી. તે પ્રમાણે ખીજ બે ખરેખર હોવી જોઈએ. તું સારી રીતે જણે તેમ એક ને બેનો સરવાળો કર્યો હોય તો ત્રણ થાય છે.

૫. પણ બિચારી નૅન માત્ર બે જોઈ શકતી હતી તેથી તે રહી. તેના બાપે સાંભળ્યું ને શું કારણ છે તે પૂછવાને આવ્યા.

૬. જૅક બહુ મોટેથી કહ્યો ને તમા આપને તેનું કારણ શું હતું તે કહ્યું. તેના બાપે કહ્યું, શાખાશ, નાનું છોકરા, બેશક ત્રણ રોટલી છે.

૭. તેથી એક નૅનને માટે. ખીજ મારે માટે છે. ને મારા નાના હોશિયાર છોકરા, તું ત્રીજા આનંદથી ખાજે.

૧૩. ઝાડ

૧. આપણે ઘણે દૂર ચાલી આવ્યા છીએ. મને ઘણો થાક લાગ્યો છે. તું પણ થાકી ગયો હશે. તાપ કેવો પડે છે ! મારાથી વધારે ચાલી શકાતું નથી. ચાલો, આપણે બેસીએ ને આ ઝાડની નીચે આરામ લઈએ.

૨. આ જગા સુંદર ને ઠંડકવાળી છે. સૂર્યનો તડકો આપણને પહોંચશે નહિ, કારણ કે ઝાડનાં ગીચ પાતરાં તેને આવવા દેતા નથી. મારી પાસે મારા ગજવામાં થોડા મમરા છે. ચાલો, આપણે તેમાંથી થોડા ખાઈએ. તમારે માટે થોડાક આ રહ્યા.

૩. આ કેવું જીવું સુંદર ઝાડ દેખાય છે ! હું ધાંડું છું કે તે સો વરસનું હશે. થડ કેવું જાડું છે ! બધી બાજુએ કેટલી દૂર ડાળાઓ પથરાઈ છે ! તે આપણને ધરના છાપરાની માફક ઢાંકી દે છે. ડાળાઓ વચમાંથી જાડાં થઈને ઉંચકાઈ રહી છે.

૪. પાતરાં કેવાં સુંદર દેખાય છે ! હમણાં તે ચકચકિત ને લીલાં છે, પણ થોડા વખતમાં તે પીળાં અને બદામી થઈ જશે. પછી તે તદ્દન સુકાઈ જશે ને જમીન પર પડી જશે. પાતરાં માત્ર એક વરસ જીવતાં રહેશે, પછી તે ખરી પડશે ને તાજાં પાતરાં તેની જગ્યાએ ફરી નીકળશે.

૫. શું ઝાડને કોઈ રીતે ખોરાક મળી શકે છે ?

૬. હા, તમે ઝાડના કેટલાક ભાગને જોઈ શકતા નથી. તે જમીનમાં ઉંડા જાય છે. આ ભાગને ઝાડનાં મુળાંઆં કહે છે. એક મોટું મુળાંઉં હોય છે. જેવી રીતે જમીન ઉપર થઈને તેમાંથી નીકળેલી ઘણી ડાળાઓ હોય છે તેમ તેમાંથી નીકળેલાં ઘણાં નાનાં મુળાંઆં હોય છે.

૭ આ મુળાંઆં જમીનમાંથી ખોરાક ચૂસી લે છે. ખોરાક ઝાડમાં જાય છે, ને તેને મજબૂત બનાવે છે.

૮. મુળાંઆં જમીનમાંથી ઝાડને માટે ખોરાક મેળવે છે એટલું જ નહિ, પણ તે દોરડાં જેવાં હોય છે, જે જમીનમાં ઝાડને મજબૂત પકડી રાખે છે અને તેને પવનથી પડી જતું બચાવે છે.

૧૪. સિંહ અને ઉંદર

૧. એક ઉંદર એક દિવસ સહેલ કરવા બહાર ગયો ત્યારે તેણે સૂર્યના તડકામાં એક સિંહને ઉંધતો પડેલો જોયો. તે તેની પીઠ ઉપર કૂઠી ને તેની જાળમાં સંતાર્ધ ગયો. તે તેના નાકપર વારંવાર કૂઠા. એટલામાં તેણે પોતાની આંખ ઉઘાડી તેથી તે અચંબો પામ્યો, ને બીજી વાત તેણે જે કરી તે પોતાનું જડણું ઉઘાડવાની ને પોતાના પંજથી તેને મજબૂત પકડવાની હતી.

૨. તે ગરીબ નાનો ઉંદર ધારતીનો માર્યો લગભગ મરી ગયા જેવો થયો; તે તદ્દન ધ્રુજતો ને થરથર કાંપતો બૂમ પાડી ઉઠ્યો, ઓ રાજા, માફ કરો અને મહેરબાની કરીને મારી આપો, અરે મારી જીંદગી બચાવો, અરે મને જવા દો. મને માત્ર થોડું રમવાની મરજી હતી. કદી ફરીથી તમારી આંડે આવીશ નહિ ને કદાચ કોઈ દિવસ હું તમને મદદ કરીશ.

૩. તે મોટો સિંહ હસ્યો. તેણે કહ્યું કે આવું નાનું પ્રાણી સિંહને કદી મદદ કરી શકે? પણ તેણે પંજે ઉપાડ્યો અને તે ઉંદર દોડી ગયો ને દિવસના બાકીના ભાગ માટે પોતાના દરમાં ભરાઈ રહ્યો.

ભાગ બીજો

૪. એવું બન્યું કે પોતાના શિકારને માટે ફરતાં તે સિંહ એક દિવસ જાળમાં સપડાયો. જ્યારે તેને માલમ પડ્યું કે જાળ હું તોડી શકતો નથી ત્યારે જ્યાંસુધી તેણે જંગલ ધ્રુજાવી મુક્યું ત્યાંસુધી તેણે ગર્જના કરી. શિકારીઓએ તેને ઝાડ સાથે બાંધ્યો ને જેટલું બની શક્યું તેટલા જોરથી તેને મજબૂત બાંધ્યો. તેઓએ વિચાર્યું કે બીજે દિવસે આપણા ધણી રાજા પાસે તે પ્રાણીને બંદીવાન કરી લઈ જઈશું.

૫. પણ રાતમાં તેઓ ઉંધતા હતા ત્યારે તેણે કોઈ પેટ ધસડીને આવવું હોય તેના જેવો અવાજ સાંભળ્યો. અને પછી એક

નાનો ચહેરો ડોકીઆં કરતો આવ્યો અને એક નાનો નખળો ચું ચું કરતો અવાજ એવું કહેતાં સંભળાયો, કે તે દિવસે તમે મારી જિંદગી ખચાવી હતી; હવે હું શું કરું છું તે તમે જોશો. અને તે નાના ઉંદરે તે દોરડાને છેક આરપાર કાતરી નાખ્યું અને હવે તેણે કહ્યું, કદાચ તમે જોઈ શકશો કે નાના મિત્રો કેવા ઉપયોગી હોઈ શકે!

૧૫. આપણા નોકરો

૧. દાસ અને વેંકટ નામના બે છોકરા એકજ નિશાળે જતા હતા. વેંકટ એક પૈસાદાર માણસનો છોકરો હતો. તે મોટા ઘરમાં રહેતો, ને સોનાની કાંચી પહેરતો. દાસ એક ગરીબ માણસનો છોકરો હતો. તે એક નાના ઘરમાં રહેતો, અને મા કે જાહેન ન હોવાથી તે પોતાના આપને માટે ખોરાક રાંધતો.

૨. એક દિવસ જ્યારે નિશાળમાંથી છુટી મળી ને તેઓ તરતજ ઘેર જતા હતા તેવામાં વેંકટે દાસને કહ્યું, દાસ, તું મારા જેવો પૈસાદાર થવા નથી ઇચ્છતો કે? હું એક સુંદર ઘરમાં રહું છું, ને મારે ત્રણ ચાકર છે. તે મારી તહેનાતમાં રહે છે. જે જે હું તેમને કહું છું, તે તે તેઓ મારે માટે કરે છે.

૩. દાસે કહ્યું, એ કાંઈ કામનું નહિ. મારે દસ ચાકર છે, જે મારી તહેનાતમાં રહે છે ને મારા હુકમને તાબે થાય છે.

૪. વેંકટે કહ્યું, અરે! શું તું કહે છે કે તારે ત્યાં દસ નોકર છે? તું કેવું જીવું બોલે છે? મેં ધાર્યું હતું કે તું સાચાબોલો છોકરો છે. દરેક માણસ જાણે છે કે તારે એક પણ ચાકર નથી.

૫. નિશાળના મહેતાજી પાસે ઉભા હતા. છોકરાએ જે કહ્યું તે તેણે સાંભળ્યું હતું. તે જાણતા હતા કે દાસ સારો છોકરો છે ને તે જીવું બોલતો નથી, તેથી તેણે બે છોકરાને બોલાવ્યા ને માયાબહેલી રીતે કહ્યું, દાસ, આમ કેમ? શું કોઈએ તારા આપને પૈસાની મોટી રકમ આપી છે ને હવે વેંકટના આપ કરતાં તે વધારે પૈસાદાર છે?

એમ જો ન હોય તો તારા બાપને દસ ચાકર કેમ હોઈ શકે ? અથવા તું રમુજમાં માત્ર પતરાળ કરે છે ?

૬. દાસ હસ્યો ને કહ્યું, ના સાહેબ, હું સાચું કહું છું. મારે દસ ચાકર છે જે મારા હુકમ માને છે. વેંકટના ચાકરો વારંવાર માનતા નથી. જ્યારે તેમની મરજી હોય ત્યારે તેને છોડીને જાય, તેઓ આજસુ થાય ને તેનું કામ બરાબર કરે નહિ. મારા ચાકરો તેના જેવા નથી. તેઓ માફ કહેવું કરવાને હંમેશાં તૈયાર હોય છે. મારા કોઈ પણ ચાકરે મેં તેને જે કરવાનું કહ્યું તે તેઓએ કર્યું ન હોય એવું એક પણ વખત બન્યું નથી.

૭. પછી મહેતાજીએ કહ્યું, આ ધણી રમુજ વાત છે. પણ મહેરબાની કરીને તમારા ચાકરનાં નામ કહેશો ? વેંકટે કહ્યું, હા, તેઓનાં નામ કહો.

૮. દાસે કહ્યું, મારા દસ ચાકર છે તેમાંના બે પગ છે, બે મારા હાથ છે, બે મારા કાન છે, ને બે મારી આંખ છે. આ મળીને આઠ થાય છે. હવે માફ નાક ને મોઢું છે.

૯. જો મારી મરજી કોઈ ઠેકાણે જવાની થાય તો હું મારા પગને કહું છું કે મને ત્યાં લઈ જા. તરતજ તે તાબે થાય છે. મારે કોઈપણ ચીજ લેવી હોય તો હું મારા હાથને કહું છું કે તે મને આપો. અને મારા હાથ મારો વખત ગુમાવતા નથી. એક ક્ષણમાં તે પહોંચે ને મારે જે જોઈએ તે આપે છે. જો હું ભૂખ્યો થાઉં તો મારા હાથ મારા મ્હોંમાં ખોરાક મુકે છે ને માફ મોઢું ખાય છે. જો મને કાંઈ જોવાની ઈચ્છા થાય તો મારી આંખ મને એકદમ ખતાવે છે. જો મને સુંઘવાની મરજી થાય તો મારે માટે માફ નાક સુંઘે છે.

૧૦. આ દસ ચાકર હંમેશાં તૈયાર હોય છે. કોઈ પણ ચીજ કરવાને મારે તેને બે વાર કહેવાની જરૂર પડતી નથી. મારે તેને જગાડવા પડતા નથી ને એવું કહેવું પડતું નથી કે ઊઠો, આ કરો ને તે કરો. વેંકટના ચાકરો જે કરે છે તે મારા ચાકરો મારે માટે કરે છે.

૧૧. જ્યારે મહેતાજીએ એ સાંભળ્યું ત્યારે તે ધણા ખુશી થયા. તેણે કહ્યું, શાખાશ, દુનિયામાં સૌથી સારા ચાકર તારે છે. જ્યાંસુધી તમે તેના પર ભરોસો રાખે છે ને ભાકુતી ચાકર પર રાખતો નથી, ત્યાંસુધી મારા છોકરા, દુનિયામાં તું આગળ ધપશે ને સુખી થશે.

૧૬. બિલાડીને ઘંટ બાંધવા વિષે

૧. કેટલાક રમુજી નાના ઉંદર રમવાને દોડતા હતા, પણ એક ધાતકી બિલાડી રસ્તામાં પડી હતી. તેઓમાંના ધણા બહાર ગયા, થોડા પાછા આવ્યા. તેઓ કાંઈ કરી શકે છે કે નહિ તે જોવાને તેઓ મળ્યા.

૨. તે આપણને પકડે છે ને ખાય છે, તે દિલગીરીભરેલું પ્રારબ્ધ છે. તે વહેલી કે મોડી આપણી પુંક પકડે છે. તે એટલી ધીમે આવે છે કે આપણે સાંભળી શકતા નથી. તે અવાજ કરતી નથી પણ વધારે પાસે ને વધારે પાસે પોટે ચાલીને આવે છે. ભયની ચેતવણી આપવાને તે આવે તેની આપણને ખરેખર આપવાને અને ઇજામાંથી આપણને બચાવવાને શું વિચાર કરીએ ?

૩. બિલાડીને અટકાવવાનો કોઈ રસ્તો શોધી કાઢવાને એક ઉંદરે આમ કહ્યું; બીજાએ તેમ કહ્યું. આખરે એક નાના ઉંદરે કહ્યું, આ બનાવને યોગ્ય કરવાને મેં વિચાર કર્યો છે. હું ઘાંઘું કે બિલાડીના ગળાની આસપાસ તેની હીલચાલની ખરેખર આપવાને એક નાનો ચક્રચક્રિત ઘંટ આપણે બાંધવો જોઈએ. જ્યારે તે હાલશે ત્યારે તે વાગશે ને ધણીજ ખુલ્લી રીતે કહેશે કે આવે છે, આવે છે, રસ્તામાંથી દૂર થાઓ.

૪. આપણે ઉંદરો સાંભળવાને ધણા ચંચળ છીએ, આપણે વધારે વાર ધાસ્તીમાં રહેવું પડશે નહિ. આપણે સુખી થઈશું, રાજ રહેશું ને છુટા થઈશું. આપણા સંત્રણા દિવસ આનંદમાં જશે.

૫. ઉંદરોએ કહ્યું, ઠીક, ઠીક. તેઓમાંના દરેક એકમત થયા, એમ કરવું એ ધણી ઉત્તમ વાત છે.

૬. પછી એક ડાહ્યો ધરડો ઉઠેર પોતાની જગ્યાએ ઉભો થયો. ને ઘણા મંભીર ચહેરાથી ધીમેથી તેણે કહ્યું: યુક્તિ સારી છે, તેનો હું વિચાર કરું છું, પણ બિલાડીને ઘંટ બાંધવાનું કાણ માથે લેશે ?

૭. એકે ખીજ સામું જોયું. કોઈ પણ બોલ્યુંઆલ્યું નહિ. શાંતિ ભયંકર હતી. કોઈ પણ એક શબ્દ બોલ્યું નહિ. પછી તે ધરડા ઉઠેરે કહ્યું, શું કોઈ કરી શકતું નથી ? બોલવું એ મૂર્ખાઈ-ભરેલું છે, એમ હું ધારું છું, શું તમે ધારતા નથી ?

૧૭. છોકરો ને ન્યાયાધીશ

૧. રામુ આઠ વરસનો નાનો છોકરો હતો. તે ઘણી સારી રીતે અંગ્રેજી બોલી શકતો હતો. તેના બાપ એક અંગ્રેજ ન્યાયાધીશના હાથ નીચે કારકુન હતો. તે વારંવાર ન્યાયાધીશને મળવા જતો. એક સાંજે તે રામુને જોડે લઈ ગયો. ન્યાયાધીશ ઘણી માયાથી બોલ્યો- ને રામુને આનંદ થયો.

૨. ન્યાયાધીશે રામુના બાપને કહ્યું, તમારો છોકરો કેટલા વરસનો છે ? તેણે જવાબ આપ્યો, સાહેબ, આવતી કાલે રામુ આઠ વરસનો થશે. ન્યાયાધીશે કહ્યું, કાલ તેનો જન્મદિવસ છે. આવતી કાલે એ મારી પાસે આવે ને મળે. હું સવારમાં છ વાગતે ફરવા જાઉં છું તે વખતે એને મોકલજો. બાપે પૂછ્યું, હું એની સાથે આવું ? ન્યાયાધીશે કહ્યું, ના, તેને એકલો આવવા દેજો.

૩. ખીજે દિવસે રામુ બહુ વહેલો ઉઠ્યો ને ઘણી સંભાળથી કપડાં પહેર્ષાં. પછી તે ન્યાયાધીશને ઘેર જવા નીકળ્યો. જ્યારે તે પહોંચ્યો ત્યારે તે દરવાજા બહાર ઉભો રહ્યો ને રાહ જોઈ રહ્યો. છ વાગતે ન્યાયાધીશ ફરવાને માટે બહાર આવ્યા. તેના એક હાથમાં ચોપડી ને ખીજા હાથમાં ફરવા જવાની લાકડી હતી; જ્યારે તેણે રામુને જોયો ત્યારે તે ગુપચુપ ઉભા રહ્યા અને હસ્યા.

રામુ—સાહેબ, ‘ગુડ બાય’ (છૂટા પડવાની સલામ).

ન્યાયાધીશ—રામુ, ગુડ મૉનિંગ (સવારની સલામ). હું તારી સાથે વાત કરું તે પહેલાં તું ચાલી જવા માગે છે ?

રામુ—અરે સાહેબ, ના, હું મળવા આવ્યો છું.

ન્યાયાધીશ—ત્યારે તું ગુડ બાય કેમ કહે છે ?

રામુ—ગઇ કાલે જ્યારે અમે જતા હતા ત્યારે બાપાએ તમને ગુડ બાય સર, એમ કહ્યું, અને તમે પણ ગુડ બાય કહ્યું. તેથી મેં ધાર્યું કે જ્યારે હું તમને મળું ત્યારે મારે ગુડ બાય કહેવું જોઇએ.

ન્યાયાધીશ—મારા છોકરા, નહિ, નહિ. જ્યારે આપણે જતા રહીએ ત્યારે આપણે ગુડ બાય કહીએ છીએ. તું જ્યારે કોઇને મળે ત્યારે તારે ગુડ બાય કહેવું ન જોઇએ.

રામુ—સાહેબ, ‘ગુડ બાય’ ॥ શો અર્થ થાય છે ?

ન્યાયાધીશ—‘ગુડ બાય’ એ પ્રભુ તમારા પર મહેરબાન રહે એ કહેવાની હુંકી રીત છે.

રામુ—સાહેબ, તમે મને મહેરબાની કરીને કહેશો કે જ્યારે હું તમને મળ્યો ત્યારે મારે શું કહેવું જોઇતું હતું ?

ન્યાયાધીશ—ગુડ મૉનિંગ સર, એમ કહેવું જોઇતું હતું.

રામુ—સાહેબ, જો હું તમને બાર વાગતે મળવા આવું તો ત્યારે મારે શું કહેવું ?

ન્યાયાધીશ—જો તું દિવસના વખતમાં આશરે દશ ને બારની વચ્ચે આવે ને આશરે બે વાગતે આવે તો તારે ‘ગુડ ડે’ એમ કહેવું જોઇએ; જો તે વખત બપોર પછીનો હોય તો તારે ‘ગુડ આફ્ટર નન’ કહેવું જોઇએ.

રામુ—જ્યારે હું તમને મળવા આવું ત્યારે, સાહેબ, ગુડ મૉનિંગ એમ કહેવું જોઇએ; જ્યારે હું જાઉં ત્યારે નહિ ?

ન્યાયાધીશ—અરે ના, જ્યારે તું આવે ને પાછો જાય ત્યારે બંને વખતે તું ગુડ મૉનિંગ સર એમ કહી શકે. અથવા તું જાય ત્યારે ગુડ બાય સર એમ કહેવું. પણ જ્યારે તું કોઇને મળે ત્યારે ગુડ બાય કહેવું નહિ.

રામુ—સાહેબ, મારે રાત્રે શું કહેવું ?

ન્યાયાધીશ—તું જતો રહે ત્યારે ગુડ નાઇટ સર અથવા ગુડ બાય સર કહી શકે, ને જ્યારે રાત્રે તું સુવા જાય ત્યારે તારા આપા-મા ને ભાઈબહેનને ને બીજાં કોઈ તમારા ઘરમાં રહેતું હોય તેને ગુડ નાઇટ એમ તારે કહેવું.

રામુ—જે દોસ્તદારને હું સારી રી ઓળખતો હોઉં તેને હું મળું ત્યારે શું કહેવું જોઈએ ?

ન્યાયાધીશ—તું ગુડ મોર્નિંગ, ગુડ ડે કે ગુડ ઇવનીંગ કહી શકે, અથવા તમને કેમ છે, કે તમારી શી ખબર છે એમ તું કહે. પણ રામુ, આજે તારો જન્મદિવસ છે, કેમ રામુ, એમ છે કે નહિ ? જો, તારે માટે આ ચોપડી છે. જન્મદિવસની ભેટ તરીકે હું તને એ આપું છું ને ઇચ્છું છું કે તને બીજી ઘણી વર્ષગાંઠ આવો.

રામુ—સાહેબ, આપનો આભાર માનું છું. તમે મને આ સુંદર ચોપડી આપી તેથી ઘણી મહેરબાની થઈ. હું તે વાંચવાને પ્રયત્ન કરીશ.

ન્યાયાધીશ—રામુ, એ ખરૂં છે. જો તું તદ્દન સમજી ન શકે તો તને મદદ કરવાને તારા આપાને કહેજો. તે ચોપડી વાંચી ભરપુર છે.

રામુ—મહેરબાન સાહેબ, એક બીજો સવાલ હું તમને પુછું ?

ન્યાયાધીશ—રામુ, બેલાશક પુછ.

રામુ—સાહેબ, ઘણી સુખી વર્ષગાંઠ આવો એટલે શું ?

ન્યાયાધીશ—રામુ, તે આપણા મિત્રને તેના જન્મદિવસે આપણે કહીએ તે છે. એનો અર્થ એ થાય છે કે તમે ઘણાં વર્ષ સુખી જીવો. આ વર્ષગાંઠ ઘણી વખત તમને આવો. તમે દરેક વખતે સુખી થાઓ. હવે હું ફરવા જાઉં છું, તેથી તું ઘેર પાછો જા.

રામુ—સાહેબ, હું તમારો આભાર માનું છું. સાહેબ, ગુડબાય.

૧૮. હોશિયાર કાગડી

૧. એક ઉનાળાના ગરમ દિવસે એક નાની કાગડીને પીવાને જરાપણ પાણી જરૂર નહિ. ક્યાં જવું તે નાની કાગડીને ખબર ન હતી. તે શાંત રીતે બેઠી ને વિચાર કરવા મંડી.

૨. પછી તે એક ઝાડથી બીજે ઝાડે આમતેમ ઉડી. ન્યાંસુધી તે એક વાડી પાસે આવી ને ત્યાં જમીન ઉપર એક વાસણ હતું ત્યાંસુધી તે કોઇપણ ઠેકાણે પાણીનું ટીપું જોઇ શકી નહિ. તેણે વિચાર્યું, અરે ! મને હવે પાણી જડ્યું.

૩. તળાએ પાણી સ્વચ્છ ને ચક્રચક્રિત હતું; તે કાગડીએ વિચાર્યું કે હું એ પાણી મેળવીશ. હું બીક રાખીશ નહિ, તેથી તે ડાળા પરથી કુદકો મારે છે ને નીચે ઉડીને આવે છે ને પોતાની તરસ છીપાવવાને એકદમ પ્રયત્ન કરે છે.

૪. અફસોસ ! પાણી ઘણું નીચું છે. તથાપિ તથાપિને શરીર-લાંબું કરીને પહોંચવું એ સવળું ફેગટ છે, તેથી તે પાણી સુધી પહોંચી શકી નહિ.

૫. પછી તેણે ખૂમ પાડીને કહ્યું, હું તેને ઉઘો વાળીશ, ને મારા બધા જોરથી ધક્કો મારીને પાડી નાખીશ. તેણે પાડી નાખવાને ફેગટ પ્રયત્ન કર્યો ને પછી આખરે તે કામ છોડી દીધું.

૬. તેણે કહ્યું, હું જોઉં છું કે એમ બની શકશે નહિ ને વાસણનું વજન ઘણુંજ છે. હું પ્રયત્ન કરવાનું જારી રાખીશ નહિ, ને એમ છતાં તરસ લાગવાથી મરી જાઉં છું.

૭. આખરે તેના નાના કાળા માથામાં એક વિચાર આવ્યો; તેણે કા કા કર્યું—તેની ખુશાલીમાં મોટેથી તેણે કા કા કર્યું—જેવામાં તેણે કહ્યું કે મને લાગે છે કે પાણીને હું પહોંચી શકતી નથી પણ પાણીને મારી પાસે ઉડ્યું લાવીશ.

૮. તેથી આ નાની ઘણી ડાહી કાગડી પોતાની ચાંચમાં કાંકરા લાવી, ને ન્યાંસુધી તેણે પાણીને ઉપર આવતું જોયું ત્યાંસુધી તે પાણીમાં નાખ્યા.

૯. બરાબર છ કાંકરા વધારે ને તે પાણી કોર સુધી ચઢે છે ને હવે તે પીએ છે. આ પ્રમાણે ચતુરાઇ લાજ કરે છે. ન્યાં જોર માત્ર નિષ્ફળ છે ત્યાં ધીરજ ફતેહનો ડંકો બજાવે છે.

૧૯. નઠારી ભાષા વાપરવા સામે

૧. રામ નામનો એક નાનો છોકરો દરરોજ નિશાળે જતો. તે આઠ વર્ષનો હતો ને તેના માઆપનો એકનો એક છોકરો હતો, જે માઆપ તેણે ઘણું ચાહતા. એક દિવસે તેના શિક્ષકે તેના આપને કહેવડાવ્યું કે તેણે નિશાળમાં ઘણી ખરાબ વર્તણૂક બતાવી છે.

૨. બીજે દિવસે સવારે તેણે નાસ્તો ખાધો તે પછી અને જેવો તે નિશાળે પોતાના હાથમાં ચોપડી લઇને જતો હતો તે વખતે તેના આપે તેને ખૂબ પાડીને કહ્યું, રામ, એક મિનિટ થોભ; મારે તને કાંઇ કહેવાનું છે.

૩. જ્યારે તેની માએ આ સાંભળ્યું ત્યારે તે આવી ને તેને શું કહે છે તે સાંભળવાને ખાસમાં પગથીઆં ઉપર નજદીક ઉભી. તેના આપે કહ્યું, તારા મહેતાજી એમ કહે છે કે તું ગઇ કાલે ઘણી ખરાબ રીતે વલ્યો. આ સાંભળવાથી મને ઘણી દિલગીરી થાય છે. તે શું કર્યું ?

૪. રામે જવાબ આપ્યો, મેં કાંઇ ખોટું કર્યું નથી. મેં ગોવિંદની ચોપડી પાટીઆંની જમીન ઉપર પાડી નાખી અને તેણે મને ગાળ દીધી તેથી તેના બદલામાં મેં તેને ગાળ દીધી. તેણે મડબડાટ કર્યો. ને મને ગાળ દીધી. મેં પણ એમજ કર્યું. બાપા, આ શું ખોટું હતું ? શિક્ષક મારા પર ને ગોવિંદ પર ગુસ્સે થયા.

૫. તેના આપે જવાબ દીધો, મારા વહાલા છોકરા, તેં ખોટું કર્યું. મને કહેવામાં તારા શિક્ષક તદ્દન ખરા છે. તારે કોઇને કદી ગાળ દેવી નહિ. એક સારો છોકરો બીજા જ્યારે તેને ગાળ દે ત્યારે પણ કદી ગાળ દેતો નથી. સારા છોકરાના મ્હેંમાંથી ગાળ નીકળવી જોઇએ નહિ. ખરાબ શબ્દ ક્યારા જેવા છે, તેઓ તેને બગાડે છે. અરે મારા છોકરા, ફરીથી ખરાબ શબ્દ વાપરતો નહિ.

૬. તેની માએ કહ્યું, એ સાચું છે. માત્ર ખરાબ છોકરા ખરાબ શબ્દ વાપરે છે. તેં તારા આપને ખરાબ શબ્દ વાપરતા કદી સાંભળ્યા.

છે? મારા વહાલા છોકરા, તેં સાંભળ્યા છે? એ તને જે કહે છે તેના પર ધ્યાન આપ ને જેમ કહે છે તેમ કરજે.

૭. રામ સારો છોકરો હતો. તે તેના આપ ને માને આહતો. અને તેણે તેને રાજી રાખવાને ઇચ્છ્યું. તેણે કહ્યું, આપા, ખરાબ શબ્દ હું ફરીથી વાપરીશ નહિ ને તેણે તેનું વચન પાળ્યું.

૨૦. ઘાસની ગંજીમાંના કુતરો

૧. એક ઘરડો બળદ જેણે આખો દિવસ સખત કામ કર્યું હતું, તે સાંજના ઘાસનું ભોજન કરવાને ઘેર આવ્યો. પણ જ્યારે તે આલીને આવ્યો ને પોતાના ગભાણુમાં જોયું ત્યારે પોતાના ભોજન ઉપર એક અળાણ્યાને જોયો અને એક ગુરસા ભરેલા અવાજે બૂમ પાડી, બાઉ, વાઉ વાઉ, હું ઉંધ લઉં છું, તું હમણાં અત્રે આવી શકશે નહિ.

૨. પણ બળદે કહ્યું, કુતરા, તું ઘાસ ખાઈ શકતો નથી. કુતરાએ કહ્યું, હા, હા, તે હું જાણું છું. જતો રહે. હવા ગરમ છે. મારે સુવાની જરૂર છે; તું જુએ છે તેમ હું આ રહ્યો ને અહીંયાં હું રહીશ.

૩. તેણે બચકું ભરવા માંડ્યું. તેણે ધુરકવા માંડ્યું ને લડવા માંડ્યું. તેથી તે બળદ, કુતરો કેવી રીતે કરડે છે તે સારી રીતે જાણતો હોવાથી ગોળ ફરીને ચુપકાથી ફરી ગયો ને ભુખ્યો ચાલ્યો ગયો, ને તે દિવસે બિલકુલ ખાધું નહિ.

જે કાઠ આપમતલખી હોય છે તે ગભાણુનો કુતરો કહેવડાવવાના ભયમ રહે છે.

૨૧. લાલકારક સાટું

૧. ગોપાળ-વેંકટ, તું મારી સાથે બજારમાં આવીશ? હું થોડી મિઠાઈ લેવા જાઉં છું. હું તને થોડી આપીશ.

૨. વેંકટ-અરે હા, હું આવીશ. મિઠાઈ ખરીદવાને તારી પાસે કેટલા પૈસા છે?

૩. ગોપાળ-મારી પાસે બેઆની છે.

૪. વેંકટ-અરે, તું પૈસાદાર છે ! એટલા બધા પૈસા તને ક્યાંથી મળ્યા ?

૫. ગોપાળ-તું સોનીના છોકરા રંગુને ઝાળખે છે જે આપણી નિશાળે આવે છે. મેં તેની સાથે સારું સારું હમણાંજ કર્યું છે. મેં બે આનામાં મારો કનકવો વેચ્યો છે.

૬. વેંકટ-તેણે તને તે માટે એટલું બધું કેમ આપ્યું ? તું જાણે છે કે તેં તેને માત્ર એક આનો આપ્યો હતો. રંગુ બે આનામાં બે નવા કનકવા લાવ્યો હતો.

૭. ગોપાળ-હા, પણ તે તે જાણતો નહોતો, તે નાનો છે. તે કાઠપણ ચીજની કિંમત જાણતો નથી. મેં તેને કહ્યું કે મેં ચાર આનામાં તે કનકવો લીધો છે ને કહ્યું કે હું તને અડધી કિંમતે આપીશ. તેના બે આના આપવાને તે બહુ રાજી હતો.

૮. વેંકટ-અને એ પ્રમાણે એક નાનો છોકરો જેણે તારા બોલવા પર ભરોસો રાખ્યો, તેને ચાર પૈસા માટે છેતરવાના હેતુથી તેં જુદું કહ્યું અને આને તું લાભકારક સારું કહે છે. જતો રહે ! મને શરમ લાગે છે હું એક જુઠા ઠગારાનો દોસ્તદાર થઈશ નહિ. હું તારી સાથે હવેથી બોલીશ નહિ, અને રંગુને તેં કેવી રીતે કહ્યો છે તે હું તેને કહીશ કે તારે તેનો ભરોસો કરવો નહિ.

૯. ગોપાળ-અરે વેંકટ, મને શરમમાં ન નાખ. હું મારી જાતે રંગુને કહીશ, ને હું તેના પૈસા પાછા આપીશ. મેં જુદું કહ્યું તે માટે હું ધણો દિવગીર છું.

૧૦. વેંકટ-બહુ સારું, ત્યારે હું હવે તારો દોસ્તદાર થઈશ, પણ રંગુ પાસે એકદમ જ ને તેને કહે કે હું ધણો દિવગીર છું. તે નાના છોકરાને તેના પૈસા પાછા આપ. ગોપાળ, તું કદી બૂલીશ નહિ કે માણસો જે સાચું બોલે છે તેને ચાહે છે. માણસો જુઠાનો ભરોસો

કરતા નથી. એક બે વખત તું જુદું કહીને થોડો નફો કરશે, પણ માણસોને માલમ પડશે કે તું જુદો છે કે તરતજ, બે તું સાચું બોલતો હશે તોપણ, કોઈ તારો ભરોસો કરશે નહિ.

૨૨. પવન અને સૂર્ય

૧. પવને સુરજને કહ્યું, હું તારા કરતાં જાણે છું. સુરજે પવનને કહ્યું, એ વાત સાચી હોવાનો મને શક રહે છે. પણ ચાલો આપણે અજમાવી જોઈએ, ને જોઈએ કે હું ને તું બેમાંથી એક પેલા મજબૂત જુવાન માણસનો જાડો ડગલો ઉતારાવી શકીએ છીએ કે નહિ. તે એક સારી ગમ્મત થશે. જે કોઈ ફતેહ પામશે તે વધારે જોરાવર ગણાશે અને પછી તે ખાતતનો ઝઘડો કદી કરવાની જરૂર રહેશે નહિ.

૨. પવને કહ્યું, કેવી ગમ્મત ! તે હમણાં અમલમાં મુકવામાં આવશે; તેણે ડુંકવા માંડ્યું ને ડુંકવા માંડ્યું ને તેણે તે માણસને ઠંડોગાર કરી નાખ્યો. તે માણસે કહ્યું, મને મારા ગળામાં સખત સળેખમ થશે, ને જેમ જેમ પવન ડુંકતો ગયો તેમ તેમ તે વધારે ઠંડો થતો ગયો ને તેણે પોતાના જાડા ડગલાનાં બોરીઆં વધારે તંગ બાંધ્યાં.

૩. સુરજે કહ્યું, ચાલો, હવે હું ધારું છું કે મારો વારો છે. તું હમણાં જોશે કે તારે કાંઈ શીખવાનું છે. તોફાન થઈ રહ્યા પછી ધીમેથી ને શાંત રીતે ધીમે ને ગરમ સુરજનો તડકો આવ્યો. જ્યાંસુધી બધી હવા વાદળવાળી હોય એવું દેખાય ત્યાંસુધી ફિરણો વધારે ને વધારે ગરમ થતાં ગયાં. તે માણસે કહ્યું, અરે ! હું શું કરું ? મને ઘણી ગરમી લાગે છે. એવામાં તેના ચહેરા પર મોટા રેલા ઉતરવા માંડ્યા ત્યારે તેણે પોતાનો ડગલો ઉતારી નાખ્યો, કારણ કે તે સહન કરી શકતો નહોતો. તે તેને ઘેર લઈ ગયો કેમકે તે પહેરી શકતો નહોતો.

સુરજને પવને કહ્યું, તેં મારા પર જીત મેળવી છે. હું જોઈ છું કે તું મારા કરતાં ઘણોજ મજબૂત છે.

૨૩. કાગળ લખવા વિષે

આપા—ગોવિંદ, તું શું કરે છે ?

ગોવિંદ—આપા, હું કાગળ લખું છું.

આપા—અડધો કલાક થયાં ટેબલ આગળ તું બેસી રહ્યો છે. તારો કાગળ લગભગ પુરો થવા આવ્યો કે ?

આપા—મને તારો કાગળ જોવા દે. અરે, તેં હજી શરૂ કર્યો નથી !

ગોવિંદ—આપા, કાગળ કેમ લખવો તે હું જાણતો નથી. કેશવને કાગળ આજે લખવાનું મેં વચન આપ્યું છે. મેં ફરીફરીને પ્રયત્ન કર્યો છે, પણ શું લખવું તે હું જાણતો નથી.

આપા—જે કેશવ અહીં હોત તો તું તેની સાથે વાત કરી શકત. શું તું કરી શકત નહિ ? શું કહેવું તે તું જાણત. તારે અડધા કલાક સુધી શાંત બેસી રહેવું જોઈએ નહિ, ને કાંઈ લખવું ન જોઈએ ?

ગોવિંદ—અરે, ના આપા. કોઈ સાથે વાત કરવી સહેલી છે પણ લખવું ઘણું અઘરું છે.

આપા—હીક, મારા છોકરા, કાગળ કેમ લખવો તે હું તને કહીશ. એમ ધાર કે કેશવ તારા મોં આગળ અહીં ઉભો છે. જાણે તે અહીં હોય તેમ તું તેને જે જે કહેતો હોય તે લખી લે. જ્યારે જ્યારે તું કોઈને લખે ત્યારે ત્યારે આમ કરજે. જાણે માણસ તારી પાસે ઉભો હોય તેને તું કહેતો હોય તેમ લખ.

ગોવિંદ—પણ કાગળ કેમ શરૂ કરવો તે મને આવડતું નથી.

આપા—કોઈપણ કાગળ કેમ શરૂ કરવો તે હું તને કહીશ. જે તું મારા પર, તારી આ પર, તારા કાકા પર, તારી કાકી પર લખતો હોય તો આ રીતે શરૂ કર: મારા વહાલા પિતા, મારી વહાલી આ, મારા વહાલા કાકા કે મારી વહાલી કાકી. અમારી સાથે બોલવાની આ રીત છે ને એ જ રીતે તું લખ.

ન્યારે તું તારી એન સીતાને, તારા ભાઈ રામને કે તારા પિત્રાઈ ભાઈ વિઠ્ઠલને લખતો હોય ત્યારે મારી વહાલી સીતા, અથવા મારી વહાલી બહેન એમ લખવાનું શરૂ કરવું. તું તારા ભાઈને, મારો વહાલો રામ કે મારા વહાલા ભાઈ એમ લખી શકે, ને તારા પિત્રાઈ ભાઈ વિઠ્ઠલને લખતાં મારા વહાલા વિઠ્ઠલ અથવા મારા વહાલા પિત્રાઈ ભાઈ એમ શરૂ કરવું.

ન્યારે તું નિશાળમાં તારા મહેતાજી સાથે બોલતો હોય ત્યારે તારે તેને સાહેબ કહીને બોલાવવા, અને ન્યારે તું કોઈ અજ્ઞાત માણસ સાથે અથવા કોઈ માણસ જેને તું ઓળખતો નથી તેની સાથે બોલતો હોય ત્યારે તારે સાહેબ, એમ કહેવું નોંધ્યે.

એ જ પ્રમાણે તું તારા મહેતાજીને અથવા કોઈ અજ્ઞાત માણસને લખતો હોય ત્યારે મારા વહાલા સાહેબ અથવા વહાલા સાહેબ, એવી રીતે કાગળ શરૂ કરવો.

જે તું કોઈ બીજાને છોકરો જે કૃષ્ણની જેમ તારો મિત્ર હોય તેને લખતો હોય તો તું તેનું નામ દબને બોલાવજે ને મારા વહાલા કૃષ્ણ, અથવા મારા વહાલા મિત્ર એમ શરૂ કરજે.

ગોવિંદ—ને આપા મારે કાગળ કેવી રીતે પુરો કરવો ?

આપા—તારે તારો કાગળ આ રીતે પુરો કરવો નોંધ્યે:

તારા આપને અથવા બાને

હું છું

તમારો વહાલો છોકરો.

તારા કાકા કાકીને

હું છું

તમારો વહાલો ભત્રીજો.

તારા પિત્રાઈ ભાઈને

હું છું

તમારો પિત્રાઈ ભાઈ.

તારા બાધને અથવા બહેનને

હું છું

તમારો વહાલો બાધ.

જે મિત્રને તું સારી રીતે ઓળખતો હોય તેને

હું છું

તમારો સાચો મિત્ર,

અથવા હું છું

તમારો નિખાલસ મિત્ર.

અજાણ્યાને

હું છું

તમારો નિમકલલાલ મિત્ર.

તારા મહેતાજીને

હું છું

તમારો તાબેદાર શિષ્ય.

૨૪. તન દધ ને કામ કરો

૧. છોકરાઓ, જ્યારે તમારે કામ કરવાનું હોય ત્યારે તન દધને કરો. છોકરાઓ, જોણે ટોચ પર ચઢવું હોય તેણે પહેલાં ટેકરી પર ચઢવું જોઈએ.

૨. છોકરાઓ, તળેટી આગળ ઉભા રહીને અને આકાશ તરફ જોઈને જો તમે કદી પ્રયત્ન નહિ કરો તો તમે ઉપર કેમ ચઢી શકશો ?

૨૫. ભલી રાણી વિક્ટોરિયા

૧. રાણી વિક્ટોરિયા એક મહાન રાણી હતી. તે વળા ધણી ભલી સ્ત્રી હતી.

૨. જ્યારે વિક્ટોરિયા એક નાની છોકરી હતી ત્યારે તે જાણતી નહોતી કે હું એક દિવસ ગ્રેટબ્રિટન ને આચારીંડની રાણી થઈશ. તે વખતે ચોથો વિલિયમ રાજા હતો, ને તે વિક્ટોરિયાનો કાકો હતો. તેને કાંઈ છોકરાં નહોતાં.

૩. તેના દોસ્તદારો બાણુતા હતા કે જે તે જીવસે તે તે રાણી
અરો. પણ બાર વરસની અર્ધ ત્યાંસુધી તે બાણુતી નહોતી.

૪. પછી એક દિવસ તે ઇતિહાસ વિષે પોતાના પાઠ શીખતી
હતી ત્યારે તેની માએ કહ્યું, કે જ્યારે ચોથો વિવિધમ મરી જશે
ત્યારે તું રાણી થશે.

૫. જ્યારે નાની શાહજાદીએ કહ્યું કે મા, તેં જે મને કહ્યું તેથી
મને ખીક લાગે છે, ત્યારે તેની ભુરી આંખ આંસુથી ભરાઈ અર્ધ. પણ
તે ખોલી, હું મારી ફરજ અદા કરવાને પ્રયત્ન કરીશ ને ભલી અર્ધછ.

૬. તે દિવસથી તે નાની શાહજાદી પોતાના પાઠ શીખતી ને
રાણી થવાને લાયક બનવાને તેનાથી બન્યું તેટલું સધણું તેણે કર્યું.

૭. વરસો વહી ગયા, ને શાહજાદી વિક્ટોરિયા અઢાર વરસની
અર્ધ ત્યારે તેના કાકા ચોથો વિવિધમ રાજા મરી ગયો. વિક્ટોરિયા જે
તે વખતે લંડનમાં એક મહેલમાં રહેતી હતી તેને ખજર પહોંચાડવાને
જે ગૃહસ્થોને સવારના પહોરમાં ઘણા વહેલા મોકલવામાં આવ્યા.

૮. જ્યારે તે જો ગૃહસ્થો મહેલમાં આવ્યા ત્યારે તેમને કહેવામાં
આવ્યું કે શાહજાદી વિક્ટોરિયા ઉઘે છે, એમ છતાં તરતજ શાહજાદી
તેમને મળવાને નીચે આવી.

૯. વિક્ટોરિયાને તેના કાકાના મોત વિષે કહેવામાં આવ્યું ત્યારે
તેની આંખમાં આંસુ આવ્યાં. હવે તેને ખજર પડી કે હું રાણી થઈ
છું ને મારે મોટું કામ કરવાનું છે.

૧૦. એક વરસ કરતાં વધારે વખત પછી વિક્ટોરિયા રાણીનો
વેસ્ટમિનિસ્ટર એખીમાં મોટા ઠાઠમાઠથી રાજ્યાભિષેક કરવામાં આવ્યો.
આ લંડનમાં મોટું દેવળ છે. તેમાં ઇંગ્લાંડના રાજારાણીનો હંમેશાં
રાજ્યાભિષેક કરવામાં આવે છે. જ્યારે તેના માથા પર મુગટ મુકવામાં
આવ્યો, ત્યારે મોટા અમીરો અમાડી આવ્યા ને તેની આગળ
છુંટણીએ પડ્યા ને તેના હાથને ચુંબન કર્યું.

૧૧. પંછી આ મોટા દેવળમાં બધા લોકો ઉભા થયા ને ઈશ્વર રાણીનું રક્ષણ કરે એ ચીત ગાયું. વિકટોરિયા ત્રેસેઠ કરતાં વધારે વર્ષ સુધી રાણી રહી હતી. આટલા બધા વર્ષ દરમ્યાન તેણે પોતાની ફરજ અદા કરી. તેણે પોતાની રૈયત પર અમલ કરવા એવો પ્રયત્ન કર્યો કે જેથી તેઓ ભલા ને સુખી થાય.

૧૨. વિકટોરિયા રાણી ઉપર ધણું દુઃખો આવ્યાં ને દિલગીરીભરેલા બનાવો બન્યા. તેનો ધણી જેને તે ધણાજ પ્રેમથી ચાહતી હતી તે મરી ગયો ને તેનાં કેટલાંક છોકરાં નાનપણમાં મરી ગયાં. તેના અમલમાં ધણું યુદ્ધ થયાં અને તેથી તે ધણી દિલગીર થઈ.

૧૩. પણ તેના આખા અમલમાં ભલા થવાનું ને પોતાની ફરજ બજાવવાનું પહેલું વચન તેણે પાળ્યું. તે ૧૯૦૧માં ઇંગ્લંડના બીજા કોઈ પણ રાજા રાણી કરતાં વધારે વખત સુધી રાજ્ય કરીને મરી ગઈ. તેની સઘળી રૈયતે તેને માટે શોક કર્યો, કારણ કે તે બહી માતા, પ્રેમાળ સ્ત્રી અને સાચી રાણી હતી.

૨૬. ઊંટ

૧. ઊંટ રણ તરીકે ઓળખાતા ગરમ દેશોમાં રહે છે.

૨. કેટલાક ઊંટને ખૂંધ કહેવાતો એક મોટો ગઠો હોય છે ને કેટલાકને બે હોય છે.

૩. ઊંટ મજબૂત હોય છે અને માણસોને લઈ જવા ને ગરમ રેતીવાળા મેદાનમાં થઈને ચીજો લાવવાને માટે ઘણું ઉપયોગી છે. ત્યાં એટલી ગરમી હોય છે કે કોઈપણ ઘોડો કે કોઈપણ બીજું પ્રાણી આ કામ કરી શકે નહિ. તેના પગ પહોળા, નરમ ને ચપટા હોય છે જેથી કરીને તે રેતીમાં પેસી જતા નથી.

૪. જે માણસો ગરમ મેદાનમાં થઈને જાય છે તેને વારંવાર પાણી શોષવાને ઘણું દૂર જવું પડે છે. ગરમ સુરજ મેદાનને સુકવી

નાખે છે ને તળાવ કે કુવા જે ઘણા માઈલ દૂર હોય છે ત્યાં જ પાણી માલમ પડે છે.

૫. ઘણે દૂરથી ગિંટને પાણીની ગંધ આવે છે ને તે ત્યાં પહોંચે ત્યાંસુધી તે ચાલ્યા કરે છે. પછી તે પીવાનું સાફ પાણી મેળવે છે ને પાણીની મસક ભરી લે છે.

૬. રેતીવાળા મેદાન ઉપર થઈને ગિંટ જાય છે, ને તે પહેલાં તે પુષ્કળ પાણી પીએ છે જેથી કરીને કુવા ઘણે દૂર હોય ત્યારે લાંબા વખત સુધી પાણી પીધા વગર તે જીવી શકે છે.

૭. રણનાં મોટાં મેદાન હોય છે ત્યાં રેતી વગર ખીજી કાંઈ દેખાતું નથી. તેમાં કોઈ ઘોડા, ઝાડ, ગામડાં કે રસ્તા હોતા નથી, તે સમુદ્ર જેવા દેખાય છે. ત્યાં પાણીને બદલે રેતી હોય છે. માણસો વહાણમાં બેસીને સમુદ્ર ઓળંગે છે અને ગિંટ માણસને બહુ ઉપયોગી હોય છે ને સુકી રેતીવાળાં મેદાન ઉપર થઈને તેને લઈ જાય છે, તેથી તે રણનું વહાણ કહેવાય છે.

૮. માણસ અને સામાન લઈ જતાં ગિંટની લાંબી હારને વણખર કહે છે.

૨૭. હાથી વિષે

૧. જે પ્રાણી જમીન ઉપર રહે છે તેમાં હાથી સૌથી મોટું પ્રાણી છે. તમે એવું એક પ્રાણી જોયું છે ? હાથીનું ચિત્ર જુઓ.

૨. તેને એક મોટી સૂંઠ હોય છે. તે પાંચ છક્ર લાંબી હોય છે. તે તેના માથાની અગાડીના ભાગમાં લટકે છે. સૂંઠને છેડે તેને એક જાતનો હોઠ છે જે વીંટળાઈ જાય છે. તે વતી હાથી દરેક ચીજ ઉચકી શકે છે. જમીન પર પડેલી બે આની પણ ઉપાડી લઈ શકે છે.

૩. હાથી પોતાની સૂંઠ વતી ખાય છે. તે પોતાનો ખોરાક તેના વડે ઉચકી શકે છે ને ખોરાકને પોતાના મોંમાં મૂકે છે. વળી તે પોતાની

સંઘવતી પાણી પીએ છે. તે તેને પાણીથી ભરે છે, પછી તેને છેડે પોતાના મોંમાં મૂકે છે ને પાણી પોતાના ગળામાં રહે છે.

૪. નર હાથીને બે લાંબા દંતશ્લેષ હોય છે. તે ત્રણ ચાર ફુટ લાંબા હોય છે. તે ધણી લીલા ને કઠણ હોય છે. તે વડે તે ઝાડ ખોદી શકે છે અથવા વાધને મારી નાખી શકે છે.

૫. હાથી ધણા મજબૂત હોય છે. જ્યારે પાળવામાં આવે છે ત્યારે તે માણસને માટે કામ કરે છે. હિંદુસ્તાન ને બ્રહ્મદેશમાં તેઓ ભારે વજન ઉચકી શકે છે ને લઈ જઈ શકે છે.

૬. હાથી પોતાના દંતશ્લેષ પર લાકડાનું ઢીમચું જે ચાર પાંચ માણસ ખસેડી શકતા નથી તે લઈ જાય છે. તે પોતાની પીઠ પર પાંચ છ માણસને ઉપાડી જાય છે.

૭. તેની તપાસ રાખવાને, ને તેને ખવડાવવાને ને તેને હાંકવાને એક માવત હોય છે. માવત તેને પોતાની મરજી પ્રમાણે ઉભો કરી શકે છે અથવા નીચે ખેસાડી શકે છે, ચલાવી શકે છે, સ્થિર ઉભો રાખી શકે છે. તે તેના માવતને તાબે રહે છે.

૮. જંગલી હાથી જંગલમાં રહે છે. હિંદુસ્તાન ને બ્રહ્મદેશમાં જંગલોમાં ધણા જંગલી હાથી હોય છે. ટેકરી પાસેના ઘીચ જંગલોમાં કોઈવાર તમે એક ટોળામાં સાઠ જેટલા જોઈ શકશો.

૯. જંગલી હાલતમાં હાથી વાંસ ને ઝાડનાં પાતરાં ખાઈને રહે છે. જંગલી હાથીને પકડવામાં આવે છે ને પાળવામાં આવે છે.

૨૮. હીરા

૧. એક વખત હીરા નામનો પાળેલો હાથી હતો. તે દેશમાં સૌથી સુંદર હાથી હતો. તેનો ધણી રાજા તેને માટે ઘણો મગર હતો. તે કલામરો, બહાદુર ને નર હતો. તે લડાઈમાં રાખેલો

વાવટો લઈ જતો. તેની પીઠ ઉપર એક હોદ્દો કે બેઠક હતી તેમાં બે ત્રણ માણસો બેસતા.

૨. તેનો માવત તેની સાથે કદી ગેરવર્તણૂક ચલાવતો નહિ, ને માવતનાં છોકરાં ધારતી વગર તેની સાથે રમતાં. હીરા, માવત અને તેના છોકરાંને આહતો અને તેના વગર કોઈનું કહ્યું માનતો નહિ.

૩. એક દિવસ લડાઈમાં હીરાનો માવત મરાયો. એક તીર તેને વાગ્યું તેથી તે મરી ગયો ને તે નીચે પડ્યો. હોદ્દામાંના માણસો પણ માર્યા ગયા. તે વખતે રાજાનું લશ્કર નાસવા લાગ્યું, પણ હીરાના માવતે પોતે મરી ગયો તે પહેલાં તેને ત્યાંથી નહિ ખસવાને કહ્યું હતું.

૪. હીરા જાણતો નહોતો કે મારો માવત મરી ગયો છે, તથા તેણે બીજો હુકમ સાંભળવાની ધીરજથી રાહ જોઈ. તરતજ એક તીર તેને વાગ્યું છતાં પણ તે ખસ્યો નહિ. તે પોતાના રાજાના ફરકતા વાવટા સહિત દઢ ઉભો રહ્યો. ચિત્રમાં તેને ઉભો રહેલો ને હવામાં ઉડતાં તીરો તમે જુઓ. માણસો તેની આસપાસ બધે લડે છે.

૫. રાજાના સિપાઈઓએ લડાઈમાં હજી સુધી ઉડતો વાવટો જોયો. એ દેખાવથી તેમને આનંદ થયો અને તેઓ વધારે બહાદુરીથી લડવા મંડ્યા. એક ખૂમ પાડીને તેઓ દુશ્મન ઉપર ધસ્યા ને રણક્ષેત્રમાંથી દુશ્મનને મારી હટાવ્યા.

૬. પણ હજી સુધી હીરા ખસ્યો નહિ. તેને એમ કોઈ કરાવી શક્યું નહિ. આખરે કોઈએ કહ્યું, માવતના નાના છોકરાંને બોલાવો. કદાચ હીરા તેનું કહેવું સાંભળશે, તેથી તેઓ નાના છોકરાંને લાવ્યા જે માત્ર નવ વરસનો હતો.

૭. તે નાના છોકરાએ હીરાને ઘુંટણીએ પડવાનું કહ્યું. હીરાએ તેનો અવાજ ઓળખ્યો ને એકદમ તાબે થયો. પછી તે નાનો છોકરો તેની ગરદન ઉપર ચઢી બેઠો ને તેને ઘેર હાંકી ગયો.

૮. હીરા માત્ર એક પ્રાણી હતું, તોપણ હુકમ નહિ માનવા કરતા મરવાનું તે વધારે પસંદ કરતો. તેની બહાદુરીથી ને કલાગરા-પણાથી તે રાજાને માટે લડાઈ જત્યો.

૨૯. બળદ ને દેડકો

૧. એક બદામી રંગનો દેડકો છેક સવારના પહોરમાં વહેલો પોતાના તળાવમાં ફૂદતો ફૂદતો બહાર આવ્યો. તે ફૂદતો આવ્યો ને કિનારાથી ઘણે દૂર ગયો નહિ. તે વખતે મળસકું થયું હતું.

૨. તે ઘણે દૂર ગયો નહિ એટલામાં એકદમ તે ઉભો રહ્યો. તે મોટી ધારતીમાં પાછો ફર્યો કે રખેને મને હરકત નડે. તેથી ઉતાવળમાં તે પોતાના તળાવમાં પાછો આવ્યો.

૩. તેનો બાપ એક ઘરડો દેડકો, જેણે તેને જતાં જોયો હતો તેણે કહ્યું, મારા છોકરા, અરે શું થયું છે? તું માંદો થયો છે કે બીક લાગી છે કે તું ગાંડો થયો છે? તું શા માટે આટલો બધો ડુન્ને છે?

૪. અરે બાપા, ચાલો આપણે નાસી જઈએ. પાસે એક રાક્ષસ છે. તે નાના દેડકાએ કહ્યું, તે આપણને ખાઈ જશે; તે ઘર જેવડો મોટો છે. તેના માથા પર શીંગડાં છે. તેની ગરદન છેક ઘોળા છે. તેની પીઠ તદ્દન રાતી છે, ને તેની પુંછડી માટે પુછતા હો તો મેં જ્યારે તેની લંખાઈ જોઈને તેના બળ વિષે વિચાર કર્યો ત્યારે હું ઘોળો પુણી જેવો થઈ ગયો.

૫. છીટ, છીટ, મોટા દેડકાએ કહ્યું, મારા વહાલા છોકરા, એ તો બળદજ છે, તે ગરીબ ને નમ્ર છે. તે આપણને કાંઈ હરકત કરશે નહિ. તે દેડકાને ખાતો નથી. તે કુતરાની માફક ભસતો પણ નથી કે કરડી ખાતો પણ નથી.

૬. તે ઉચો છે એ ખરું છે, અને તેનાં શીંગડાંને તેની પુંછડી દેખાવમાં બેશક ઘણાં દબાવવાળાં છે. મગર ધરડા દેડકાએ કહ્યું, પણ હું ધારું છું કે હું તેના જેટલોજ મોટો છું.

૭. તે બોલ્યો કે તરતજ તેણે પોતાનું શરીર કુલાવીને ધણું મોટું કર્યું. પછી તે ઠણઠણ કરતો ચાલ્યો ને હસ્યો. તેણે મગફરીથી પોતાની છાતી ચાખીને કહ્યું, મારા છોકરા, આના કરતાં તે વધારે મોટા હતા ?

૮. નાના દેડકાએ કહ્યું, અરે વધારે મોટા. એ ખુલ્લું છે, પણ જે તેણે કહ્યું તેથી ઘરડો દેડકો અચંખા પામ્યો, ને એકદમ તેણે ફરીથી પોતાના શરીરને કુલાવીને મોટું કર્યું.

૯. તે કુલતો ગયો ને કુલતો ગયો ને તે સુજીને મોટા થતો ગયો. કોઈ એ આવા જાડા દેડકાને કદી જોયો નહોતો. પછી તેના છોકરાની અગાડી ઉભા રહીને તેણે ઘણો શ્વાસ લીધો. શું તું ધારે છે કે તે આના કરતાં વધારે મોટા હતા ?

૧૦. અરે વ્હાલા હા, તે આના કરતાં વધારે મોટા હતા. પણ મહેરબાની કરી વધારે પ્રયત્ન કરતા નહિ. મને ધારતી છે કે એમ કરવાથી તમારી તંદુરસ્તી બગડશે, ને મને ખાતરી છે કે તેથી તમારી જાતને નુકશાન થશે.

૧૧. પણ મેં અગાડી કહ્યું તે પ્રમાણે દેડકો મગફરિ હતા ને તેણે હજી વધારે પોતાનું શરીર કુલાવવાને પ્રયત્ન કર્યો. તેની ચામડી તસતસ થઈ ને તેનો ચહેરો લાલચોળ થયો; તેની આંખો ઘણીખરી તેના માથામાંથી નીકળી પડી.

૧૨. પણ અફસોસ ! આ સૌથી ખરાબ નહોતું. તે કુલતો ગયો, કુલતો ગયો, કુલતો ગયો ને કુલતો ગયો. લોકો કહે છે કે અમને ખબર નથી કે આ વાર્તા સાચી છે કે નહિ. તેનું શરીર ફાટી ગયું ત્યાંસુધી તે પોતાના શરીરને કુલાવતો ગયો.

૩૦. રામ અને ખીસકોલી

૧. ઘણા વખત પહેલાં મોટા ને લલા રાજા રામને પ્રીતિપાત્ર અને ખૂબસુરત રાણી સીતા થઈ ગયાં. તેઓ રામના લાઈ લક્ષ્મણ સાથે જંગલમાં એક ઝુંપડીમાં સાથે રહેતાં.

૨. એક દિવસ એક ખૂબસુરત સોનાતું હરણ તેમની પાસે આવ્યું હોતી ત્યું, ને સીતાએ રામને તેને પકડી પોતાની પાસે લાવવાનું કહ્યું. રામ તેની પછવાડે ગયા પણ પાછા આવ્યા નહિ. પછી લક્ષ્મણ રામને શોધવાને ગયા ને સીતાને એકલાં છોડ્યાં.

૩. પછી રાવણ નામનો ઘાતકી રાજા આવ્યો. ને દક્ષિણમાં ઘણે દૂર તેના મુખ્ય શહેર લંકામાં સીતાને લઈ ગયો.

૪. જ્યારે રામ પાછા આવ્યા ને માલમ પડ્યું કે સીતા પોતાની જંગલની ઝુંપડીમાં નથી ત્યારે તેને ઘણો સંતાપ થયો. તેણે બધાં પક્ષીઓ, ખજીરો ને માછલીઓને સીતાને શોધવામાં મદદ કરવાને બોલાવ્યા.

૫. સૌથી પહેલાં જે આવી તે ખીસકોલી હતી. તે વખતે તેની આમડી ઉપરનાં રૂઆં તદ્દન સોના જેવા હતાં. તે સૂર્યના તડકામાં પ્રકાશતાં. તે હમણાં જેવી છે તેવી તે વખતે સુખી ને રમતીઆળ હતી. તે કૂદતી કૂદતી આવી રામની તરવાર પર કૂદતી ચઢી બેઠી ને કહ્યું, શેઠ, સીતાને શોધી કાઢવાને તમને મદદ કરવા તૈયાર થયેલી હું આ રહી.

૬. જ્યારે રામે જોયું કે એ ખીસકોલી કેવી સુંદર ને બહાદુર છે ને મને મદદ કરવાને તૈયાર છે, ત્યારે તેણે તેને ધીમેથી ચાખડી ને કહ્યું, તું એટલી બધી નાચુક ને નાની છે કે તું સિપાઈ થઈ શકશે નહિ ને ઘાતકી રાજા ને તેનાં લશ્કર સાથે લડી શકશે નહિ. તું જંગલમાં ફળ ખાતી આમતેમ દોડતી ને તારી માફક ખીજને સુખી કરતી રહે.

૭. આમ કહ્યું કે તુરત રામે ખીસકોલીને તેની પીઠ ચાખડીને આશીર્વાદ આપ્યો, ને જ્યારે તેણે પોતાનો હાથ લઈ લીધો ત્યારે તેની આંગળીની નિશાનીઓ તેના સોનાના રૂપા પર પડી, ને તેને તમે હજી પણ જોશો.

૩૧. આળસુ છોકરો

૧. રંગા નામનો એક નાનો છોકરો હતો. તે ઘણો નાનો ને માત્ર છ વરસનો હતો. તેના આજ દરમિયાન તેને નિશાળે એકલા

૨. એક સવારે નિશાળે જવાને બદલે તે ગામડાની બહાર ખેત-રમાં ગયો. તે ધણી ખુશકારક સ્વપ્નર હતી. સૂર્ય પ્રકાશવો હતો ને પક્ષીઓ ગાતાં હતાં. રંગાને નિશાળે જવાનું ગમ્યું નહિ. તેની મરજી આખો દિવસ આમતેમ રમવાની હતી પણ તેની સાથે રમનાર કોઈ નહોતું, કેમકે ગામડાના બીજા બધા છોકરા નિશાળે ગયા હતા.

૩. તેથી જે કુતરો દોડતો જતો હતો તેને તેણે બોલાવ્યો અને કહ્યું, કુતરા, આવ ને મારી સાથે રમ; પણ કુતરાએ જવાબ દીધો કે ના, ના, મારે આળસુ થવું ના જોઈએ. હું મારા ધણીના ઘરની ચોકી કરવાને જાઉં છું. મારે જલદીથી દોડવું જોઈએ, નહિ તો કોઈ ચોરો તેના ઘરમાં પેસી જાય.

૪. પછી રંગાએ એક કાગડાને મોંમાં લાકડી સહિત જોયો, અને કહ્યું, કાગડા, આવ ને મારી સાથે રમ.

૫. પણ કાગડાએ કહ્યું, ના, ના, મારે આળસુ થવું ન જોઈએ. હું મારો માળો બાંધું છું અને વરસાદ આવે તે પહેલાં મારે આખો દિવસ કામ કરવું જોઈએ. તેથી તે કાગડો ઉડી ગયો.

૬. પછી રંગાએ કેટલીક મધમાખીને એક પુલથી બીજા પુલ ઉપર આમતેમ ઉડતી જોઈ, અને તેણે કહ્યું, સુંદર મધમાખી, આવ ને મારી સાથે રમ.

૭. પણ મધમાખીએ કહ્યું, ના, ના, અમે મધ એકઠું કરીએ છીએ. હમણાંજ પુલો કરમાઈ જશે ને અમને મધ મળી શકશે નહિં. જ્યારે અમને મધ મળે ત્યારે અમારે એકઠું કરવું જોઈએ. અમારી સાથે વાત કર નહિ. અમે એટલા બધા કામમાં છીએ કે વાત કરવાનો અમને વખત પણ નથી.

૮. પછી રંગાએ કેટલીક કીડીને ત્યાં થઈને જતાં જોઈ. દરેક કીડી પાસે ચોખ્ખો દાણો હતો તે લઈ જતી હતી. તેણે કહ્યું, કીડીઓ, એક મિનિટ ઉભી રહો ને મારી સાથે રમો. તમણે કામ પધ્ધતી કર્યો.

૯. પણ કીડીએ જવાબ આપ્યો, ના, ના, ખોરાક એકઠો કરવાને આ ધોગ્ય વખત છે. અમે ખોરાકનો હમણાં સંગ્રહ કરીએ છીએ કે જેથી કરીને મોસમમાં જ્યારે દાણો ખીલકુલ ઉગતો નથી, ત્યારે અમને ખાવાને ખોરાક મળે. અમે એક મિનિટ પણ ઉભા રહી શકીએ એમ નથી. હમણાં પણ તારી સાથે વાત કરવામાં અમે દેટલો વખત ગુમાવ્યો છે ! તેથી કીડીએ જેટલી ઝડપથી પોતાના નાના પગ તેમને લઈ જાય તેટલી ઝડપથી પોતાના દરમાં ચાલી ગઈ.

૧૦. પછી રંગાએ કહ્યું, અરે ! ગામમાં મારા વગર કોઈ પણ આળસુ નથી ! શું કુતરા અને પક્ષીઓ અને નાની કીડી ને મધમાખી પણ આટલી બધી ઉદ્યોગી છે ? ત્યારે મારે પણ ઉદ્યોગી થવું જોઈએ. તેથી પોતાનાથી બની શકે તેટલી ઝડપથી તે દોડતો નિશાળે ગયો ને શિક્ષક આવ્યા કે તરતજ પહોંચી ગયો.

૩૨. વાઘ

૧. પેલા પશુઓ જે જંગલમાં રહે છે તેને આપણે જંગલી જનાવરો કહીએ છીએ. વાઘ એ સઘળાં જંગલી જનાવરોમાં સૌથી વધારે ઝતુની છે. તે મોટું, અને કદાવર અને ઘણું મજબૂત પ્રાણી છે. તે છ થી આઠ ફુટ લાંબું છે, અને આશરે સાડાત્રણ ફુટ ઉંચું છે. તેને ટુંકા વાળથી ઢંકાયેલી સુંદર, પીળા અને કાળા ચામડી હોય છે.

૨. બીજાં સઘળાં પ્રાણીઓ વાઘથી બહીએ છે, અને જે તેઓ તેને જુએ અથવા તેને આવતો સાંભળે તો, અથવા પાસે તેની કંઈ વાસ આવે તો નાસી જાય છે. પણ વાઘથી નાસી જવું એ ઘણું મુશ્કેલ છે (કારણ કે) તે બહુ ઝડપથી દોડે છે. તેના પંજના એક ફટકાથી તે બળને મારી શકે છે.

૩. વાઘ જંગલમાં રહે છે. તે દિવસે ઉઘે છે, અને ખોરાકની શોધમાં રાત્રે આમતેમ ભટકે છે. તે હરણ અને જંગલનાં બીજાં

માણીઓને પકડે છે. કોઈ કોઈ વાર વાઘો ગામડાની અંદર આવે છે અને ગાયો તથા બળદોને મારી નાખે છે; કોઈ કોઈ વખત તેઓ માણસોને મારી નાખે છે.

૪. વાઘ એ ઘણી મ્હોટી, જાડી (કદાવર) ખિલાડીના જેવો છે. ખિલાડીના ચિત્ર અને પેલા વાઘના ચિત્ર તરફ જુઓ, અને એક ખીજને ફેટલું મળતું છે તે જુઓ. જેવી રીતે વાઘ બળદ અથવા ઉંદરને પકડે છે અને લઈ જાય છે, તેવી રીતે વાઘ બળદ અથવા હરણને પકડે છે અને લઈ જાય છે. તેને મોટા તીક્ષ્ણ દાંત અને નહોર હોય છે. જેવી રીતે ખિલાડી કરે છે તેવી રીતે તે પોતાના નખ પોતાના પંજામાં ખેંચી લે છે, જેથી કરીને તે જંગલમાં પાંદડાં ઉપર ધીમેથી જઈ શકે છે. તે અવાજ કરતો નથી અને તેથી કરીને, હરણો તેને જોઈ શકે તે અગાઉ તેમની છેક નજીક જઈ શકે છે.

૩૩. પોપટ અને રાજા

૧. એક વખતે એક માણસ પાસે એક પોપટ હતો. તેણે તેને “તે વિષે કાંઈ શક નથી” એમ બોલતાં શીખવ્યું. જ્યારે જ્યારે તમે તે પોપટને સવાલ પૂછો, ત્યારે તે પોતાનું માથું એક બાજુએ નમાવતો, ઘણો ડાહ્યો દેખાતો, અને જવાબ આપતો: “તે વિષે કાંઈ શક નથી.”

૨. એક દિવસ તે માણસ તે પોપટને બગીચામાં વેચવા લઈ ગયો. તેણે તેના સો રૂપિયા માગ્યા. સઘળા લોકોએ કહ્યું, “એક પોપટને માટે તે ઘણી બારે કિંમત છે. અમે તે ખરીદશું નહિ.” આખરે એક રાજા ત્યાં આવ્યો. તે બોલ્યો, “આ પક્ષી વિષે અભય જોવું શું છે? તમે શા વસ્તે આટલા બધા પૈસા માગો છો? શું તે સો રૂપિયાની કિંમતને લાયક છે?” તે માલિકે કહ્યું, “મને ન પૂછો. પોપટને પૂછો.”

૩. તેથી તે રાજાએ પોપટને કહ્યું, “શું તારામાં સો રૂપિયાનો આલ છે?” તે પોપટ જવાબ આપ્યો, “તે વિષે કંઈ શક નથી.” તે રાજા ખુશી થઈ ગયો. તેણે તે માણસને સો રૂપિયા આપ્યા ને તે પક્ષીને ઘેર લઈ ગયો.

૪. પણ ખીજે દિવસે જ્યારે તેણે તે પોપટ સાથે વાત કરવાની કાશિશ કીધી, ત્યારે ફક્ત જે શબ્દો તે બોલી શક્યો તે એ હતા, [“તે વિષે કંઈ શક નથી.”

૫. આખરે તે રાજા એકનાએક શબ્દો ફરી ફરીને સાંભળીને કંટાળી ગયો, અને પોપટને કહ્યું, “તમારે માટે સો રૂપિયા આપવામાં શું હું મૂર્ખ હતો?” જેનો તે પોપટ જવાબ આપ્યો, “તે વિષે કંઈ શક નથી.” અને આ વખતે તે પોપટનો જવાબ ઘણો સારો હતો.

૩૬. શિયાળ અને કાગડી

૧. તે દિવસે ઘણો તાપ હતો. સુરજ અસ્ત પામવા પર હતો. એક શિયાળ, જે આખો દિવસ પોતાની ગુફામાં ઉંઘતું હતું તે જગી ઊઠ્યું, અને તેણે આળસ ખાધી. ત્યારપછી તે વિચારવા લાગ્યું કે બહાર જવાનો અને કંઈ ખાવાનું મેળવવાનો વખત થયો છે.

૨. એટલામાં એક કાગડી જેણે માંસનો એક ટુકડો ચોર્યો હતો, તે પાસેના ઝાડ ઉપર ઊડીને ગઈ. તે કાગડી તે ખાવાને ઝાડની ડાળી ઉપર બેઠી.

૩. તે શિયાળ જે ઝાડ નીચે ખદકુક, ખદકુક ચાલતું હતું, તેણે તે કાગડીને જોઈ અને એકદમ થોભી ગયું. જ્યારે તેણે ઉપર જોયું ત્યારે તેણે પોતાના હોઠ ચાટ્યા. તેણે પોતાના મન સાથે વિચાર્યું, “અરે! મને પોતાને તે માંસનો ટુકડો ખાવો ગમે છે. ખરું છે કે, તે ખદુ નથી; પણ આવા કડાકાના વખતમાં એક ટુકડા માટે પણ આભાર માનવો જોઈએ.

૪. તે નીચે બેઠો અને તેણે તે વિષે વિચાર કીધો. જો તે માત્ર કાગડીને પકડી શકતે, તો બેશક તે માંસનો ટુકડો ઘણી

જલદીથી ખાઈ જતે એટલું જ નહિ, પણ તે કમરડીને પણ ખાઈ જતે. પણ કાગડી પહોંચી ન શકાય એટલી દૂર હતી. ત્યારપછી તે શિયાળે પોતાની માએ તેને જે એક વખતે કહ્યું હતું તેનો વિચાર કર્યો. તેની મા લુચ્ચી ધરડી શિયાળ હતી, અને દરેક ચીજ વિષે ધણું જાણતી હતી. તે કહેતી હતી કે “પક્ષીઓ ઘણા મૂર્ખ હોય છે. મેં એક વખત એક સુંદર પુષ્ટ મરઘી પકડી હતી; જ્યારે મેં તે મરઘીને કહ્યું કે તે ઘણી સુંદર દેખાય છે ત્યારે તે મરઘીએ મને તેની પોતાની છેક નજીક જવા દીધી હતી.”

૫. તેથી તે શિયાળે તે કાગડી તરફ જાયે જાયું અને કહ્યું, “જે પક્ષી હું ત્યાં ઉપર જોઉં છું તે કેવું સુંદર છે! બેશક તે સઘળાં પક્ષીઓની રાણી છે. તેને કેવાં સુંદર પીછાં છે! પેલી ચળકતી, કાળી આંખ અને પેલી સુંદર પુંછડીના જેવી કોઈ સુંદર ચીજ મેં કશું જોઈ નથી.”

૬. તે કાગડીએ અગાઉ આની માફક કઠી વખાણ સાંભળ્યા નહોતા. તે ઘણી રાજ થઈ ગઈ, પણ તદ્દન શાંત બેસી રહી અને કંઈ બોલી નહિ.

૭. તે શિયાળ તેની પાસે તેનું મોટું ઉઘડાવવા માગતો હતો. તેથી તેણે બોલવાનું જારી રાખ્યું. તેણે કહ્યું, “ઓ રાણી! તમારો અવાજ ઘણો મધુર છે. લોકો કહે છે કે ખુદખુદ આનાથી અરધું પણ સરસ ગાઈ શકતું નથી. મને સંભળાવવાને તમે તમારું એક મધુર ગાયન ગાઓ.”

૮. જ્યારે તે કાગડીએ આ પ્રમાણે સાંભળ્યું, ત્યારે પતરાજી-બોર કાગડી એટલી ખુશ થઈ ગઈ કે તે માંસના કકડા વિષે સઘળું ભૂલી ગઈ. તેણે ગાવાને પોતાની ચાંચ ઉઘાડી. તે બોલી, “કા, કા”. અને જ્યારે તેણે તેમ કર્યું ત્યારે તે માંસનો ટુકડો તે લુખ્યા શિયાળના ખુદ્દા મ્હોંમાં જઈ પડ્યો, જે તે જેમ અને તેમ ઝડપથી ખાઈ ગયો, જ્યે કે હસવાથી તે શિયાળ લગભગ ગુંગળાઈ ગયો હતો.

૩૫. હુંમેશાં તમારું વચન પાળો : ભાગ પહેલો

૧. કોઈ એક ગામમાં ઘણા ઉંદરો હતા. તેઓ ખેતરમાં રહેતા હતા. પણ એક વર્ષ વરસાદ નહિ પડ્યો તેથી ખાવાને અનાજ મળ્યું નહિ, અને સઘળા ઉંદરો ગામમાં આવ્યા અને જમીનમાં દર કીધાં અને ત્યાં રહ્યા.

૨. તેઓ ગામડિયાઓને સઘળા ખોરાક ખાઈ ગયા. તેઓ કોઈથી ખીટા ન હતા. તેઓ હજારોની સંખ્યામાં હતા. જ્યારે માણસો પોતાના ચોખા ખાતા હોય ત્યારે તેઓ હિંમતથી આવતા, અને ચોખા ચોરી જતા.

૩. તે ગામડિયાઓને શું કરવું તે સૂઝ્યું નહિ. તેઓ સઘળા ગામના પટેલ કને ગયા, પણ તે પટેલ તેઓને મદદ કરી શક્યો નહિ. તેના ઘરમાં પણ ઉંદરોનાં ટોળેટોળાં હતાં.

૪. જ્યારે તેઓ તે વિષે વાત કરતા હતા, ત્યારે એક અજાણ્યો પુરુષ ગામમાં આવ્યો. તે હકીમ જેવો દેખાતો હતો. તેની પાસે તેના હાથમાં સારંગી હતી. ગામડિયાએ કહ્યું, “ચાલો, આપણે અજાણ્યા પુરુષને પુછીએ કે શું કરવું? હકીમો ઘણા હોશિયાર માણસો હોય છે.”

૫. તે હકીમે ઉંદરો વિષે સઘળું સાંભળ્યું. ત્યાર પછી તે બોલ્યો, “હા, હું દસ મિનિટમાં સઘળા ઉંદરને દૂર કરીશ. જો હું તેમ કરું તો તમે મને એકસો રૂપિયા આપશો?” તે પટેલે કહ્યું, “જો તમે આ ઉંદરોને લઈ જશો તો અમે તમને બસો રૂપિયા ઘણી ખુશીથી આપીશું.”

૬. તે હકીમે ત્યાર પછી પોતાની સારંગી લીધી અને તે વગાડવા માંડી. જેવું તેણે શરૂ કર્યું કે એક ઉંદર આવ્યો. ત્યારપછી બીજો આવ્યો અને ત્યારપછી બીજો. એમ તેણે એવી મધુર રીતે સારંગી વગાડી કે ગામમાં રહેતા સઘળા ઉંદરો તેની પાસે દોડી આવ્યા. તેમાં મોટા ઉંદરો, નાના ઉંદરો, ઘરડા ઉંદરો, જુવાન ઉંદરો અને ઉંદરોનાં કુટુંબો હતાં. આખો મહોલો ઉંદરોથી ભરાઈ ગયો.

૭. ત્યાર પછી તે હકીમ એક માઈલ છેટે નદી તરફ આવ્યો. સઘળા ઉદરે તેની પુંઠે દોડ્યા. તેઓ થોભી શક્યા નહિ. તે ગાયન એટલું મધુર લાગ્યું કે તેઓને ખીજ કશાનો વિચાર આવી શક્યો નહિ.

૮. તે હકીમ નદી કિનારા આગળ થોભ્યો, પણ તેણે વગાડવાનું ચાલુ રાખ્યું. ઉદરે થોભી શક્યા નહિ. તે ગાયને તેઓને આગળ ચલાવ્યા. તેઓ સઘળા નદીમાં પડ્યા અને ડૂબી ગયા.

૩૬. હું મેશાં તમારું વચન પાળોઃ ભાગ બીજો

૧. તે હકીમે એક કે બે કલાક સુધી તે નદીના કિનારા ઉપર આરામ લીધો અને ત્યાર પછી ગામમાં ચાલી આવ્યો. સઘળા ગામડિયા હમણાં ખોરાક ખાતા હતા, અને હસતા હતા, અને વાત કરતા હતા. તે પટેલ પોતાના ઘરમાં હતો અને તેની સાથે ગામના આગેવાન માણસો હતા.

૨. તે હકીમ પોતાના હાથમાં પોતાની સારંગી લઈને તે ઘરમાં ચાલી આવ્યો અને કહ્યું, “હવે બધા ઉદરે ભરી ગયા છે, અને તમેએ વચન આપ્યા પ્રમાણે બસો રૂપિયા આપો.”

૩. તે પટેલ કને પુષ્કળ પૈસા હતા. વળી ઘણા ગામડિયા પણ પૈસાદાર હતા. પણ ન્યારે તે હકીમે બસો રૂપિયા માગ્યા ત્યારે તેઓ એક બીજા સામું જોવા લાગ્યા અને શું કહેવું તે તેઓને સૂઝ્યું નહિ.

૪. આખરે પટેલે જવાબ દીધો, “અમારા જેવા ગરીબ માણસો બસો રૂપિયા ક્યાંથી લાવે? અમે માત્ર મજાક કરતા હતા. કદાચ અમે તમને પાંચ રૂપિયા આપીએ. પાંચ રૂપિયા લો અને ચાલ્યા જાઓ.”

૫. ત્યારે તે હકીમે કહ્યું, “તમે મને બસો રૂપિયા આપવાનું વચન આપ્યું, અને તમારે મને બસો રૂપિયા આપવા જોઈએ. જે તમે નહિ આપશો તો તમે તેને માટે પસ્તાશો. હું મારી સારંગી પર એક કરતાં વધારે રાગ વગાડી શકું છું.”

૬. ન્યારે તે પટેલે આ પ્રમાણે સાંભળ્યું, ત્યારે તે ગુસ્સે થયો. તેણે કહ્યું, “અમે તમને એક પણ રૂપિયા આપીશું નહિ. તમે ત્યાં આપો દહાડો, અને આખી રાત સુધી ઉભા રહો, અને જ્યાંસુધી

તમારી સારંગી ભાંગી જાય ત્યાં સુધી વખાડો. ઉઠેશ બધા મરી ગયા છે. હવે અમને તમારી અથવા તમારી સારંગીની શી દરકાર છે ?”

૭. બીજા ગામડિયાએ કહ્યું, “હા, તે ખરું છે. ઉઠેશ સઘળા મરી ગયા છે. અમે તમને હવે એક પૈસો પણ આપીશું નહિ.”

૮. બ્યારે તે હકીમે જોયું કે તેઓ કેવી રીતે તેને હાથની કોશિય કરતા હતા, ત્યારે તે કંઈ બોલ્યો નહિ, પણ તે બહાર નીકળી ગામના મહોલ્લામાં આવ્યો અને તેણે પોતાની સારંગી ઉપર બીજા રાગ વગાડવા માંડ્યો.

૯. જેવું તેણે વગાડવા માંડ્યું તેવીજ એક ગાય સાંભળવા આવી; ત્યારપછી બીજી ગાય આવી, અને ત્યારપછી બીજી એક. ત્યારપછી ગામની સઘળી ગાયો પોતાનાં વાછરડાં સાથે આવી અને હકીમની આસપાસ ઉભી રહી.

૧૦. સઘળી ભેંસો પણ દોડતી આવી. એટલી બધી ગાયો અને ભેંસો હતી કે મહોલ્લામાં ઉભા રહેવાની જગા નહોતી.

૧૧. હકીમ ફરીથી નદી તરફ ગયો ને ચાલતો ચાલતો સારંગી વગાડતો ગયો. બધી ગાયો ને ભેંસો તેની પાછળ ગઈ, એક પણ પછવાડે રહી નહિ.

૧૨. હકીમ તે નદીકિનારે અટક્યો. પરંતુ ગાયો અને ભેંસોથી થોભાયું નહિ. તેઓ નદીમાં ચાલી; નદી ઘણી ઊંડી હતી ને ઘણી ઝડપથી વહેતી હતી, અને દરેક ગાય ભેંસ ડૂબી ગઈ.

૧૩. ગામડિયાઓને હવે સમજાયું કે પોતાનો વચનભંગ કરવામાં અને અજાણ્યા માણસને છોતરવાનો પ્રયત્ન કરવામાં તેમણે કેવી મૂર્ખાઈ કરી હતી. તેઓ ગભરાઈ ગયા, અને પટેલ પોતાને ઘેર દોડી ગયો, બસો રૂપિયા લાવ્યો અને હકીમને તે આપ્યા.

૧૪. હકીમે પટેલને સત્કામ કરી ને ચાલ્યો ગયો. તેને અટકાવતાં અથવા તો એક શબ્દ પણ કહેતાં ગામડિયાઓને બીક લાગી, કારણ કે તેઓએ વિચાર્યું, “કદાચ તે પોતાની સારંગી પર બીજા રાગ વગાડશે, અને આપણાં બધાં છોકરાંઓ તેની પાછળ જશે ને ડૂબી જશે.”

મેસર્સ કરસનદાસ નારણદાસ ઓન્ડ સન્સ

બુકસેલર્સ, નાણાવટ—સુરત.

મેકમિલન ન્યુ રીડર્સ પ્રાયમર ભાગ પહેલાના મીનીંગ

(તરજુમા સહીત) ૦-૪-૦

મેકમિલન ન્યુ રીડર્સ પ્રાયમર બીજાના ,, ...૦-૬-૦

મેકમિલન ન્યુ રીડર્સ નં. ૧લાના ,, ...૦-૮-૦

મેકમિલન ન્યુ રીડર્સ નં. ૨ ના ,, ...૦-૧૧-૦

મેકમિલન ન્યુ રીડર્સ નં. ૩ ના ,, ...૦-૧૩-૦

મેકમિલન ન્યુ રીડર્સ નં. ૪ ના ,, ...૧-૦-૦

મેકમિલન ન્યુ રીડર્સ નં. ૫ ના ,, ...૧-૪-૦

ધી મિડલ સ્કૂલ એરિથમેટીક ભાગ પહેલો ૦-૮-૦

,, ,, ,, બીજો ૦-૫-૦

,, ,, ,, ત્રીજો ૦-૫-૦

નેલસન રીડર્સ પ્રાયમરના મીનીંગ(તરજુમા સહિત) ...૦-૬-૦

નેલસન રીડર્સ નં. ૧ના ,, ...૦-૧૦-૦

,, ,, ૨ના ,, ...૦-૧૩-૦

,, ,, ૩ના ,, ...૧-૪-૦

કેહીનુર રીડર્સ પ્રાયમરના મીનીંગ (તરજુમા સહીત)....૦-૫-૦

,, ,, નં. ૧ના ,, ...૦-૬-૦

,, ,, ૨ના ,, ...૦-૮-૦

,, ,, ૩ના ,, ...૦-૧૦-૦

,, ,, ૪ના ,, ...૧-૦-૦

,, ,, ૫ના ,, ...૧-૪-૦

Published by—Navnitlal Balubhai of Messrs Karsandas Narandas & Sons, Book-sellers & Publishers, Nanavat, SURAT.

Printed by—Ganpatrao Narayanrao Nicum at the N. L. Nicum & sons, Shanker P. Press, Chawta Bridge, SURAT.

